

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**ΕΙΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΜΗΤΡΩΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π).
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ.**

Θεοδώρου Μάριος

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Αιγάλεω, 2023

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**ΕΙΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΜΗΤΡΩΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π).
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ.**

Θεοδώρου Μάριος

ΑΜ 20058

Επιβλέπουσα: Χυζ Αλίνα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική

Αιγάλεω, 2023

University of West Attica

School of Administration, Economic and Social Sciences

Department of Accounting & Finance

M.Sc in Public Economics & Policy

**SPECIAL SOFTWARE FOR AUTOMATED CONTROL OF ASSET
ADDITION AND SYSTEM OF REGISTERS OF BANK ACCOUNTS
AND ACCOUNTS PAYERS .
THEIR EFFECT ON THE PROCEDURES AND EFFECTIVENESS
OF TAX AUDITS.**

Theodorou Marios

R.N.: 20058

Supervisor: Hyz Alina, Professor in University of West Attica

Master Thesis submitted to the Department of Accounting & Finance of the University of West Attica in partial fulfillment of the requirements for the degree of M.Sc in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2023

**ΕΙΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΜΗΤΡΩΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π).
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ.**

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την 15/6/2023

A/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Αλίνα Χυζ	Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
2	Μιλτιάδης Χαλικιάς	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Ανδρέας Αλεξόπουλος	Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Θεοδώρου Μάριος του Ιωάννη, με αριθμό μητρώου 20058 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Οικονομική και Πολιτική του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Ο Δηλών

Θεοδώρου Μάριος

Ευχαριστίες

Φτάνοντας στο τέλος αυτής της προσπάθειας θέλω να ευχαριστήσω τους καθηγητές που συνάντησα στην πορεία αυτού του μεταπτυχιακού προγράμματος. Ο καθένας με το δικό του ιδιαίτερο τρόπο κέρδισε το ενδιαφέρον μου και μου έδωσε την ώθηση να ανταπεξέλθω στις απαιτήσεις αυτού του προγράμματος παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετώπισα κυρίως λόγω της ταυτόχρονης ενασχόλησης με τις επαγγελματικές και τις οικογενειακές μου υποχρεώσεις. Πρόκειται για μια συνθήκη που καλούνται να διαχειριστούν όσοι συμφοιτητές και συνάδελφοί μου αντιμετωπίζουν την απόκτηση ενός μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως μία επαναπροσέγγιση των γνωστικών τους ανησυχιών σε μία πιο ώριμη φάση της ζωής τους και όχι ως μία φυσική εξέλιξη της μαθησιακής διαδικασίας όπως το αντιμετωπίζουν οι νεότεροι συμφοιτητές και συνάδελφοι αμέσως μετά την απόκτηση του πρώτου πτυχίου. Ιδιαίτερος θέλω να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, κυρία Αλίνα Χυζ, όχι μόνο για τις πολύτιμες συμβουλές της, τις εύστοχες επισημάνσεις της και την πάντοτε άμεση ανταπόκριση της σε κάθε ερώτημά μου, αλλά κυρίως για την κατανόηση και την ανοχή που έδειξε στις ευχάριστες μεν αλλά ιδιαίτερα απαιτητικές οικογενειακές προκλήσεις που εμφανίστηκαν απρόβλεπτα εν μέσω της παρακολούθησης του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος.

**Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης
Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών
Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.)
Η επίδραση τους στις διαδικασίες και την αποτελεσματικότητα των
φορολογικών ελέγχων.**

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η αναλυτική παρουσίαση του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και της μετεξέλιξης του, του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.) ή όπως καλούνται στην καθομιλουμένη, «άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών» και της επίδραση τους στις διαδικασίες και την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων. Τα δύο παραπάνω συστήματα προστέθηκαν στην εργαλειοθήκη του φοροεισπρακτικού μηχανισμού ως αποτέλεσμα των μνημονιακών απαιτήσεων για τον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης και την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των φορολογικών ελέγχων. Οι πληροφορίες που παρέχονται στον ελεγκτή μέσω των δύο παραπάνω συστημάτων με την κατάλληλη επεξεργασία αφενός βοηθούν στον εντοπισμό φορολογικών παραβάσεων που με τις κλασσικές ελεγκτικές διαδικασίες δεν θα μπορούσαν να εντοπιστούν και αφετέρου αποτελούν ενδείξεις που κατευθύνουν τον ελεγκτή να διερευνήσει ζητήματα και παραβατικές συμπεριφορές του ελεγχόμενου που φαινομενικά δείχνουν σύννομες. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί και να αποδειχθεί η συνεισφορά των συστημάτων αυτών και της μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε με την χρήση τους στην ελεγκτική διαδικασία γενικότερα και ειδικότερα στον έλεγχο φυσικών προσώπων. Η παρούσα εργασία βασίστηκε κυρίως στην καταγραφή προσωπικών εμπειριών, αλλά και εμπειριών και απόψεων στελεχών της Α.Α.Δ.Ε. που πρωτοστάτησαν στην δόμηση και την εξέλιξη των εν λόγω διαδικασιών. Τέλος πραγματοποιήθηκε καταγραφή των απόψεων των συναδέλφων - χρηστών αυτών των διαδικασιών - που μέσα από τις απαντήσεις που έδωσαν σε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο και με την κατάλληλη επεξεργασία αυτών καταλήγουμε σε συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Σημαντικοί όροι : Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. , Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π., φορολογικοί έλεγχοι, φυσικά πρόσωπα, φορολογικές παραβάσεις.

**Special Software for Automated Control of Asset Addition and System
of Registers of Bank Accounts and Accounts Payers .
Their effect on the procedures and effectiveness of tax audits.**

Abstract

The purpose of the present study is the detailed presentation of the Special Software for Automated Control of Asset Addition and System of Registers of Bank Accounts and Accounts Payers or as they are called colloquial opening of bank accounts and their impact on the procedures and effectiveness of tax audits. The above two systems were added to the toolbox of the tax collection mechanism as a result of the memorandum requirements for the modernization of the tax administration and the improvement of the efficiency of tax audits. The information provided to the auditor through the above two systems with the appropriate processing on the one hand helps to identify tax violations that could not be detected by standard audit procedures and on the other hand are indications that direct the auditor to investigate issues and delinquent behavior that seems legal. The purpose of this work is to highlight and prove the contribution of these systems and the methodology developed by their use in the audit process in general and in particular in the audit of individuals. This work was mainly based on the recording of personal experiences, but also experiences and opinions of A.A.D.E. executives. who pioneered the structuring and development of said processes. Finally, the opinions of the colleagues - users of these procedures - were recorded, and through the answers they gave to a structured questionnaire and with the appropriate processing of these, we arrive at specific conclusions.

Key words: E.L.A.E.P., S.M.T.L. - L.P. , tax audits, individuals, tax violations.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	vii
Περίληψη	xiii
Abstract	xv
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	xxi
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	xxiii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	xxv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	
Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	5
1.1 Εισαγωγή.....	5
1.2 Εξελικτικά στάδια	6
1.3 Νομοθετικό πλαίσιο	8
1.4 Ανακεφαλαίωση.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. ΚΑΙ ΤΟΥ Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π	9
2.1 Εισαγωγή.....	9
2.2 Διαδικασίες άντλησης πληροφοριών	9
2.3 Επεξεργασία δεδομένων.....	15
2.4. Ανακεφαλαίωση.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. ΚΑΙ ΤΟΥ Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ	17
3.1 Εισαγωγή.....	17
3.2 Ενέργειες ελέγχου	17
3.3 Έλεγχος προσαύξησης περιουσίας και έλεγχος για την αποκάλυψη εσόδων από μία επιχείρηση για τα οποία δεν έχει εκδώσει τα νόμιμα παραστατικά.....	22
3.4 Έλεγχος για τον προσδιορισμό των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων	23
3.5 Έλεγχος βιβλίων και στοιχείων.....	24
3.6 Έλεγχος για την ύπαρξη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό	24

3.7 Έλεγχος με την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικού ελέγχου	25
3.8 Ανακεφαλαίωση	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ	29
4.1 Εισαγωγή.....	29
4.2 Περίπτωση πρώτη	29
4.3 Περίπτωση δεύτερη.....	35
4.4 Περίπτωση τρίτη	40
4.5 Ανακεφαλαίωση.....	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ	47
5.1 Εισαγωγή.....	47
5.2 Η συνέντευξη	48
5.3 Ανακεφαλαίωση - σχολιασμός.....	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	53
6.1 Εισαγωγή.....	53
6.2 Ερευνητικά ερωτήματα & προσδοκώμενα αποτελέσματα.....	53
6.3 Μεθοδολογία της έρευνας.....	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.....	
ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	57
7.1 Διαμόρφωση και δομή του ερωτηματολογίου	57
7.2 Δείγμα και πληθυσμός της έρευνας	57
7.3 Αποτελέσματα της έρευνας.....	58
7.3.1 Δημογραφικά στοιχεία	58
7.3.2 Μέρος Β	63
7.3.3 Μέρος Γ.....	71
7.3.4 Μέρος Δ	76
7.3.5 Μέρος Ε.....	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.....	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	87
8.1 Εισαγωγή.....	87
8.2 Συμπεράσματα θεωρητικής προσέγγισης.....	87
8.3 Συμπεράσματα μελέτης περιπτώσεων.....	89

8.4 Συμπεράσματα από τη συνέντευξη	90
8.5 Συμπεράσματα έρευνας βάση ερωτηματολογίων	90
8.5.1. Έμμεσες τεχνικές ελέγχου.....	90
8.5.2 Έλεγχος προσαύξησης περιουσίας.....	91
8.5.3. Έλεγχος βιβλίων και στοιχείων.....	91
8.5.4. Έλεγχος εμβασμάτων	91
8.5.5 Φορολογικοί έλεγχοι συνολικά	92
8.6 Προτάσεις.....	92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	95
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ	95
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	95
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ.....	95
ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ.....	95
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Α.Α.Δ.Ε.	96
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	97

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π (περίπτωση πρώτη)	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.(περίπτωση πρώτη)	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3 Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. (περίπτωση πρώτη)	35
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π (περίπτωση δεύτερη)	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.(περίπτωση δεύτερη)	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6 Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. (περίπτωση δεύτερη)	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π (περίπτωση τρίτη)	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8 Κατάσταση ρευστότητας ελεγχόμενου	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9 Αποτελέσματα από την εφαρμογή της αρχής της ρευστότητας	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10 Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.(περίπτωση τρίτη)	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11 Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. (περίπτωση τρίτη)	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1 Φύλλο	58
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2 Ηλικία	59
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3 Επίπεδο μόρφωσης	60
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4 Θέση εργασίας	61
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5 Χρόνια προυπηρεσίας	62
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών	63
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.7 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο εμβασμάτων	64
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.8 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.9 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.10 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προσδιορισμού δαπανών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	67
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.11 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης του φορολογικού προφίλ με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	68
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.12 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στον εντοπισμό περιπτώσεων μη έκδοσης παραστατικών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	69

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.13 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	70
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.14 Η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.15 Οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	72
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.16 Οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.17 Η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.18 Η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	75
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.19 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.20 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους	77
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.21 Με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις που διαφορετικά θα ήταν σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.22 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.23 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των δεδομένων από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	80
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.24 Βαθμός ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 7.25 Βαθμός χρηστικότητας και λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	82

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 7.1 Φύλλο	58
Γράφημα 7.2 Ηλικία	59
Γράφημα 7.3 Επίπεδο μόρφωσης	60
Γράφημα 7.4 Θέση εργασίας	61
Γράφημα 7.5 Χρόνια προϋπηρεσίας	62
Γράφημα 7.6 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών	63
Γράφημα 7.7 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο εμβασμάτων	64
Γράφημα 7.8 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας	65
Γράφημα 7.9 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	66
Γράφημα 7.10 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προσδιορισμού δαπανών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	67
Γράφημα 7.11 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης του φορολογικού προφίλ με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	68
Γράφημα 7.12 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στον εντοπισμό περιπτώσεων μη έκδοσης παραστατικών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	69
Γράφημα 7.13 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	70
Γράφημα 7.14 Η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών	71
Γράφημα 7.15 Οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	72
Γράφημα 7.16 Οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	73
Γράφημα 7.17 Η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	74
Γράφημα 7.18 Η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων	75
Γράφημα 7.19 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών	76
Γράφημα 7.20 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους	77
Γράφημα 7.21 Με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις που διαφορετικά θα ήταν σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν	78
Γράφημα 7.22 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	79

Γράφημα 7.23 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των δεδομένων από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	80
Γράφημα 7.24 Βαθμός ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	81
Γράφημα 7.25 Βαθμός χρηστικότητας και λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	82

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 2.1 Αρχική σελίδα Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μητρώων Λογαριασμών	11
ΕΙΚΟΝΑ 2.2 Υπηρεσία Πρόσβασης σε Μητρώα Λογαριασμών	11
ΕΙΚΟΝΑ 2.3 Αρχικό αίτημα προς όλα τα πιστωτικά ιδρύματα	12
ΕΙΚΟΝΑ 2.4 Απάντηση Πιστωτικού Ιδρύματος στο αρχικό αίτημα	13
ΕΙΚΟΝΑ 2.5 Φόρμα υποβολής δεύτερου αιτήματος	14
ΕΙΚΟΝΑ 4.1 Μορφή Εντολή Ελέγχου	30

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2010 με την έκρηξη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στην Ελλάδα και την παράλληλη κρίση χρέους που δημιουργήθηκε, έγινε επιτακτική η ανάγκη αύξησης των φορολογικών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού. Πέρα από την εύκολη και άμεσα υλοποιήσιμη λύση της αύξησης των φορολογικών συντελεστών που κοινωνικά είναι άδικη και πολιτικά επιζήμια για την εκάστοτε κυβέρνηση, αναδείχθηκε η ανάγκη ουσιαστικής και αποτελεσματικής αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής. Δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των φορολογικών ελέγχων. Αυτό προέκυψε πέρα από εσωτερική ανάγκη και πρωτοβουλία της εγχώριας κυβέρνησης και ως αποτέλεσμα των πιέσεων που ασκήθηκαν τόσο από τους ευρωπαϊούς εταίρους μας όσο και από τα τεχνικά κλιμάκια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Οι φορολογικοί έλεγχοι γραφείου στην Ελλάδα μέχρι το 2010 περιορίζονταν σχεδόν αποκλειστικά στα νομικά πρόσωπα και τις ατομικές επιχειρήσεις. Κατά τη διάρκεια των ελέγχων αυτών εξετάζεται η ορθή τήρηση των βιβλίων και η ορθή συμπλήρωση των δηλώσεων που υπέβαλαν οι φορολογούμενοι. Ένας «έξυπνος» επιχειρηματίας με έναν «ικανό» λογιστή μπορούν να πραγματοποιήσουν μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγή και ταυτόχρονα η τήρηση των βιβλίων και η υποβολή δηλώσεων να γίνεται με υποδειγματικό τρόπο. Η μοναδική περίπτωση να εντοπιστεί αυτή η φοροδιαφυγή είναι να πραγματοποιηθεί στην παραπάνω επιχείρηση επιτόπιος προληπτικός έλεγχος. Και πάλι όμως θα βεβαιωθεί στην επιχείρηση ένα πρόστιμο για τη συγκεκριμένη παράβαση και όχι για όσες άλλες έχουν γίνει στο παρελθόν ή θα ξαναγινούν στο μέλλον.

Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται μία απλή και λογική παραδοχή. Το οικονομικό όφελος από την διάπραξη της φοροδιαφυγής εν τέλει ή θα αποταμιευτεί ή θα καταναλωθεί. Συνεπώς πρέπει να ερευνηθεί ο συσώρευση του πλούτου και οι καταναλωτικές και επενδυτικές δαπάνες του φυσικού προσώπου που είναι ο αποδέκτης του οικονομικού οφέλους από την διάπραξη της φοροδιαφυγής. Το φυσικό αυτό πρόσωπο μπορεί να είναι ιδιοκτήτης ή στέλεχος της επιχείρησης που διαπράττει τη φοροδιαφυγή.

Για τον εντοπισμό του προϊόντος της φοροδιαφυγής χρησιμοποιήθηκαν διάφορες καινοτόμες για την ελληνική πραγματικότητα μέθοδοι όπως οι έλεγχοι εμβασμάτων, οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου, οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας κ.α.

Όλες οι παραπάνω μέθοδοι για να υλοποιηθούν προϋποθέτουν την ύπαρξη της πληροφορίας στον διενεργούντα τον έλεγχο, για τις κινήσεις του ελεγχόμενου στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Αυτή η πληροφορία αντλείται από τα δύο συστήματα - εργαλεία που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας εργασίας. Το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.).

Συμπερασματικά από την επεξεργασία των τραπεζικών και επενδυτικών κινήσεων και προϊόντων του ελεγχόμενου δίνεται η δυνατότητα να εντοπιστεί το προϊόν της φοροδιαφυγής και να συσχετισθεί με τη δραστηριότητα του φορολογικού παραβάτη.

Ζητούμενο και προσδοκώμενο αυτής της εργασίας είναι να επιβεβαιωθεί η ορθότητα του παραπάνω ισχυρισμού, να αναδειχθεί δηλαδή και να αποδειχθεί η συνεισφορά των συστημάτων - εργαλείων αυτών και της μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε με την χρήση τους στην ελεγκτική διαδικασία γενικότερα και ειδικότερα στον έλεγχο φυσικών προσώπων.

Στα επόμενα κεφάλαια θα αναπτυχθούν εκτενέστερα τα παραπάνω και πιο συγκεκριμένα:

Στο πρώτο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στα στάδια που ακολουθήθηκαν από το 2010 έως σήμερα και στο νομοθετικό πλαίσιο βάση του οποίου οικοδομήθηκαν τα νέα αυτά εργαλεία ελέγχου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα γίνει περιγραφή του τρόπου λειτουργίας των συστημάτων που πραγματεύεται η παρούσα εργασία και του τρόπου με τον οποίο συλλέγονται και χρησιμοποιούνται τα δεδομένα κατά την διενέργεια των φορολογικών ελέγχων.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στην αξιοποίηση των δεδομένων που προκύπτουν από το Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π και το Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π. καθώς και στην προστιθέμενη αξία που προκύπτει από τη χρήση των εργαλείων αυτών σε αντιδιαστολή με τους παραδοσιακούς φορολογικούς ελέγχους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν πραγματικές περιπτώσεις ελέγχων που έχουν υλοποιηθεί από το Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. με σκοπό να επαληθευτούν σε πραγματικές συνθήκες όσα σε θεωρητικό επίπεδο έχουν αναφερθεί και να υπάρχει μία μετρήσιμη αναφορά στην επικαλούμενη προστιθέμενη αξία που προσδίδει η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π και του Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.

Στο πέμπτο κεφάλαιο θα αποτυπωθεί και θα σχολιασθεί η συνέντευξη που παραχώρησε στον ερευνητή η κυρία Βασιλική Ηλιοπούλου πρώην στέλεχος του

Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που από θέσεις ευθύνης συμμετείχε και συνετέλεσε στη διαμόρφωση των διαδικασιών που οδήγησαν στην ενσωμάτωση των δύο αυτών συστημάτων – εργαλείων που πραγματεύεται η παρούσα εργασία, στις ελεγκτικές διαδικασίες.

Στο έκτο κεφάλαιο θα αναφερθεί η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία, τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας και οι ερευνητικές υποθέσεις που θα τεθούν και θα γίνει αναφορά στα πιθανά και προσδοκώμενα αποτελέσματα της έρευνας.

Στο έβδομο κεφάλαιο αναλύονται τα δημογραφικά στοιχεία και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.

Στο όγδοο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας και εκφράζονται προτάσεις για την βελτίωση της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπό έρευνα συστημάτων.

Τέλος, ακολουθεί το παράρτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.1 Εισαγωγή

Οι φορολογικοί έλεγχοι διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αναφέρεται στον προληπτικό φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από εφοριακούς υπαλλήλους κυρίως της ΥΕΔΔΕ (Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων) και συμπληρωματικά από εφοριακούς υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών που συγκροτούν συνεργεία ελέγχου. Ο προληπτικός φορολογικός έλεγχος αναφέρεται στην επιτόπια παρουσία εφοριακών υπαλλήλων σε επιχειρήσεις προκειμένου να διαπιστώσουν δια ζώσης και σε πραγματικό χρόνο την τέλεση φορολογικών παραβάσεων. Αφετέρου υπάρχει ο πλήρης ή μερικός έλεγχος, γραφείου ή επιτόπιος όταν εκδίδεται μια εντολή ελέγχου από την αρμόδια υπηρεσία και αφορά τον έλεγχο συγκεκριμένου Α.Φ.Μ. για συγκεκριμένες φορολογίες (π.χ. εισόδημα ή / και κεφάλαιο ή / και Φ.Π.Α. ή / και Κ.Φ.Δ. κ.α.) και για συγκεκριμένα φορολογικά έτη. Στην παρούσα έρευνα θα μας απασχολήσουν οι έλεγχοι γραφείου καθώς αυτοί αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των διενεργούμενων ελέγχων, αποφέρουν τα μεγαλύτερα φορολογικά έσοδα και σε αυτούς έχουν εφαρμογή τα υπό έρευνα συστήματα της παρούσας έρευνας.

Η φορολογική διοίκηση στην Ελλάδα διαχρονικά και για πολλές δεκαετίες ακολουθούσε ένα συγκεκριμένο μοτίβο για τη διενέργεια των φορολογικών ελέγχων που περιορίζονταν στον έλεγχο νομικών προσώπων και ατομικών επιχειρήσεων και αφορούσε τον έλεγχο των τηρούμενων βιβλίων και των υποβληθέντων δηλώσεων κάθε μορφής. Ένα μοτίβο που εξυπηρετούσε μια αντίληψη αδράνειας και στασιμότητας στην λειτουργία της φορολογικής διοίκησης και αποτελούσε μια ανώδυνη διαδικασία για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Διοίκηση - Διοικούμενοι – Ελεγχόμενοι.

Η αδρανής αυτή συνθήκη διαταράχθηκε κυρίως λόγω της έντονης δημοσιονομικής κρίσης και κρίσης χρέους που βίωσε πρόσφατα η χώρα μας και οι αλλαγές προέκυψαν αφενός ως εσωτερική ανάγκη και αφετέρου ως εξωγενής επιταγή. Το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών εισήλθε στην ελεγκτική διαδικασία. Στις ενότητες που ακολουθούν περιγράφονται τα εξελικτικά στάδια των ερευνούμενων συστημάτων και παρατίθεται το νομικό πλαίσιο στη βάση του οποίου λειτουργούν.

1.2 Εξελικτικά στάδια

Το 2010 και ενώ η ανάγκη εξεύρεσης εσόδων για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης και της κρίσης χρέους ήταν επιτακτική, στο Υπουργείο Οικονομικών αναζητούσαν λύσεις για την πάταξη της φοροδιαφυγής. Τότε ήταν που το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, για πρώτη φορά σε μαζική μορφή, αποφάσισε να προχωρήσει σε ανοίγματα τραπεζικών λογαριασμών. Μέχρι το 2010 οι περιπτώσεις που η φορολογική διοίκηση προέβαινε σε άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών κατόπιν εισαγγελικής έγκρισης ήταν ελάχιστες και στοχευμένες και αφορούσαν περισσότερο σε διερεύνηση εγκληματικών δράσεων του κοινού ποινικού δικαίου και όχι φορολογικές παραβάσεις. Να σημειωθεί ότι το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος Σ.Δ.Ο.Ε. δεν είχε ως αποκλειστική αρμοδιότητα τον εντοπισμό φορολογικών παραβάσεων αλλά υπήρχαν και τμήματα που είχαν ως στόχο τον εντοπισμό τέλεσης εμπορίου ναρκωτικών, όπλων, λαθραίων ειδών καπνού, οινοπνεύματος καυσίμων κ.α.

Με αυτή τη στροφή στην πρακτική του, το 2010, και την εφαρμογή του μαζικού ανοίγματος τραπεζικών λογαριασμών, το Σ.Δ.Ο.Ε. στοχοποίησε επιλεγμένες επαγγελματικές ομάδες και συγκεκριμένα γιατρούς και δικηγόρους. Σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε εστάλησαν αιτήματα παροχής πληροφοριών προς έκαστο τραπεζικό ίδρυμα για την άρση του τραπεζικού απορρήτου συγκεκριμένων φορολογουμένων. Από την 1^η Ιανουαρίου του 2010 έως τις 31^η Ιουλίου του 2011 υποβλήθηκαν από το Σ.Δ.Ο.Ε. προς τις ελληνικές τράπεζες 3.829 αιτήματα εκ των οποίων όμως απαντήθηκαν μόνο τα 130 όπως προκύπτει από τα σχετικά δελτία τύπου του Υπουργείου Οικονομικών. Η δυστοκία αυτή των τραπεζών οφειλόταν κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι δεν ήταν προετοιμασμένες για αυτές τις διαδικασίες και δεν υπήρχαν οι κατάλληλοι ανθρώπινοι αλλά και οικονομικοί πόροι. Παράλληλα ως προς τα αίτια αυτής της δυστοκίας πιθανόν να συνυπήρχε με τις προαναφερόμενες αντικειμενικές δυσκολίες και μία προστατευτική πρόθεση εκ μέρους στελεχών και υπαλλήλων των τραπεζικών ιδρυμάτων απέναντι στους «καλούς πελάτες» αλλά και μία σύμφυτη αντίδραση των τραπεζικών ιδρυμάτων τόσο σε επίπεδο διοίκησης όσο και σε επίπεδο στελεχών και υπαλλήλων, σε ένα καινούργιο, επιπρόσθετο και αντικειμενικά δύσκολο ως προς την εφαρμογή του αντικείμενο εργασίας με βάση την υπάρχουσα υποδομή. Αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα και αυτές οι ελάχιστες σε σχέση με τις αιτήσεις απαντήσεις ήταν σε έγχαρτη μορφή και τα γραφεία των ελεγκτών του Σ.Δ.Ο.Ε.

γέμισαν με χαρτόκουτα και στοίβες εγγράφων που σε σημαντικό βαθμό ήταν μη διαχειρίσιμες.

Το 2012 υπό την επίβλεψη του Οικονομικού Εισαγγελέα υλοποιήθηκε ένα φιλόδοξο εγχείρημα. Σε συνεργασία με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών καθορίστηκε μια υποτυπώδη τυποποίηση των παρεχόμενων πληροφοριών και παραδόθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών σε ηλεκτρονική μορφή αποθηκευμένα σε οπτικούς δίσκους (cd) οι τραπεζικές κινήσεις των λογαριασμών, αρχομένων από την 1^η Ιανουαρίου του 2002, για όσα φυσικά πρόσωπα είχαν συνολικές πιστώσεις εντός ενός έτους πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ ή οι συνολικές τους καταθέσεις υπερέβαιναν τα δηλωθέντα εισοδήματα τους, καθώς και για τα πρόσωπα που συμπεριλαμβάνονταν στη «Λίστα Λαγκάρντ».

Το 2015 με την υπουργική απόφαση ΑΥΟ 4105/10-6-2015 συστάθηκε ομάδα εργασίας με συντονιστή τον Ιωάννη Κατσίτη στέλεχος τότε του Σ.Δ.Ο.Ε. για την αυτοματοποίηση της ελεγκτικής διαδικασίας προσδιορισμού προσαύξησης περιουσίας μέσω καθορισμού παραμέτρων μηχανογραφικής εφαρμογής διαχείρισης συνολικών δεδομένων Υπουργείου Οικονομικών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Έργο αυτής της ομάδας εργασίας υπήρξε το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) που περιελάμβανε τραπεζικά δεδομένα επεξεργασμένα και σε ενιαία τυποποίηση ανεξαρτήτως τραπεζικού ιδρύματος για την περίοδο 01/01/2002 έως 31/12/2014. Στο Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. σε αντίθεση με το Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. περιλαμβάνονται στοιχεία για τα φυσικά πρόσωπα που έχουν συμπεριληφθεί σε απεσταλμένα διακεκριμένα μαζικά αιτήματα άρσης τραπεζικού απορρήτου για συγκεκριμένο πλήθος Αριθμών Φορολογικού Μητρώου προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και όχι για το σύνολο του πληθυσμού. Στα δεδομένα που εμπεριέχονταν στο Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. υπήρχε μεν πλήθος αξιοποιήσιμων πληροφοριών υπήρχαν όμως και αρκετές ελλείψεις που σε μεγάλο βαθμό οφείλονταν και στις ενοποιήσεις τις απορροφήσεις και τις συγχωνεύσεις τραπεζικών ιδρυμάτων που στην προηγούμενη δεκαετία που αποτελούσε και το κρίσιμο διάστημα ήταν ένα φαινόμενο σε έξαρση.

Παράλληλα από το 2013 συστάθηκε με βάση το άρθρο 62 του νόμου 4170/2013 το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών Σ.Μ.Τ.Λ – ΛΠ που διαδέχτηκε σαν εργαλείο στα χέρια των ελεγκτικών αρχών το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) για στοιχεία που αφορούσαν την περίοδο 01/01/2015 και μεταγενέστερα. Με το Σ.Μ.Τ.Λ – ΛΠ διορθώθηκαν αδυναμίες του προϋπάρχοντος συστήματος ως προς την πληρότητα

των στοιχείων αλλά το σημαντικότερο πλεονέκτημα του εν λόγω συστήματος σε σχέση με τον προκάτοχο του ήταν ότι ο ελεγκτής μπορεί πλέον να αντλήσει στοιχεία και πληροφορίες για το σύνολο του πληθυσμού (εφόσον βέβαια κάνει επίκληση εντολής ελέγχου που έχει εκδοθεί από την υπηρεσία και όχι αυθαίρετα) και όχι για υποομάδα του γενικού πληθυσμού που τηρεί συγκεκριμένα κριτήρια.

1.3 Νομοθετικό πλαίσιο

Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών που για την περίοδο από το 2015 και μετά παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες για την διενέργεια των φορολογικών ελέγχων συστήθηκε με τον Νόμο 4170/2013 «Διοικητική Συνεργασία στο φορολογικό τομέα» και συγκεκριμένα με το άρθρο 62 όπως αυτό τροποποιήθηκε με τα παρακάτω άρθρα:

άρθρο 11 Ν. 4211/2013

άρθρο 107 Ν. 4387/2016

άρθρο 71 Ν. 4446/2016

άρθρο 17 Ν. 4488/2017

άρθρο 43 Ν. 4509/2017

Για τη λειτουργία και τη διαμόρφωση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. έχουν εκδοθεί διαχρονικά πληθώρα εγκυκλίων του Υπουργείου Οικονομικών και μετέπειτα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με προέχουσα την ΠΟΛ (Πολυγραφημένη Διαταγή) με αριθμό 1258 του 2013 «Ρύθμιση οργανωτικών και τεχνικών θεμάτων λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών»

1.4 Ανακεφαλαίωση

Γίνεται αντιληπτό από όσα επιγραμματικά παρατίθενται στις προηγούμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου, ότι η εισαγωγή αυτής της νέας φιλοσοφίας στην ελεγκτική διαδικασία με την καθιέρωση του ελέγχου των κινήσεων των τραπεζικών προϊόντων και λογαριασμών των ελεγχόμενων όσο και να φαντάζει αυτονόητη, χρειάστηκε να επέλθει μια εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία για τη χώρα μας ώστε να αφυπνιστεί η φορολογική διοίκηση, να ξεπεράσει αγκυλώσεις του παρελθόντος και να την εφρμόσει . Επιπλέον αυτή η «αλλαγή» χρειάστηκε να περάσει κάποια στάδια μέχρι να ωριμάσει και να μπορούμε πλέον να ισχυριζόμαστε ότι έχει γίνει μέρος της καθημερινότητας στις ελεγκτικές διαδικασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. ΚΑΙ ΤΟΥ Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π

2.1 Εισαγωγή

Όταν αναφερόμαστε στην καθομιλουμένη στο «άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών» από τη φορολογική διοίκηση ουσιαστικά μιλάμε για την εφαρμογή του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.) κατά την ελεγκτική διαδικασία. Η λειτουργία αυτών των συστημάτων διακρίνεται σε τρία στάδια.

Τα στάδια αυτά αναφέρονται στις ενέργειες που πρέπει να κάνει ο ελεγκτής για να αντλήσει τα προσφερόμενα δεδομένα, την επεξεργασία που πρέπει να υποστούν αυτά τα δεδομένα ώστε να είναι ελεγκτικά και φορολογικά αξιοποιήσιμα και τέλος την αξιοποίηση αυτών των επεξεργασμένων πλέον δεδομένων για φορολογικούς και ελεγκτικούς σκοπούς.

Στις ενότητες που ακολουθούν θα αποτυπωθούν αναλυτικά και με παραδείγματα οι ενέργειες που οφείλει να ακολουθήσει ο ελεγκτής σε κάθε ένα από τα προαναφερόμενα στάδια.

2.2 Διαδικασίες άντλησης πληροφοριών

Προκειμένου να έχουν οι ελεγκτές βεβαίωσης πρόσβαση στα στοιχεία και τις πληροφορίες που παρέχονται από το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.) εφαρμόζουν και ακολουθούν συγκεκριμένες διαδικασίες. Υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τα βήματα που ακολουθούνται όπως και ως προς την ποσότητα και το είδος των παρεχόμενων πληροφοριών για κάθε ένα από τα παραπάνω συστήματα.

Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι και στις δύο περιπτώσεις απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί ο ελεγκτής να έχει πρόσβαση στις παρεχόμενες πληροφορίες είναι να έχει εκδοθεί εντολή ελέγχου για το ελεγχόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Δεν δύναται ο ελεγκτής να έχει πρόσβαση στα στοιχεία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου χωρίς την ύπαρξη εντολής ελέγχου. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι δεν θα γίνεται κατάχρηση των δυνατοτήτων τους από πλευράς ελεγκτών και δεν θα καταστρατηγείται το τραπεζικό απόρρητο προς απόκομιση

πληροφοριών ευαίσθητου προσωπικού περιεχομένου για σκοπούς αλλότριους από τους αυστηρά υπηρεσιακούς. Επιπλέον δεν δύναται ο ελεγκτής να έχει πρόσβαση σε αναλυτικά στοιχεία που αφορούν χρονική περίοδο εκτός αυτής που ρητά ορίζεται στην εντολή ελέγχου. Σε περίπτωση που ο ελεγκτής κρίνει ότι χρειάζεται περισσότερα στοιχεία είτε τρίτων προσώπων που συναλλάσσονται με το ελεγχόμενο πρόσωπο είτε για χρονική περίοδο διαφορετική από την οριζόμενη από την εντολή ελέγχου περίοδο, τότε μπορεί να συντάξει ένα υπηρεσιακό αίτημα με το οποίο να ζητά την έκδοση εντολής διασταυρωτικού ελέγχου στην πρώτη περίπτωση ή επέκταση της εντολής ελέγχου χρονικά στη δεύτερη περίπτωση. Σημειώνεται ότι στη δεύτερη περίπτωση ο ελεγκτής μπορεί να ζητήσει έκδοση εντολής για πρόσβαση σε τραπεζικά δεδομένα του ελεγχόμενου ακόμα και σε έτη τα οποία έχουν παραγραφεί, μόνο που σε αυτή την περίπτωση μπορεί μεν να χρησιμοποιήσει τα αντλούμενα στοιχεία για να καταλήξει σε διαπιστώσεις και συμπεράσματα που αφορούν σε μη παραγεγραμμένα έτη αλλά δεν δύναται να βεβαιώσει φορολογικές παραβάσεις ακόμα και αν αυτές είναι προφανείς στα παραγεγραμμένα έτη.

Στην περίπτωση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. η διαδικασία είναι η εξής: όταν εκδοθεί η εντολή ελέγχου ο ελεγκτής αιτείται στο αρμόδιο τμήμα της υπηρεσίας πρόσβαση στα δεδομένα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. Να σημειωθεί ότι τα δεδομένα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. υπάρχουν στην κατοχή της φορολογικής διοίκησης από την έναρξη χρήσης του προγράμματος και γίνεται χρήση αυτών μόνο μετά από έκδοση εντολής ελέγχου. Το αρμόδιο τμήμα μέσα από την υπηρεσιακή εφαρμογή *elenxis* εγκρίνει το αίτημα και στη συνέχεια ο ελεγκτής αποκτά πρόσβαση στα παρεχόμενα από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στοιχεία μέσα από την Εφαρμογή Αυτοματοποίησης Προσαύξησης Περιουσίας. Οι παρεχόμενες πληροφορίες αποτυπώνονται σε ηλεκτρονικό αρχείο υπολογιστικών φύλλων (*excel*).

Στην περίπτωση του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. η διαδικασία περιλαμβάνει τα κάτωθι στάδια:
Α) Αφού εκδοθεί η εντολή ελέγχου ο ελεγκτής εισέρχεται στην εφαρμογή Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μητρώων Λογαριασμών με τους προσωπικούς του κωδικούς με τους οποίους έχει πιστοποιηθεί στην εφαρμογή.

Εικόνα 2.1 : Αρχική σελίδα Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μητρώων Λογαριασμών.

Β) Στο επόμενο στάδιο δίδονται τρεις επιλογές

1. Διαχείριση Αιτήσεων Μητρώων Λογαριασμών
2. Διαχείριση Αιτήσεων Κινήσεων Μητρώων Λογαριασμών
3. Διαχείριση Αιτήσεων Κινήσεων Δανειακών Λογαριασμών

Εικόνα 2.2 : Υπηρεσία Πρόσβασης σε Μητρώα Λογαριασμών.

Γ) Με την πρώτη επιλογή ο ελεγκτής υποβάλλει το αρχικό αίτημα το οποίο αφού εγκριθεί από το αρμόδιο τμήμα της υπηρεσίας προωθείται ξεχωριστά σε κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και συγκεκριμένα στο τμήμα κανονιστικής συμμορφώσεως του εκάστοτε ιδρύματος. Με αυτό ο ελεγκτής αιτείται από το σύστημα μια πλήρη αποτύπωση του πλήθους των λογαριασμών στους οποίους έχει υπάρξει δικαιούχος ή συνδικαιούχος ο ελεγχόμενος.

Αρχική Σελίδα ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Περισσότερες Πληροφορίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ **ΑΑΔΕ**
Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Δημιουργία Αίτησης προς Πιστωτικό Ίδρυμα
Από την σελίδα αυτή μπορείτε να υποβάλετε νέα Αίτηση Πρόσβασης σε Μητρώο Λογαριασμών

ΑΦΜ: 068544517 , ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Υπηρεσία Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.(6008), Ρόλος: Ελεγκτής Έξοδος Χρήστη

Πιστωτικό Ίδρυμα Προορισμού	Όλα τα Ιδρύματα
ΑΦΜ	068544517
Είδος Φορολογούμενου	Φ
Είδος Παραστατικού	
Αριθμός Παραστατικού	
Συμβολοσειρά ΕΟΠ	
Χρονοσήμανση Αιτήματος	
Ταυτότητα Αιτούντος	068544517
Υπηρεσία - Φορέας	
Νομοθετική Διάταξη	N.4172/2013 ΑΡ.48 ΠΑΡ.3
Αριθμός Βουλεύματος	
Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγγράφου/Κωδικός Υπόθεσης	58/2023
Επώνυμο / Επωνυμία	068544517
Όνομα	068544517
Πατρώνυμο	ΙΩΑΝΝΗΣ
Μητρώνυμο	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
Ημερομηνία Γέννησης	
Διεύθυνση Κατοικίας / Έδρας	
Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας	

Σύντομη Περιγραφή Αιτήματος

Αποθήκευση Αιτήματος Έξοδος

Εικόνα 2.3 : Αρχικό αίτημα προς όλα τα πιστωτικά ιδρύματα.

Δ) Μετά την πάροδο εύλογου χρόνου ο ελεγκτής μέσα από το ίδιο σύστημα λαμβάνει τις απαντήσεις από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η απάντηση στο αρχικό αυτό αίτημα αποτυπώνει το σύνολο των λογαριασμών που έχει διατηρήσει ο ελεγχόμενος διαχρονικά στο συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, δίνοντας πληροφορίες μεταξύ άλλων για την ύπαρξη συνδικαιούχων ή όχι, την ημερομηνία ανοίγματος και κλεισίματος (αν δεν είναι πλέον ενεργός) του λογαριασμού, το είδος του λογαριασμού (π.χ. καταθετικός, δανειακός), την ημερομηνία της τελευταίας κίνησης και το τρέχον υπόλοιπο.

Η εκτύπωση αποτελεί απάντηση της τράπεζας 011, μέσω του συστήματος ΣΜΤΛ & ΛΠ της ΓΓΔΕ του Υπ. Οικονομικών, με κωδικό απάντησης 24106520

Τύπος εγγραφής:	01
ΑΦΜ:	██████████
Επώνυμο/Επωνυμία:	██████████
Όνομα:	ΕΛΕΝΗ
Πατρώνυμο:	██████████
Μητρώνυμο:	██████████
Ημερομηνία γέννησης:	1966-██████
Είδος Παραστατικού:	01
Αριθμός Παραστατικού:	██████████
Αριθμός Λογαριασμού:	GR50011 ██████████
Πλήθος συνδικαιούχων / συνοφειλετών λογαριασμού:	04
Ένδειξη ενεργού λογαριασμού:	1
Ημερομηνία Ανοίγματος Λογαριασμού:	2012-07-20
Ημερομηνία Κλεισίματος Λογαριασμού/Αποχώρησης:	9999-12-31
Είδος λογαριασμού:	1
Νόμισμα:	EUR
Λογιστικό Υπόλοιπο λογαριασμού:	20,442.23
Πρόσρημο Λογιστικού Υπολοίπου Λογαριασμού:	Π
Διαθέσιμο Υπόλοιπο λογαριασμού:	20,442.23
Πρόσρημο Ταμειακού Υπολοίπου Λογαριασμού:	Π
Ημερομηνία και ώρα τελευταίας ενήμερωσης εγγραφής του Μητρώου:	2022-12-09-07.07.43.615437
Ημερομηνία τελευταίας κίνησης καταθετικού λογαριασμού:	2022-12-03

Εικόνα 2.4 : Απάντηση Πιστωτικού Ιδρύματος στο αρχικό αίτημα.

Ε) Ο ελεγκτής αφού μελετήσει τα δεδομένα αυτά, επιλέγει τους λογαριασμούς που τον αφορούν (που είναι ενεργοί κατά την περίοδο ελέγχου που αναγράφεται στην εντολή ελέγχου) και προχωράει στο δεύτερο αίτημα, πάλι μέσω της εφαρμογής (χρησιμοποιώντας τις επιλογές 2 και 3 του σταδίου Β, εικόνα 2.2) , με το οποίο ζητάει αναλυτικές κινήσεις των λογαριασμών αυτών. Με την επιλογή 2 γίνεται αναζήτηση των καταθετικών λογαριασμών και είναι διαθέσιμα τα στοιχεία από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Με την επιλογή 3 γίνεται αναζήτηση των δανειακών λογαριασμών. Σε αυτή την περίπτωση όμως δεν είναι ενταγμένα στο σύστημα όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Να σημειωθεί ότι ο ελεγκτής πρέπει να υποβάλει ξεχωριστό αίτημα για κάθε διαφορετικό λογαριασμό και για κάθε διαφορετικό έτος.

Αρχική Σελίδα ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Περισσότερες Πληροφορίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ **ΑΑΔΕ**
Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

Δημιουργία Αίτησης προς Πιστωτικό Ίδρυμα
Από την σελίδα αυτή μπορείτε να υποβάλετε νέα Αίτηση Πρόσβασης σε Μητρώο Λογαριασμών

ΑΦΜ: 068544517 , ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΜΑΡΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Υπηρεσία Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.(6008), Ρόλος: Ελεγκτής Έξοδος Χρήστη

Πιστωτικό Ίδρυμα Προορισμού

ΑΦΜ

Είδος Παραστατικού

Αριθμός Παραστατικού

Συμβολοσειρά ΕΟΠ

Χρονοσήμανση Αιτήματος

Ταυτότητα Αιτούντος

Υπηρεσία - Φορέας

Νομοθετική Διάταξη

Αριθμός Βουλεύματος

Αριθμός Πρωτοκόλλου Εγγράφου/Κωδικός Υπόθεσης

Έτος Αναφοράς

Ημερομηνία Αναφοράς Από (μορφής yyyy-mm-dd)

Ημερομηνία Αναφοράς Έως (μορφής yyyy-mm-dd)

Επώνυμο / Επωνυμία

Όνομα

Πατρώνυμο

Μητρώνυμο

Ημερομηνία Γέννησης

Διεύθυνση Κατοικίας / Έδρας

Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας

Αριθμός Λογαριασμού

Σύντομη Περιγραφή Αιτήματος

Εικόνα 2.5 : Φόρμα υποβολής δεύτερου αιτήματος.

Η απαντήσεις επιστρέφουν σε συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία υπολογιστικών φύλλων (excel) ανά έτος και ανά λογαριασμό.

Να σημειωθεί ότι οι παραπάνω επιλογές δεν είναι διαθέσιμες στο σύνολο τους για όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και για όλα τα είδη χρηματοοικονομικών προϊόντων και σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται επικοινωνία εκτός της εφαρμογής με την διεύθυνση κανονιστικής συμμόρφωσης αυτών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μέσω επιστολών ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προκειμένου να αντληθούν τα απαραίτητα δεδομένα σε έντυπη μορφή.

2.3 Επεξεργασία δεδομένων

Εφόσον ο ελεγκτής βεβαίωσης αποκτήσει πρόσβαση στα παρεχόμενα στοιχεία και τις κινήσεις των λογαριασμών με τον τρόπο που αναλύθηκε εκτενώς στην παραπάνω ενότητα, προχωράει στην επεξεργασία των στοιχείων αυτών. Αρχικά επειδή οι κινήσεις κάθε λογαριασμού αποτυπώνονται σε ξεχωριστό αρχείο πρέπει να ενοποιηθούν σε ένα κοινό αρχείο. Η ενέργεια αυτή είναι σημαντική γιατί πολλές κινήσεις αφορούν διαδικαστικές μεταφορές μεταξύ λογαριασμών του ίδιου προσώπου και δεν έχουν φορολογικό ενδιαφέρον. Στο ενοποιημένο πλέον αρχείο ο ελεγκτής καλείται να ομαδοποιήσει και να χαρακτηρίσει το σύνολο των πραγματοποιηθέντων κινήσεων. Ενδεικτικά οι κινήσεις ομαδοποιούνται σε μεταφορές μεταξύ λογαριασμών του ίδιου, μεταφορές σε και από λογαριασμούς τρίτων, αναλήψεις και καταθέσεις μετρητών, κατάθεση και έκδοση επιταγών, επενδυτικές κινήσεις (αγορές και πωλήσεις τίτλων, έναρξη και λήξη προθεσμιακών προϊόντων) πληρωμές εξόδων και λογαριασμών, πίστωση και χρέωση τόκων κ.τ.λ.

Στη συνέχεια ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη του και συγκρίνει τις αποτυπωμένες και ήδη ομαδοποιημένες κινήσεις, με τις πληροφορίες που παρέχονται από τις δηλώσεις που έχει υποβάλει ο ελεγχόμενος (δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων Ε1, αναλυτικές καταστάσεις μισθωμάτων ακινήτων Ε2, καταστάσεις οικονομικών στοιχείων από οικονομική δραστηριότητα Ε3, δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης Ε9 κ.α.) Όταν από τις παραπάνω συγκρίσεις δεν προκύπτουν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των δηλωθέντων εισοδημάτων και των πιστώσεων που εμφανίζονται στους λογαριασμούς του ελεγχόμενου οι κινήσεις αυτές δεν έχουν φορολογικό ενδιαφέρον. Σε αντίθετη περίπτωση, η ύπαρξη ασυμφωνιών μεταξύ των δηλωθέντων εισοδημάτων και των κινήσεων που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών του ελεγχόμενου, αποτελεί ισχυρή ένδειξη απόκρυψης εισοδημάτων, ανακριβών και αναληθών δηλώσεων και παραβατικών συμπεριφορών.

2.4. Ανακεφαλαίωση

Στις προηγούμενες ενότητες του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάστηκαν οι διαδικασίες που ακολουθεί ο ελεγκτής προκειμένου να συλλέξει και να επεξεργαστεί τα δεδομένα και τις πληροφορίες που παρέχονται από το το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.).

Παράλληλα με την παρουσίαση του τρόπου επεξεργασίας των δεδομένων αυτών έγινε μία συνοπτική αναφορά και στον τρόπο αξιοποίησης των δεδομένων αυτών

καθώς η επεξεργασία και η αξιοποίηση των παρεχόμενων πληροφοριών είναι δύο διαδικασίες που κατά τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου αλληλεπικαλύπτονται σε ορισμένα σημεία. Στο επόμενο κεφάλαιο θα γίνει εκτενή παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο γίνεται η αξιοποίηση αυτών των στοιχείων και της προστιθέμενης αξίας που προσδίδει στους φορολογικούς ελέγχους η αξιοποίησή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. ΚΑΙ ΤΟΥ Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο 2 έγινε μια συνοπτική αποτύπωση του τρόπου με τον οποίο γίνεται η συλλογή και η επεξεργασία των πληροφοριών που παρέχονται από το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.). Είναι όμως σημαντικό να παρουσιαστεί και να τεκμηριωθεί ο τρόπος με τον οποίο η χρήση αυτών των συστημάτων επιδρά στην υλοποίηση διαφορετικών ελεγκτικών μεθόδων, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και με πρακτικά παραδείγματα.

Με την παρουσίαση της διασύνδεσης των συστημάτων αυτών με την ελεγκτική διαδικασία αναμένεται να αναδειχθεί η υπεροχή των φορολογικών ελέγχων όταν αυτοί πραγματοποιούνται με την αξιοποίηση των παραπάνω πληροφοριών έναντι της απουσίας αυτής της επιπλέον πληροφόρησης. Στη δεύτερη περίπτωση οι φορολογικοί έλεγχοι βασίζονται μόνο στις γενικές διατάξεις του κώδικα φορολογίας εισοδήματος και τις πληροφορίες που δύναται να αντληθούν από τα λοιπά υπολογιστικά πληροφοριακά συστήματα της Α.Α.Δ.Ε. (neo taxis, elenxis, εφαρμογή εισοδήματος κ.α.)

Στις ενότητες που ακολουθούν θα παρατεθούν συνοπτικά οι διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τη διάρκεια ενός ελέγχου, θα παρουσιαστεί μια γενική προσέγγιση για την αξιοποίηση και την «ανάγνωση» των δεδομένων που παρέχονται από τα δύο συστήματα και στη συνέχεια θα γίνει μια πιο εξειδικευμένη προσέγγιση για διαφορετικές μεθοδολογίες ελέγχου.

3.2 Ενέργειες ελέγχου

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα η ύπαρξη ασυμφωνιών μεταξύ των δηλωθέντων εισοδημάτων και των κινήσεων που πραγματοποιούνται μέσω των λογαριασμών του ελεγχόμενου αποτελεί ισχυρή ένδειξη απόκρυψης εισοδημάτων, ανακριβών και αναληθών δηλώσεων και παραβατικών συμπεριφορών. Οι ενδείξεις όμως δεν αποτελούν *a priori* αποδείξεις. Αφενός μπορεί για διάφορους λόγους οι ενδείξεις αυτές να είναι λανθασμένες αφετέρου ακόμα και αν αυτές είναι αληθείς

ενδέχεται να μην προκύψουν επαρκή στοιχεία για να μετατραπούν οι ενδείξεις σε αποδείξεις. Σε αυτή την τελευταία περίπτωση ο έλεγχος δεν δύναται να προχωρήσει σε βεβαίωση παραβάσεων και καταλογισμό φόρων και προστίμων. Η βεβαίωση παραβάσεων και ο καταλογισμός φόρων και προστίμων πρέπει να βασίζεται σε μία έκθεση ελέγχου επαρκώς και βάσιμα τεκμηριωμένης διότι διαφορετικά ο ελεγχόμενος θα προσφύγει είτε στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών είτε στα διοικητικά δικαστήρια σε επόμενο στάδιο και θα δικαιωθεί. Όπως άλλωστε αναφέρεται στην απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 1542/2016 «... η διενέργεια ελέγχου και η σύνταξη σχετικής εκθέσεως αποτελούν ουσιώδεις τύπους της διαδικασίας εκδόσεως του οικείου φύλλου ελέγχου. Η παντελής αοριστία της εκθέσεως ελέγχου ισοδυναμεί με ανυπαρξία αυτής και καθιστά το φύλλο ελέγχου νομικώς πλημμελές και ακυρωτέο λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου της διαδικασίας εκδόσεώς του ...». Επίσης σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2367/20-06-2022 απόφαση του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «... η έκθεση ελέγχου, που συνιστά την αιτιολογία της καταλογιστικής του φόρου πράξεως, πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής ...» Για όλα τα παραπάνω ο ελεγκτής όταν εντοπίσει τις ισχυρές ενδείξεις που προαναφέρθηκαν οφείλει να προχωρήσει σε έναν αριθμό ελεγκτικών επαληθεύσεων και προβλεπόμενων διαδικασιών.

Το πρώτο βήμα είναι να κοινοποιήσει στον ελεγχόμενο «Αίτημα παροχής πληροφοριών» όπως αυτό προβλέπεται από το άρθρο 14 του νόμου 4174/2013. Παρατίθεται παρακάτω ένα πρότυπο «Αιτήματος παροχής πληροφοριών» στη γενική του μορφή. Ανάλογα με το φορολογικό προφίλ του ελεγχόμενου αυτό προσαρμόζεται ανάλογα.

“Σας γνωρίζουμε ότι από την Υπηρεσία μας έχει εκδοθεί η υπ’ αριθμ. .... Εντολή Μερικού Ελέγχου Φορολογίας Εισοδήματος, για τη διαχειριστική περίοδο από ... εως και ....

Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 14, 23, 24 και 25 του Ν. 4987/2022 περί φορολογικής διαδικασίας, σας καλούμε όπως εντός προθεσμίας πέντε (5) εργασίμων ημερών από την παραλαβή του παρόντος, να θέσετε στην διάθεση του ελέγχου προκειμένου να διενεργηθούν οι απαραίτητες ελεγκτικές επαληθεύσεις για το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα από ... έως και ..., τα κάτωθι:

1. Τα τηρηθέντα Λογιστικά αρχεία - Βιβλία (ακριβή αντίγραφα εκ του πρωτοτύπου), καθώς και τα πρωτότυπα εκδοθέντα & ληφθέντα φορολογικά Στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά των εσόδων και δαπανών, σχετικών με την άσκηση της ατομικής σας

δραστηριότητας καθώς και αντίγραφα των λογιστικών αρχείων, εγγράφων, λογιστικών στοιχείων και στοιχείων γνωστοποιήσεων, φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, φορολογικών μνημών και αρχείων που δημιουργούν οι φορολογικοί ηλεκτρονικοί μηχανισμοί, κατά το/τα ελεγχόμενο/α φορολογικό/ά έτος/έτη.

2. Αντίγραφα των Δηλώσεων Φ.Μ.Υ. & Α.Π.Δ. εφ' όσον απασχολείτε προσωπικό κατά το/τα ελεγχόμενο/α φορολογικό/ά έτος/έτη.

3. Όλα τα πρωτότυπα δικαιολογητικά όπως αυτά προβλέπονται στο εγχειρίδιο οδηγιών συμπλήρωσης φορολογικών δηλώσεων και αφορούν την/τις ηλεκτρονικά/ες υποβληθείσα/ες δήλωση/εις Φορολογίας Εισοδήματος για το/τα ελεγχόμενο/α φορολογικό/ά έτος/έτη.

Επισης:

- Τον πίνακα ανάλωσης κεφαλαίου σε περίπτωση που έχετε δηλώσει ποσόν στον αντίστοιχο κωδικό του Εντύπου Ε1 (787-788)
- Πινάκια αγοροπωλησίας ήτοι αναλυτική κατάσταση αγορών πωλήσεων παντός είδους χρηματοοικονομικών –επενδυτικών προϊόντων .
- Μισθωτήρια σε περίπτωση εκμίσθωσης της ακίνητης περιουσίας σας (οικίες, επαγγελματικές στέγες, αγροτεμάχια, οικόπεδα, καθώς και οικόπεδά σας επί των οποίων ανεγέρθησαν οικοδομές από τρίτους). Για τα κενά ακίνητα όπως προσκομισθούν τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις δικαιολογητικά

4. Επικυρωμένα αντίγραφα των Συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων που έλαβαν χώρα κατά τις ελεγχόμενες χρήσεις , ανεξαρτήτως αιτίας.

- Αντίγραφα όλων των Οικοδομικών Αδειών ανέγερσης ακινήτων (αν και όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση) για το/τα ελεγχόμενο/α φορολογικό/ά έτος/έτη, με τα νόμιμα δικαιολογητικά για την ανέγερση ή την αποπεράτωση οικοδομικών εργασιών [π.χ. Φωτοαντίγραφο Άδειας ανέγερσης Οικοδομής, Πίνακα Ελαχίστου Κόστους Οικοδομής (Ε.Κ.Ο), Πίνακα χλιοστών επί του οικοπέδου, Εργολαβικό σε περίπτωση αντιπαροχής, Τελικό Πίνακα ηλεκτροδότησης], καθώς και τις υποβληθείσες σχετικές δηλώσεις των ασφαλιστικών εισφορών.
- Παραστατικά καθώς και αποδεικτικά καταβολής για μεταβολές επί των ακινήτων (ιδιόκτητων ή μισθωμένων) που αφορούν ανέγερση, βελτίωση, νομιμοποίηση κ.ο.κ.

5. Υπεύθυνη δήλωση σας για τυχόν συμμετοχή σας ή μη: α) σε ιστοσελίδες για διενέργεια ηλεκτρονικού εμπορίου ή ηλεκτρονικών συναλλαγών, β) σε πλατφόρμες στοιχηματικών εταιρειών, γ) σε πλατφόρμες συναλλαγών forex, δ) συναλλαγές σε κρυπτονομίσματα (π.χ. bitcoin), ε) σε εισοδήματα από πνευματικά δικαιώματα ή άλλα δικαιώματα ή πατέντες, καθώς και από χρήση Σήματος (ελληνικής ή αλλοδαπής προέλευσης), προσκομίζοντας τα ανάλογα παραστατικά που αποδεικνύουν την σύνδεση των κινήσεων - ποσών σε τραπεζικούς λογαριασμούς με τα ως άνω.

6. Για τη συμμετοχή σας σε Νομικές Οντότητες, ανεξαρτήτως αν δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή και εκτός αυτής :

- Κατάσταση στην οποία να περιέχονται τα στοιχεία των εταιρειών αυτών (επωνυμία, έδρα, χρόνος σύστασης, κεφάλαιο, αντικείμενο εργασιών, δ/νση επικοινωνίας, τηρούμενοι εταιρικοί τραπεζικοί λογαριασμοί),
- Το ποσοστό συμμετοχή σας και το είδος της σχέσης σας με τις εν λόγω εταιρείες (μέτοχος, νόμιμος ιδιοκτήτης, εκπρόσωπος κλπ), προσκομίζοντας έγγραφα,
- Συμφωνητικά, Καταστατικά, Μετοχολόγιο και οποιαδήποτε λοιπά στοιχεία διαθέτετε τα οποία αποδεικνύουν τη σχέση σας με τις εταιρείες αυτές.

Στην περίπτωση που συμμετέχετε καθ' οιονδήποτε τρόπο σε κάποια οντότητα παρακαλούμε όπως μας προσκομίσετε παραστατικά για το πλήθος και το είδος των συναλλαγών με την οντότητα ήτοι :

- Το ύψος των μερισμάτων ή αμοιβών ή κερδών
- Τις τυχόν δανειακές υποχρεώσεις ή προσωρινές αναλήψεις και καταθέσεις από και προς την οντότητα ,
- Την τυχόν συμμετοχή σας σε αυξήσεις ή μειώσεις κεφαλαίου όπως επίσης και τις μεταβιβάσεις εταιρικών μεριδίων ή μετοχών

7. Σε περίπτωση που σας καταβάλλονται μερίσματα από Ελληνικές ή αλλοδαπές πλοιοκτήτριες εταιρείες πλοίων με Ελληνική, ή ξένη σημαία, ή εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies), οι οποίες κατέχουν άμεσα ή έμμεσα τις μετοχές ή μερίδια των πλοιοκτητριών εταιρειών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 του Ν. 27/1975, να μας προσκομίσετε τα οριζόμενα από την ΠΟΛ. 1106/2014 δικαιολογητικά.

8. Στοιχεία για τυχόν εισοδήματα σας ή έσοδα από Ασφαλιστικά Προγράμματα κατά το/τα ελεγχόμενο/α φορολογικό/ά έτος/έτη.

Β) Επιπλέον σας γνωρίζουμε ότι εφόσον κατέχετε περιουσία στο εξωτερικό (κινήτα ή ακίνητα) παρακαλούμε όπως εντός της ταχθείσας προθεσμίας προσκομίσετε

Κατάσταση με το σύνολο των χρηματοοικονομικών προϊόντων (ομόλογα, μετοχές, ρέπος κλπ) και των τραπεζικών λογαριασμών (ταμιευτηρίου, προθεσμίας, όψεως κλπ) που τηρούσατε κατά τις ελεγχόμενες χρήσεις, στην αλλοδαπή, ατομικά ή ως συνδικαιούχος με οποιαδήποτε τρίτα πρόσωπα, στην οποία να αναγράφονται: α) το Πιστωτικό Ίδρυμα, β) το είδος προϊόντος (π.χ. λογαριασμός ταμιευτηρίου, ομόλογο κλπ), γ) ο αριθμός ταυτοποίησης του προϊόντος, δ) τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, Α.Φ.Μ.) των τυχόν συνδικαιούχων, ε) το νόμισμα και στ) το υπόλοιπο (χρηματικό ή αποτιμημένο υπόλοιπο, κατά περίπτωση) που εμφανίζει το κάθε προϊόν στις 31/12 των ελεγχόμενων φορολογικών ετών, όπως προκύπτει από σχετικές βεβαιώσεις των Πιστωτικών Ιδρυμάτων που θα μας συνυποβάλλετε. Επίσης, όπως προσκομίσετε τις αναλυτικές κινήσεις (statements) των παραπάνω χρηματοοικονομικών προϊόντων και τραπεζικών λογαριασμών που αφορούν το παρόν αίτημα παροχής πληροφοριών καθώς και το χρόνο και τους τίτλους απόκτησης των ακινήτων στο εξωτερικό.

Γ) Αποδεικτικά στοιχεία και πληροφορίες για την πραγματική πηγή ή αιτία προέλευσης των χρηματικών ποσών των τραπεζικών σας λογαριασμών και λοιπών χρηματοοικονομικών προϊόντων που απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα, είτε ότι τα εν λόγω ποσά έχουν φορολογηθεί με συγκεκριμένες διατάξεις ή απαλλάσσονται του φόρου με ειδική διάταξη. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση μη προσκόμισης των κατάλληλων αποδεικτικών στοιχείων τα εν λόγω ποσά θα θεωρηθούν προσαύξηση περιουσίας και θα φορολογηθούν ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 §4 του ν. 4172/2013 (Φ.Ε.Κ. 167 Α') όπως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν.4987/2022 .

Πιο συγκεκριμένα, παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας, ο οποίος περιλαμβάνει πιστώσεις χρηματικών ποσών που δεν συσχετίζονται με προγενέστερες χρεώσεις και χαρακτηρίζονται από τον έλεγχο ως πρωτογενείς.”

Ο ελεγχόμενος οφείλει να απαντήσει στα ερωτήματα που του τίθενται με το «Αίτημα παροχής πληροφοριών» εντός 5 ημερών (στην πράξη και στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, η φορολογική αρχή δείχνει μία ανοχή στο συγκεκριμένο ζήτημα και μετά από αίτηση του ο ελεγχόμενος δύναται να πάρει παράταση). Μετά την έγγραφη απάντηση του ελεγχόμενου ο ελεγκτής μελετά τα προσκομισθέντα στοιχεία, τα αξιολογεί και δύναται να απευθύνει συμπληρωματικό Αίτημα Παροχής Πληροφοριών

στον ελεγχόμενο εάν κρίνει ότι χρειάζεται περαιτέρω διευκρινήσεις. Αφού ολοκληρώσει την μελέτη και την αξιολόγηση των προσκομισθέντων στοιχείων συντάσσει το «Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου» όπως προβλέπεται από το άρθρο 28 του νόμου 4174/2013 όπου εκθέτει τις απόψεις του επί των αιτιάσεων του ελεγχόμενου και παράλληλα εκδίδει τον «Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου» από τον οποίο προκύπτει ο προσδιορισμός των εισοδημάτων του ελεγχόμενου βάσει ελέγχου (σε αντιδιαστολή με τον προσδιορισμό των εισοδημάτων βάσει δήλωσης) η νέα φορολογική υποχρέωση, και το αντίστοιχο προβλεπόμενο πρόστιμο όπως αυτό προκύπτει από το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας Ν.4987/2022. Ο ελεγχόμενος έχει στη διάθεση του 20 ημέρες από την κοινοποίηση του «Σημειώματος Διαπιστώσεων Ελέγχου» να εκφράσει εγγράφως τις αντιρρήσεις του. Τέλος αφού ληφθούν υπόψη και αξιολογηθούν οι απόψεις του ελεγχόμενου συντάσσεται η «Εκθεση Ελέγχου» και εκδίδεται ο «Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου» όπου συμπεριλαμβάνονται όπως και στην περίπτωση του «Προσωρινού Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου» ο προσδιορισμός των εισοδημάτων του ελεγχόμενου βάσει ελέγχου, η νέα φορολογική υποχρέωση που προκύπτει και το αντίστοιχο προβλεπόμενο πρόστιμο. Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζεται η συσχέτιση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. με ξεχωριστές μεθοδολογίες ελέγχων και οι ειδικευμένες διαδικασίες που απαιτούνται.

3.3 Έλεγχος προσαύξησης περιουσίας και έλεγχος για την αποκάλυψη εσόδων από μία επιχείρηση για τα οποία δεν έχει εκδώσει τα νόμιμα παραστατικά

Όπως αναφέρθηκε μεταξύ άλλων ζητείται από τον ελεγχόμενο να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία και πληροφορίες για την πραγματική πηγή και την αιτία προέλευσης συγκεκριμένων πιστώσεων που προκύπτουν από την επεξεργασία των κινήσεων των τραπεζικών του λογαριασμών και τα οποία ο έλεγχος δεν έχει καταφέρει να συνδέσει με τα δηλωθέντα εισοδήματα. Σε περίπτωση που ο ελεγχόμενος έχει μια κατάθεση ενός χρηματικού ποσού στον λογαριασμό του οφείλει να προσκομίσει τραπεζικό έγγραφο από το οποίο να προκύπτει ο καταθέτης του συγκεκριμένου ποσού, να αποδείξει την αιτία για την οποία ο καταθέτης αυτός του κατέθεσε το εν λόγω ποσό και να προκύπτει ότι για τη συγκεκριμένη συναλλαγή έχει δηλωθεί και φορολογηθεί το έσοδο ή απαλλάσσεται της φορολογίας βάση συγκεκριμένων διατάξεων. Σε διαφορετική περίπτωση το ποσό της συγκεκριμένης κατάθεσης θα λογιστεί από τον έλεγχο είτε ως αδικαιολόγητη προσαύξηση περιουσίας είτε ως έσοδο από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας χωρίς να έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο παραστατικό

και κατά επέκταση χωρίς να έχει φορολογηθεί για το έσοδο αυτό. Η διάκριση μεταξύ προσαύξησης περιουσίας και εσόδου από επιχειρηματική δραστηριότητα χωρίς να έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο παραστατικό, σχετίζεται με τη δυνατότητα του ελέγχου να αποδείξει ότι η εκάστη μη αιτιολογημένη πίστωση αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα του ελεγχόμενου. Συνήθως προκειμένου να χαρακτηριστεί η μη αιτιολογημένη πίστωση ως έσοδο από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι ο καταθέτης (όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα παραστατικά του τραπεζικού ιδρύματος) διατηρεί εμπορικές σχέσεις με την ελεγχόμενη επιχείρηση ή η ιδιότητα του οδηγεί σε αυτό το συμπέρασμα με βάση την κοινή λογική (π.χ. ο ελεγχόμενος είναι κατασκευαστής κοσμημάτων και ο καταθέτης ιδιοκτήτης κοσμηματοπωλείου) ή εναλλακτικά η αιτιολογία που αναφέρεται από τον καταθέτη να υποδηλώνει τη λήψη αγαθών ή υπηρεσιών από τον ελεγχόμενο που σχετίζονται με την επιχειρηματική του δραστηριότητα (π.χ. ο ελεγχόμενος διατηρεί επιχείρηση με ενοικιαζόμενα δωμάτια και ο καταθέτης αναφέρει στην αιτιολογία «Παπαδόπουλος 5 έως 15 Ιουλίου).

Απουσία των δεδομένων που αντλήθηκαν από τα δεδομένα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π ο έλεγχος δε θα είχε τη δυνατότητα να εντοπίσει το μη δηλωθέν εισόδημα παρά μόνο σε περίπτωση που αυτό χρησιμοποιηθεί για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου και υπό την ύπαρξη πολλών άλλων προϋποθέσεων όπως ότι το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο να ανήκει στην κατηγορία αυτών που οφείλουν να δηλωθούν, να είναι δυνατός ο εντοπισμός από τη φορολογική διοίκηση της συναλλαγής, να μην υπάρχει δυνατότητα επίκλησης από το φορολογούμενο αδιάθετων εισοδημάτων από προηγούμενη περίοδο κ.α.

3.4 Έλεγχος για τον προσδιορισμό των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων

Μία άλλη περίπτωση παρόμοια με αυτή της προηγούμενης ενότητας αλλά με αντίστροφη λογική και προσέγγιση, είναι ο εντοπισμός μιας χρέωσης στον λογαριασμό του ελεγχόμενου από την οποία να προκύπτει ότι ο ελεγχόμενος προέβη σε αγορά μετοχών μιας επιχείρησης, εισηγμένης ή μη στο ελληνικό χρηματιστήριο ή εναλλακτικά στην αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου. Σε αυτή την περίπτωση ο ελεγχόμενος είχε την υποχρέωση να αποτυπώσει αυτή την αγορά στην υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος γιατί το έξοδο που πραγματοποίησε αποτελεί σύμφωνα με τον κώδικα φορολογίας εισοδήματος τεκμήριο που προσδιορίζει την ετήσια αντικειμενική του δαπάνη και επηρεάζει τη φορολογική του βάση. Και σε αυτή την περίπτωση απουσία

των δεδομένων που αντλήθηκαν από τα δεδομένα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π ο έλεγχος δε θα είχε τη δυνατότητα να εντοπίσει τη συγκεκριμένη αγορά και θα κατέληγε σε υποεκτίμηση της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του ελεγχόμενου, με συνεπακόλουθο την υποεκτίμηση της φορολογικής του βάσης και επιβολή μικρότερης φορολογικής υποχρέωσης.

3.5 Έλεγχος βιβλίων και στοιχείων

Κατά τον έλεγχο βιβλίων και στοιχείων ο ελεγκτής εφαρμόζει μια σειρά από ελεγκτικές επαληθεύσεις όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στην ΠΟΛ.1036/2017 «Πρόγραμμα ελέγχου επιχειρήσεων, που τηρούν διπλογραφικά βιβλία του ν. 4308/2014 (ΦΕΚ Α΄ 251), για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2014» και την απόφαση της Α.Α.Δ.Ε. Α.1293/2019 «Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά»

Μία από τις ελεγκτικές επαληθεύσεις που πρέπει να γίνουν είναι να διερευνηθεί αν οι δαπάνες που πραγματοποιεί μια επιχείρηση και υπερβαίνουν τα 500 ευρώ έχουν εξοφληθεί μέσω τραπεζικού συστήματος, διαφορετικά οι δαπάνες αυτές δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης (άρθρο 28 Νόμος 4172 / 2013). Το ίδιο ισχύει και για τις μισθοδοσίες που καταβάλει μια επιχείρηση. Προκειμένου να αναγνωριστούν ως έξοδο και να εκπέσουν από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης πρέπει η καταβολή τους να γίνει μέσω τραπεζικού συστήματος. Σε αυτές τις δύο περιπτώσεις η δυνατότητα του ελεγκτή να έχει πρόσβαση στις κινήσεις του ελεγχόμενου μέσω του τραπεζικού συστήματος καθιστά την εφαρμογή των εν λόγω ελεγκτικών επαληθεύσεων πιο αποτελεσματική και λιγότερο χρονοβόρα. Σε αυτή τις περιπτώσεις σε αντίθεση με αυτές των προηγούμενων ενοτήτων η ύπαρξη των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π δεν αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την διενέργεια του ελέγχου, αδιαμφισβήτητα όμως τον διευκολύνει και εξοικονομεί πολύτιμο χρόνο.

3.6 Έλεγχος για την ύπαρξη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό

Ενδέχεται κατά τον έλεγχο των κινήσεων των τραπεζικών λογαριασμών του ελεγχόμενου να εντοπιστούν πιστώσεις που να αποτελούν μεταφορές προερχόμενες από λογαριασμούς εξωτερικού είτε του ίδιου του ελεγχόμενου είτε τρίτων προσώπων. Αυτό παραπέμπει στο λογικό συμπέρασμα ότι ο ελεγχόμενος διατηρεί είτε λογαριασμό σε τραπεζικό ίδρυμα του εξωτερικού είτε ότι έχει κάποιου είδους συναλλαγές με χώρα του

εξωτερικού. Και στις δύο περιπτώσεις το γεγονός αυτό δημιουργεί μια σειρά υποχρεώσεων για τον ελεγχόμενο. Στη μεν πρώτη περίπτωση όφειλε να έχει συμπληρώσει την αντίστοιχη ένδειξη κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος καθώς και τυχόν τόκους καταθέσεων ή αποδόσεις επενδυτικών προϊόντων προερχόμενα από το λογαριασμό του εξωτερικού. Στη δεύτερη περίπτωση που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σε τρίτη χώρα ή έχει κάποια έσοδα από εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας όφειλε να έχει δηλώσει τα εισοδήματα αυτά κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, προκειμένου να φορολογηθεί στη χώρα μας για το παγκόσμιο εισόδημα του όπως προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία καθώς και τις διακρατικές συμφωνίες μεταξύ χωρών που ορίζουν αναλυτικά ανά περίπτωση σε ποια χώρα και σε τι ποσοστό πρέπει να φορολογηθεί αυτό.

3.7 Έλεγχος με την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικού ελέγχου

Ο ελεγκτής μπορεί να κρίνει ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε υπόθεσης ότι χρήζει εφαρμογή η μέθοδος των έμμεσων τεχνικού ελέγχου και να εισηγηθεί την χρήση αυτών συντάσσοντας το αντίστοιχο υπηρεσιακό σημείωμα, εφόσον βέβαια τηρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται ρητά από το άρθρο 28 του νόμου 4172/2013 όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Όπως αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο

“1. Το εισόδημα των φυσικών και νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που ασκούν ή προκύπτει ότι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή με έμμεσες μεθόδους ελέγχου κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν τα λογιστικά αρχεία δεν τηρούνται ή οι οικονομικές καταστάσεις δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον νόμο για τα λογιστικά πρότυπα, ή
- β) όταν τα φορολογικά στοιχεία ή τα λοιπά προβλεπόμενα σχετικά δικαιολογητικά δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ή
- γ) όταν τα λογιστικά αρχεία ή φορολογικά στοιχεία δεν προσκομίζονται στη Φορολογική Διοίκηση μετά από σχετική πρόσκληση.

2. Το εισόδημα φυσικών προσώπων, ανεξαρτήτως αν προέρχεται από άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, μπορεί επίσης να προσδιορίζεται με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους ελέγχου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όταν το ποσό του δηλούμενου εισοδήματος δεν επαρκεί για την κάλυψη των προσωπικών δαπανών διαβίωσης ή σε περίπτωση που υπάρχει προσαύξηση περιουσίας η οποία δεν καλύπτεται από το δηλούμενο εισόδημα.”

Με την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου και αξιοποιώντας τα στοιχεία που έχει αντλήσει από το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.) ο ελεγκτής μπορεί να προσδιορίσει τα πραγματικά εισοδήματα ενός φυσικού προσώπου ή μιας επιχείρησης.

Υπάρχουν πέντε διαφορετικές μεθοδολογίες που μπορούν να εφαρμοστούν στις έμμεσες τεχνικές ελέγχου όπως αυτές προκύπτουν από το άρθρο 27 του νόμου 4987/2022 στο οποίο αναφέρεται

“1. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβαίνει σε εκτιμώμενο, διορθωτικό ή προληπτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης και με την εφαρμογή μιας ή περισσότερων από τις κατωτέρω τεχνικές ελέγχου:

- α) της αρχής των αναλογιών,
- β) της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου,
- γ) της καθαρής θέσης του φορολογούμενου,
- δ) της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών και
- ε) του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Με τις ως άνω τεχνικές μπορούν να προσδιορίζονται τα φορολογητέα εισοδήματα των φορολογουμένων, τα ακαθάριστα έσοδα, οι εκροές και τα φορολογητέα κέρδη των υπόχρεων βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής.”

Με προέχουσα την ΠΟΛ 1050/2014 αλλά και άλλες εγκυκλίους η Α.Α.Δ.Ε εξειδικεύει τις παραπάνω τεχνικές και παρέχει τις απαραίτητες οδηγίες για την εφαρμογή τους.

Οι τεχνικές της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου, της καθαρής θέσης του φορολογούμενου και του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά, είναι αυτές που κατεξοχήν αξιοποιούν τα δεδομένα που προέρχονται από το Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και το Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. Ουσιαστικά άνευ των συστημάτων αυτών, η εφαρμογή των συγκεκριμένων τεχνικών είναι αδύνατη. Συνοπτικά οι παραπάνω τέσσερις έμμεσες τεχνικές ελέγχου λειτουργούν ως εξής:

Α) Ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου.

Η τεχνική αυτή προσδιορίζει τη φορολογητέα ύλη αναλύοντας τα έσοδα (φορολογητέα και μη), τις αγορές και δαπάνες (επαγγελματικές, ατομικές και οικογενειακές) και τις αυξήσεις και μειώσεις των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων (επαγγελματικών, ατομικών και οικογενειακών) του φορολογούμενου φυσικού προσώπου. Κατά την μέθοδο αυτή δημιουργείται ισοζύγιο με δύο βασικές στήλες: «Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων» και «Αναλώσεις Κεφαλαίων/Εσόδων». Στην

πρώτη στήλη Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων περιλαμβάνονται τα κάθε μορφής έσοδα που έχουν εισπραχθεί στην διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου, των οποίων αποδεικνύεται η πραγματοποίηση και η νομιμότητα των συναλλαγών. Στην δεύτερη στήλη Αναλώσεις Κεφαλαίων /Εσόδων περιλαμβάνονται όλες οι πραγματοποιηθείσες αναλώσεις, κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου. Η διαφορά μεταξύ στήλης «Αναλώσεις Κεφαλαίων/ Εσόδων» και στήλης «Πηγές Κεφαλαίων/Εσόδων», θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

Β) Καθαρή θέση του φορολογούμενου.

Η τεχνική αυτή αναδημιουργεί το οικονομικό ιστορικό του φορολογούμενου φυσικού προσώπου και προσδιορίζει φορολογητέα ύλη, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τα διαθέσιμα κεφάλαια προσωπικά, οικογενειακά, επαγγελματικά, τις διάφορες απαιτήσεις προσωπικές, οικογενειακές, επαγγελματικές (ενεργητικό), τις υποχρεώσεις προσωπικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές (παθητικό), τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές δαπάνες ως και τα εισοδήματα από λοιπές πηγές (ατομικά και οικογενειακά). Κατά την τεχνική αυτή δημιουργείται ο Πίνακας Ενεργητικού και Παθητικού για όλες τις ελεγχόμενες φορολογικές περιόδους με φορολογική περίοδο βάσης την αμέσως προηγούμενη από την πρώτη ελεγχόμενη φορολογική περίοδο. Στο Ενεργητικό περιλαμβάνονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά την λήξη κάθε φορολογικής περιόδου. Στο Παθητικό περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες υποχρεώσεις. Η διαφορά Ενεργητικού - Παθητικού αποτελεί την Καθαρή Θέση κάθε φορολογικής περιόδου. Από την καθαρή θέση λήξης κάθε φορολογικής περιόδου αφαιρείται η καθαρή θέση έναρξης. Οι αυξήσεις/μειώσεις της Καθαρής Θέσης αναπροσαρμόζονται με τις περιπτώσεις απόκτησης περιουσιακών στοιχείων άνευ ανταλλάγματος (αιτία θανάτου, δωρεάς, γονικής παροχής, προίκας, κερδών από τυχερά παίγνια, ανταλλαγής) και τις περιπτώσεις εκποίησης αυτών, με τις ατομικές και οικογενειακές δαπάνες κάθε είδους, και συγκρίνονται με τα δηλωθέντα εισοδήματα. Η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

Γ) Ύψος των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά.

Η τεχνική αυτή προσδιορίζει φορολογητέα ύλη παρακολουθώντας την κίνηση των (διαθεσίμων) κεφαλαίων του φορολογούμενου, του/της συζύγου και των προστατευομένων μελών αυτών, είτε με την κατάθεση αυτών σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε με την ανάλωση τους σε διάφορες συναλλαγές με χρήση μετρητών.

Αναλύει τις συνολικές καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς, τα διαθέσιμα, τις αγορές και δαπάνες σε μετρητά τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε οικογενειακό επίπεδο κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου και τα συγκρίνει με τα συνολικά δηλωθέντα έσοδα. Κατά την τεχνική αυτή από τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις της ελεγχόμενης φορολογικής περιόδου αφαιρούνται τα κατατεθειμένα ποσά που αφορούν μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα, όπως εκταμιεύσεις δανείων, συμψηφιστικές κινήσεις και λοιπές πράξεις που δεν αποτελούν καθαρές καταθέσεις. Στο Υπόλοιπο των καθαρών τραπεζικών καταθέσεων προστίθενται όλες οι καταβολές σε μετρητά για αγορές, δαπάνες (προσωπικές/οικογενειακές ή επαγγελματικές) και λοιπές συναλλαγές και αφαιρούνται τα μη υποκείμενα σε φορολογία έσοδα που δεν κατατέθηκαν σε λογαριασμούς. Το νέο Υπόλοιπο αναμορφώνεται με τις αυξήσεις/ μειώσεις εισπρακτέων λογαριασμών και συγκρίνεται με τα συνολικά δηλωθέντα Εισοδήματα. Η προκύπτουσα διαφορά θεωρείται μη δηλωθείσα φορολογητέα ύλη και εφόσον δεν αιτιολογείται υπόκειται σε φορολόγηση.

3.8 Ανακεφαλαίωση

Στις ενότητες που προηγήθηκαν παρουσιάστηκαν οι διαδικασίες που ακολουθούνται κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού ελέγχου, η προσέγγιση του ελεγκτή όταν εφαρμόζει διαφορετικές μορφές ελέγχου καθώς και ο τρόπος που αξιοποιούνται τα δεδομένα που έχουν αντληθεί από Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ. Π.) κατά τη διενέργεια του ελέγχου. Παρατηρούμε ότι τα δύο αυτά συστήματα σε άλλες περιπτώσεις προσδίδουν σημαντική προστιθέμενη αξία στην αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων, σε άλλες δε περιπτώσεις, όπως οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου, η ύπαρξη τους αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την υλοποίησή τους. Στο επόμενο κεφάλαιο η προστιθέμενη αυτή αξία θα ποσοτικοποιηθεί και θα αποτυπωθεί με αριθμητικά δεδομένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε μια θεωρητική παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο η εισαγωγή των δεδομένων του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.) επιδρά στην αποτελεσματικότητα του φορολογικού ελέγχου.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν παραδείγματα ελέγχων με αριθμητικά δεδομένα. Με αυτό τον τρόπο η επίδραση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ. Π. στην αποτελεσματικότητα του φορολογικού ελέγχου θα ποσοτικοποιηθεί. Η προστιθέμενη αξία που προσδίδεται στους φορολογικούς ελέγχους από την αξιοποίηση των δεδομένων των συστημάτων αυτών θα αποτυπωθεί με αριθμητικά δεδομένα.

Θα παρουσιαστούν τρεις φορολογικοί έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν από το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.). Για λόγους απλοποίησης των παραδειγμάτων ώστε να είναι πιο εύκολη η παρακολούθηση της διαδικασίας που ακολουθήθηκε από τον αναγνώστη αυτής της έρευνας, έχουν παραληφθεί λεπτομέρειες της διαδικασίας που ακολουθήθηκε και έχουν στρογγυλοποιηθεί τα αριθμητικά δεδομένα. Επίσης για λόγους διασφάλισης του φορολογικού απορρήτου τα ονόματα τοποθεσιών και επιχειρήσεων που θα αναφερθούν δεν θα είναι τα πραγματικά στοιχεία.

4.2 Περίπτωση πρώτη

Τον Μάρτιο του 2021 εκδόθηκε και ανατέθηκε σε ελεγκτή εντολή μερικού ελέγχου γραφείου για το φυσικό πρόσωπο Α. Περίοδος ελέγχου ορίζεται στην εντολή η περίοδος 01/01/2016 έως 31/12/2016. Φορολογία που θα ελεγχθεί ορίζεται η φορολογία εισοδήματος. Ο ελεγχόμενος Α διατηρεί ατομική επιχείρηση με αντικείμενο ενοικίαση τουριστικών καταλυμάτων.

Αφού επεξεργάστηκε και μελέτησε όλα τα παραπάνω στοιχεία συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Αίτημα Παροχής Πληροφοριών (η γενική μορφή του οποίου παρατίθεται στο προηγούμενο κεφάλαιο).

Ο ελεγχόμενος εντός εύλογου χρονικού διαστήματος κατέθεσε στο Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. υπόμνημα απόψεων προσκομίζοντας στον έλεγχο τα βιβλία εσόδων εξόδων, τα εκδοθέντα και ληφθέντα παραστατικά και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Αίτημα Παροχής Πληροφοριών στο μέρος που τον αφορούν. Ο ελεγκτής μελετώντας τα στοιχεία που είχε στη διάθεση του σε συνδυασμό με τα προσκομισθέντα στοιχεία διαπίστωσε τα εξής. Στην υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο Α έχει δηλώσει ακαθάριστα έσοδα από την ατομική του επιχείρηση 200.000 ευρώ και κέρδη 50.000 ευρώ. Επίσης έχει δηλώσει έσοδα από διάθεση περιουσιακών στοιχείων 150.000 ευρώ. Από τα δικαιολογητικά της δήλωσης που προσκομίστηκαν προέκυψε ότι υπάρχει συμβόλαιο πώλησης ακινήτου (διαμερίσματος) στον Β με αξία πώλησης 150.000 ευρώ. Από τον έλεγχο των βιβλίων της επιχείρησης προέκυψε ότι υπάρχει ορθή και ακριβή εγγραφή και αποτύπωση των εκδοθέντων παραστατικών εσόδων όπως και των ληφθέντων παραστατικών εξόδων. Τα δεδομένα των βιβλίων της επιχείρησης μεταφέρθηκαν ορθά στις υποβληθείσες δηλώσεις. Τα παραστατικά εξόδων ελέχθησαν ως προς την εικονικότητα τους και δεν προέκυψε κάποιο πρόβλημα. Ελέχθησαν επίσης και ως προς τον τρόπο εξόφλησης και βρέθηκαν τρία τιμολόγια άνω των 500 ευρώ που δεν εξοφλήθηκαν μέσω τραπεζικού συστήματος όπως ορίζουν οι διατάξεις, συνολικής καθαρής αξίας 2.725 ευρώ. Συνεπώς ο έλεγχος δεν αναγνωρίζει τις συγκεκριμένες δαπάνες προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης.

Σε αυτό το σημείο εάν δεν υπήρχαν τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π. ο έλεγχος θα είχε ολοκληρωθεί έχοντας εντοπίσει λογιστικές διαφορές 2.725 ευρώ. Ο ελεγκτής θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν είχε προσκομίσει κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.1

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. –Λ.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	50.000,00	52.750,00	2.750,00
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	15.500,00	16.737,50	1.237,50
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου				
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			123,75	123,75
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου				
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		2.076,00	2.282,25	206,25
Τέλος επιτηδεύματος				
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	33.076,00	34.643,50	1.567,50
	για επιστροφή			

Ο Α θα είχε κληθεί να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 1.237,50 ευρώ, 123,75 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 και 206,25 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 1.567,50 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Ο έλεγχος όμως δεν κατέληξε όπως περιγράφεται παραπάνω. Ο ελεγκτής είχε στην κατοχή του τις πληροφορίες που άντλησε από το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.). Κατά την επεξεργασία των πληροφοριών αυτών εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελεγχόμενου έτους 2016 τα εξής ευρήματα:

- Τέσσερις μεταφορές των 50.000 ευρώ έκαστη με λογαριασμό χρέωσης τον τραπεζικό λογαριασμό του Β (αγοραστής διαμερίσματος). Ο ελεγχόμενος κλήθηκε να υποδείξει την αιτία των συγκεκριμένων μεταφορών και δεν προέβαλε κάποια αιτιολόγηση. Προκύπτει εμφανώς ότι υπήρξε υπερτίμημα κατά την πώληση του διαμερίσματος αξίας 50.000 ευρώ. Το ποσό των 50.000 ευρώ καθώς δεν μπορούσε να καλυφθεί από το κατατεθειμένο συμβόλαιο

αγοραπωλησίας ακινήτου, λογίστηκε από τον έλεγχο ως προσαύξηση περιουσίας και φορολογήθηκε ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 4172/2013, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν.4987/202.

- Εντοπίστηκαν εισπράξεις μέσω τερματικού προς αξίας 100.000 ευρώ. Επιπλέον καταθέσεις μετρητών αξίας 90.000 ευρώ. Οι εισπράξεις μέσω pos είναι αναμφισβήτητο ότι αφορούν στην επαγγελματική του δραστηριότητα και κατά τον έλεγχο προέκυψε ότι εκδόθηκαν τα προβλεπόμενα παραστατικά. Για τις καταθέσεις μετρητών ο ελεγχόμενος προσκόμισε αποδεικτικά κατάθεσης από τα οποία προέκυψε ότι καταθέτης ήταν ο ίδιος. Ισχυρίστηκε δε, ότι τα χρήματα προέκυψαν από τις εισπράξεις της ατομικής του επιχείρησης. Φαινομενικά το άθροισμα των εισπράξεων μέσω pos και των κατατεθειμένων μετρητών (100.000 ευρώ + 90.000 ευρώ = 190.000 ευρώ) καλύπτεται από τα δηλωθέντα ακαθάριστα έσοδα (200.000 ευρώ) και υπάρχει και ένα διαθέσιμο υπόλοιπο 10.000 ευρώ. Για την απλούστευση του παραδείγματος θα γίνουν δύο παραδοχές – υποθέσεις. Η πρώτη υπόθεση είναι ότι η επιχείρηση δεν υπόκειται σε Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τα ακαθάριστα έσοδα ισούνται με τις συνολικές εισπράξεις της επιχείρησης. Η δεύτερη υπόθεση είναι ότι οι τράπεζες δεν χρεώνουν την επιχείρηση προμήθειες για τις συναλλαγές μέσω καρτών οπότε οι εισπράξεις μέσω pos ισούνται με τις πραγματικές εισπράξεις. Ο ελεγκτής όμως εντόπισε και ένα ακόμα στοιχείο. Κατά την αντιπαραβολή των παραστατικών εξόδων της επιχείρησης με τις χρεώσεις των λογαριασμών του ελεγχόμενου προκύπτει ότι από τα 150.000 ευρώ των εξόδων του μόνο οι 60.000 ευρώ έχουν εξοφληθεί με χρεώσεις των τραπεζικών του λογαριασμών. Οι υπόλοιπες 90.000 ευρώ έχουν εξοφληθεί με μετρητά που σημαίνει ότι πρέπει να μειώσουν τη δυνητική ικανότητα του Α να καταθέσει. Ο Α λοιπόν δήλωσε έσοδα 200.000 ευρώ, από αυτά τα 100.000 ευρώ τα εισέπραξε με κάρτες πιστωτικές και χρεωστικές και τα υπόλοιπα 100.000 ευρώ μετρητά. Από αυτά τα μετρητά τα 90.000 ευρώ τα χρησιμοποίησε για να εξοφλήσει τους προμηθευτές του. Συνεπώς του περισσεύουν 10.000 ευρώ τα οποία δύναται να καταθέσει. Αυτός όμως κατέθεσε 90.000. Κλήθηκε λοιπόν να αιτιολογήσει την προέλευση αυτών των επιπλέον 80.000 ευρώ. Ο ελεγχόμενος δεν μπόρεσε να αιτιολογήσει την προέλευση των 80.000 ευρώ τεκμηριωμένα και με αποδεικτικά στοιχεία. Συνεπώς το ποσό των 80.000 ευρώ θεωρήθηκε προσαύξηση περιουσίας και φορολογήθηκε ως κέρδη

από επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 Ν. 4172/, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 39 του Ν.4987/2022.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις ο ελεγκτής συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν προσκόμισε κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.2

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. –Α.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	50.000,00	182.750,00	132.750,00
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	15.500,00	59.637,50	44.137,50
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου				
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			22.068,75	22.068,75
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου				
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		2.076,00	13.798,50	11.722,50
Τέλος επιτηδεύματος				
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	33.076,00	111.004,75	77.928,75
	για επιστροφή			

Ο Α θα κλήθηκε να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 44.137,50 ευρώ, 22.068,75 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 και 11.722,50 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 77.928,75 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι η διαφορά στην αποτελεσματικότητα των δύο μεθόδων έλεγχου είναι χαοτική. Παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας για να γίνει πλέον ορατό και κατανοητό το μέγεθος της προστιθέμενη αξίας.

Πίνακας 4.3

Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Λ. – Α.Π.

	Συνολική επιβάρυνση φορολογούμενου Α
Έλεγχος <u>χωρίς χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Λ. – Α.Π.	1.567,50 ευρώ
Έλεγχος <u>με χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Λ. - Α.Π.	77.928,75 ευρώ

4.3 Περίπτωση δεύτερη

Τον Φεβρουάριο του 2019 εκδόθηκε και ανατέθηκε σε ελεγκτή εντολή μερικού ελέγχου γραφείου για το φυσικό πρόσωπο Γ. Περίοδος ελέγχου ορίζεται στην εντολή η περίοδος 01/01/2015 έως 31/12/2015. Φορολογία που θα ελεγχθεί ορίζεται η φορολογία εισοδήματος. Ο ελεγχόμενος Γ δηλώνει εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, ακίνητη περιουσία και μερίσματα ημεδαπής προέλευσης.

Ο ελεγκτής που ανέλαβε την υπόθεση κοινοποίησε στον ελεγχόμενο την εντολή ελέγχου και συγκέντρωσε από τα υπολογιστικά συστήματα της Α.Α.Δ.Ε. όλα τα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία όπως αναλυτικά περιγράφονται και στην περίπτωση της προηγούμενης ενότητας. Ο ελεγκτής επίσης ακολουθώντας τα ίδια βήματα με αυτά που περιγράφονται στην προηγούμενη ενότητα απέκτησε πρόσβαση στις τραπεζικές κινήσεις του Γ και αφού επεξεργάστηκε και μελέτησε όλα τα στοιχεία που είχε στη διάθεση του συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Αίτημα Παροχής Πληροφοριών. Αντίστοιχα ο ελεγχόμενος κατέθεσε στο Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. υπόμνημα απόψεων προσκομίζοντας στον έλεγχο τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Αίτημα Παροχής Πληροφοριών στο μέρος που τον αφορούν.

Ο ελεγκτής μελετώντας τα προσκομισθέντα στοιχεία διαπίστωσε τα εξής. Ως προς τα εισοδήματα από τη μισθωτή εργασία, αυτά αφορούσαν αμοιβές για τη συμμετοχή του Γ σε Διοικητικό Συμβούλιο μη εισηγμένης στο χρηματιστήριο επιχείρησης και το ποσό των 36.000 ευρώ που είχε αναγράψει στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος συμφωνούσαν πλήρως με τις αντίστοιχες βεβαιώσεις αποδοχών που είχαν εκδοθεί από την επιχείρηση και προσκομίστηκαν στον έλεγχο. Ομοίως το δηλωθέν ποσό των 180.000 ευρώ, στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για εισοδήματα προερχόμενα από μερίσματα

ημεδαπής προέλευσης συμφωνούσαν πλήρως με τις βεβαιώσεις καταβολής μερισμάτων που είχαν εκδοθεί από την επιχείρηση στην οποία ο Γ ήταν μέλος του διοικητικού συμβουλίου και παράλληλα μέτοχος αυτής σε ποσοστό 10%. Τέλος ως προς τα εισοδήματα από την ακίνητη περιουσία ο ελεγκτής διαπίστωσε ότι ο ελεγχόμενος είχε δηλώσει έσοδα από εκμίσθωση καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κλπ ύψους 26.400,00 ευρώ που αντιστοιχεί σε μηνιαίο μίσθωμα 2.200 ευρώ. Από το μισθωτήριο που προσκομίστηκε στον έλεγχο προέκυψε ότι το εν λόγω ενοίκιο αφορούσε εμπορικό κατάστημα και το συμφωνημένο μίσθωμα ανερχόταν στο ποσό των 2.800 ευρώ για την ελεγχόμενη περίοδο.

Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση σε αυτό το σημείο εάν δεν υπήρχαν τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. ο έλεγχος θα είχε ολοκληρωθεί έχοντας εντοπίσει διαφορές 7.200 ευρώ στα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία. Ο ελεγκτής θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν είχε προσκομίσει κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.4

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. –Λ.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	241.080,00	247.920,00	6.840,00
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	14.056,40	16.313,60	2.257,20
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων		792,00	1.008,00	216,00
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου		158,40	201,60	43,20
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			225,72	225,72
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			54,00	54,00
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου			10,80	10,80
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		14.464,80	14.875,20	410,40
Τέλος επιτηδεύματος				
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	29.471,60	32.688,92	3.217,32
	για επιστροφή			

Ο Γ θα είχε κληθεί να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 2.257,20 ευρώ, 216,00 ευρώ τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων, 43,20 ευρώ εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου 279,72 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 10,80 ευρώ εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου και 410,40 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 3.217,32 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Ο έλεγχος όμως δεν κατέληξε όπως περιγράφεται παραπάνω. Ο ελεγκτής είχε στην κατοχή του τις πληροφορίες που άντλησε από το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.). Κατά την επεξεργασία των πληροφοριών αυτών εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελεγχόμενου έτους 2015 τα εξής ευρήματα:

- Στον τραπεζικό λογαριασμό του ελεγχόμενου εντοπίστηκαν δύο εμβάσματα από τραπεζικό ίδρυμα της αλλοδαπής 40.000,00 ευρώ και 30.000,00 ευρώ αντίστοιχα. Αρχικά ο έλεγχος κατά τη σύνταξη του Σημειώματος Διαπιστώσεων θεώρησε το ποσό των 70.000 ευρώ, προσαύξηση περιουσίας. Ο ελεγχόμενος όμως προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία που αποδείκνυαν ότι τα εν λόγω εμβάσματα προέρχονται από τραπεζικό λογαριασμό που διατηρούσε ο ίδιος στην Κύπρο. Συνεπώς ως προς τα δύο υπό κρίση εμβάσματα των 30.000 ευρώ και των 40.000 ευρώ, δεν τίθεται θέμα προσαύξησης περιουσίας καθώς αποτελούν μεταφορές μεταξύ ατομικών του λογαριασμών και αποτελούν αναδιάρθρωση των περιουσιακών του στοιχείων και όχι προσαύξηση αυτών. Προέκυψε όμως ένας λογαριασμός αλλοδαπής του ελεγχόμενου ο οποίος δεν ήταν γνωστός στη φορολογική διοίκηση. Να σημειωθεί ότι στην υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο ελεγχόμενος δεν είχε συμπληρώσει την αντίστοιχη ένδειξη περί κατοχής περιουσίας στην αλλοδαπή ως όφειλε. Ο ελεγκτής μετά από αυτό το εύρημα υπέβαλε αίτημα προς τη Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (Δ.Ο.Σ.) της Α.Α.Δ.Ε. αιτούμενος να τεθούν στη διάθεση του οι κινήσεις του χρεούμενου λογαριασμού που διατηρούσε στην Κύπρο ο ελεγχόμενος καθώς και τις αναλυτικές κινήσεις κάθε λογαριασμού που ενδεχόμενα διέθετε στην Κύπρο για την ελεγχόμενη περίοδο. Η Δ.Ο.Σ. μετά από εύλογο χρονικό διάστημα και αφού προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες και τη σχετική αλληλογραφία με τις φορολογικές αρχές της Κύπρου απάντησε στο

παραπάνω αίτημα αποστέλλοντας τις κινήσεις του χρεούμενου λογαριασμού αλλά και ενός δεύτερου ο οποίος επίσης δεν ήταν γνωστός στον έλεγχο. Από την επεξεργασία των κινήσεων του πρώτου λογαριασμού δεν υπήρξαν αξιόλογα ευρήματα από την αντίστοιχη όμως επεξεργασία στον δεύτερο λογαριασμό εντοπίστηκαν πιστώσεις αγνώστου προελεύσεως συνολικής αξίας 50.000 ευρώ καθώς και αγοροπωλησίες επενδυτικών προϊόντων που απέφεραν στον ελεγχόμενο κέρδος 20.000 ευρώ. Συνεπώς ο έλεγχος αντιμετώπισε τις 50.000 ευρώ ως προσαύξηση περιουσίας και τα φορολόγησε ως κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα ενώ τα 20.000 ευρώ αποτελούν κέρδη από μεταβίβαση τίτλων αλλοδαπής τα οποία ο ελεγχόμενος δεν είχε δηλώσει με την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ως όφειλε.

- Από τα δεδομένα που είχε στη διάθεση του ο έλεγχος από το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών προέκυψε πως ο μισθωτής του εμπορικού καταστήματος ιδιοκτησίας του ελεγχόμενου κατέβαλε μηνιαίως στον τραπεζικό του λογαριασμό το ποσό των 5.000 ευρώ. Το μηνιαίο μίσθωμα όμως που είχε συμπεριλάβει στην υποβληθείσα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος όπως αναγράφεται παραπάνω ήταν 2.200 ευρώ.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις ο ελεγκτής συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν προσκόμισε κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.5

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. –Λ.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	241.080,00	343.000,00	101.920,00
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	14.056,40	44.090,00	30.033,60
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων		792,00	1.800,00	1.008,00
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου		158,40	360,00	201,60
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			15.016,80	15.016,80
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			504,00	504,00
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου			100,80	100,80
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		14.464,80	20.580,00	6.115,20
Τέλος επιτηδεύματος				
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	29.471,60	82.451,60	52.980,00
	για επιστροφή			

Ο Γ κλήθηκε να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 30.033,60 ευρώ, 1.008,00 ευρώ τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων, 201,60 ευρώ εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου 15.520,80 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 100,80 ευρώ εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου και 6.115,20 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 52.980,00 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Παρακάτω παρατίθεται συγκριτικός πίνακας αποτελεσμάτων με χρήση και με απουσία των δεδομένων του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών για να γίνει κατανοητό το μέγεθος της προστιθέμενη αξίας.

Πίνακας 4.6

Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.

	Συνολική επιβάρυνση φορολογούμενου Γ
Έλεγχος <u>χωρίς χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Λ. –Λ.Π.	3.217,32ευρώ
Έλεγχος <u>με χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.	52.980,00 ευρώ

4.4 Περίπτωση τρίτη

Τον Ιούνιο του 2018 εκδόθηκε και ανατέθηκε σε ελεγκτή εντολή μερικού ελέγχου γραφείου για το φυσικό πρόσωπο Δ. Περίοδος ελέγχου ορίζεται στην εντολή η περίοδος 01/01/2016 έως 31/12/2016. Φορολογία που θα ελεγχθεί ορίζεται η φορολογία εισοδήματος. Ο ελεγχόμενος Δ είναι ιατρός χειρουργός, διατηρεί δικό του ιδιωτικό ιατρείο και πραγματοποιεί επεμβάσεις σε συνεργαζόμενα ιδιωτικά νοσοκομεία.

Ο ελεγκτής που ανέλαβε την υπόθεση όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις κοινοποίησε στον ελεγχόμενο την εντολή ελέγχου, συγκέντρωσε όλα τα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία και ακολουθώντας τις δέουσες διαδικασίες απέκτησε πρόσβαση στις τραπεζικές κινήσεις του Δ. Αφού επεξεργάστηκε και μελέτησε όλα τα στοιχεία που είχε στη διάθεση του συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Αίτημα Παροχής Πληροφοριών. Αντίστοιχα ο ελεγχόμενος κατέθεσε στο Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. υπόμνημα απόψεων προσκομίζοντας στον έλεγχο τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Αίτημα Παροχής Πληροφοριών στο μέρος που τον αφορούν.

Ο ελεγκτής μελετώντας τα στοιχεία που είχε στη διάθεση διαπίστωσε τα εξής. Στην υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος ο Α έχει δηλώσει ακαθάριστα έσοδα από την ατομική του επιχείρηση 60.000 ευρώ και κέρδη 30.000 ευρώ. Επίσης είχε δηλώσει δαπάνες για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων κτλ οχημάτων ποσό 45.000 ευρώ και δαπάνες για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερσης οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης 120.000 ευρώ. Από τα δικαιολογητικά της δήλωσης που προσκομίστηκαν προέκυψε ότι οι 45.000 ευρώ αφορούν την αγορά αυτοκινήτου μεγάλου κυβισμού (προσκομίστηκε το σχετικό παραστατικό) και οι 120.000 ευρώ αφορούν την αγορά επαγγελματικού χώρου στο κέντρο της Αθήνας. Τέλος είχε επικαλεστεί ανάλωση κεφαλαίου 150.000 ευρώ από προηγούμενα έτη που είχαν ήδη φορολογηθεί. Από τον έλεγχο των βιβλίων του ελεγχόμενου προέκυψε ότι υπάρχει ορθή και ακριβή εγγραφή και αποτύπωση των εκδοθέντων παραστατικών εσόδων όπως και των ληφθέντων παραστατικών εξόδων. Τα δε δεδομένα των βιβλίων της επιχείρησης μεταφέρθηκαν ορθά στις υποβληθείσες δηλώσεις. Τα παραστατικά εξόδων ελέγχθηκαν ως προς την εικονικότητα τους και δεν προέκυψε κάποιο πρόβλημα. Ελέγχθηκαν επίσης και ως προς τον τρόπο εξόφλησης και διαπιστώθηκε ότι τα παραστατικά δαπανών άνω των 500 ευρώ εξοφλήθηκαν μέσω τραπεζικού συστήματος όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις. Στα έξοδα που παρουσίαζε στα βιβλία του ο Δ υπήρχαν αποδείξεις από καταστήματα εστίασης συνολικής καθαρής αξίας 2.000 ευρώ και δύο τιμολόγια από κατάστημα ηλεκτρικών συσκευών μη

σχετιζόμενες με την επαγγελματική του δραστηριότητα συνολικής καθαρής αξίας 1.500 ευρώ. Τέλος υπήρχαν παραστατικά από πραγματοποίηση ταξιδιού στο εξωτερικό συνολικής καθαρής αξίας 4.500 ευρώ χωρίς να προκύπτει ότι στο συγκεκριμένο ταξίδι ο ελεγχόμενος ιατρός παρείχε κάποια ιατρική υπηρεσία ή παρακολούθησε κάποιο συνέδριο σχετικό με την ιατρική επιστήμη. Συνεπώς ο έλεγχος δεν αναγνωρίζει τις παραπάνω δαπάνες προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα του ελεγχόμενου.

Σε αυτό το σημείο όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις εάν δεν υπήρχαν τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π. ο έλεγχος θα είχε ολοκληρωθεί έχοντας εντοπίσει λογιστικές διαφορές 8.000 ευρώ στα λογιστικά αρχεία του ελεγχόμενου. Ο ελεγκτής θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν είχε προσκομίσει κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, θα συνέτασσε και θα κοινοποιούσε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.7

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου χωρίς τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. –Λ.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	30.000,00	38.000,00	8.000,00
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	7.800,00	9.880,00	2.080,00
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου				
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			520,00	520,00
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου				
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		420,00	760,00	340,00
Τέλος επιτηδεύματος		650,00	650,00	
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	14.720,00	17.660,00	2.940,00
	για επιστροφή			

Ο Δ θα είχε κληθεί να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 2.080,00 ευρώ, 520,00 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 και 340,00 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 2.940,00 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Ο έλεγχος όμως όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις είχε στην κατοχή του τις πληροφορίες που άντλησε από το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.). Κατά την επεξεργασία των πληροφοριών αυτών εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελεγχόμενου έτους 2016 τα εξής ευρήματα:

- Τέσσερις πιστώσεις συνολικής αξίας 20.000 ευρώ χωρίς να συνδέονται με τα εκδοθέντα παραστατικά εσόδων.
- Μία πίστωση 5.000 ευρώ προερχόμενη από τον Ε ο οποίος ήταν ασθενής του ελεγχόμενου και ο ιατρός είχε εκδώσει απόδειξη παροχής υπηρεσιών με την αιτιολογία «επέμβαση» καθαρής αξίας 800 ευρώ.
- Δεν εντοπίστηκαν χρεώσεις στους λογαριασμούς του ελεγχόμενου που να αφορούν την εξόφληση του αυτοκινήτου που αγόρασε με αντίτιμο 45.000 ευρώ.
- Δεν εντοπίστηκαν χρεώσεις στους λογαριασμούς του ελεγχόμενου που να αφορούν την εξόφληση συνήθων καθημερινών δαπανών όπως λογαριασμοί τηλεφωνίας ή ρεύματος ή ασφαλιστρών.

Με βάση τα παραπάνω ευρήματα ο ελεγκτής εντόπισε ισχυρές ενδείξεις ότι ο ελεγχόμενος ιατρός χρησιμοποιούσε επί το πλείστον μετρητά για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης του και πιθανότατα πέρα της αποδεδειγμένης περίπτωσης του ασθενή Ε συνήθιζε να λαμβάνει αμοιβές για ιατρικές του υπηρεσίες μεγαλύτερες από αυτές που ανέγραφε στα παραστατικά που εξέδιδε και πιθανόν με μετρητά. Στηριζόμενος στο γεγονός ότι είχε ήδη εντοπίσει μία περίπτωση ανακριβούς έκδοσης, ως προς το ποσό, παραστατικού εσόδου (η περίπτωση του ασθενή Ε) συνέταξε υπηρεσιακό σημείωμα προς τον προϊστάμενο του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. με το οποίο ζήτησε να εφαρμόσει στον έλεγχο της συγκεκριμένης υπόθεσης έμμεσες τεχνικές ελέγχου και συγκεκριμένα την μέθοδο της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου καθώς τηρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται ρητά από το άρθρο 28 του νόμου 4172/2013 και συγκεκριμένα η περίπτωση β «όταν τα φορολογικά στοιχεία ή τα λοιπά προβλεπόμενα σχετικά δικαιολογητικά δεν συντάσσονται σύμφωνα με τον Κώδικα

Φορολογικής Διαδικασίας». Αφού εγκρίθηκε το αίτημα του από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας έγινε τροποποίηση της εντολής ελέγχου και συμπεριλήφθηκε σε αυτή η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου.

Ο ελεγκτής προκειμένου να εφαρμόσει την αρχή της ρευστότητας ζήτησε και απέκτησε πρόσβαση μέσω των διαδικασιών που περιγράφονται στο κεφάλαιο 2 στους τραπεζικούς λογαριασμούς του ελεγχόμενου προγενέστερων ετών με σκοπό να προσδιορίσει την δυνατότητα διακράτησης μετρητών εις χείρας του ελεγχόμενου από εισοδήματα παλαιότερων ετών. Αυτή η διαδικασία είναι σημαντική ώστε ο ελεγκτής να σχηματίσει εικόνα για την συνολική περιουσιακή κατάσταση του ελεγχόμενου στην αρχή της ελεγχόμενης περιόδου. Είναι σύνηθες οι ελεγχόμενοι προκειμένου να δικαιολογήσουν την υπέρβαση των δαπανών τους έναντι των εισοδημάτων τους εντός μιας περιόδου να επικαλούνται εισοδήματα παλαιότερων ετών που βρίσκονται συσσωρευμένα εκτός τραπεζικού συστήματος. Επίσης ο ελεγκτής απέκτησε πρόσβαση στα δεδομένα που έχει η φορολογική διοίκηση στην κατοχή της για τον ελεγχόμενο, προερχόμενα από τρίτους φορείς όπως αυτά ορίζονται από το άρθρο 15 του Νόμου 4987/2022 (ο Ν.4987/2022 αποτελεί κωδικοποίηση του Ν.4174/2013) και εξειδικεύονται με την ΠΟΛ. 1033/2014 «Υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α΄/26-07-2013)»

Στην παρούσα εργασία δεν θα γίνει περεταίρω αναφορά στις ενέργειες και τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από τον ελεγκτή κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού ελέγχου με τη χρήση των έμμεσων τεχνικών ελέγχου καθώς δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής. Ο ελεγκτής στην προκειμένη περίπτωση συνέταξε τους παρακάτω δύο πίνακες κατάστρωσης της περιουσιακής κατάστασης και ρευστότητας του ελεγχόμενου και προσδιορισμού των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από αυτή.

Πίνακας 4.8

Κατάσταση ρευστότητας ελεγχόμενου

A. ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΠΟΣΟ	B. ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΠΟΣΟ
1. ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ 1/1/2016	632.545,15	1. ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ 31/12/2016	625.536,36
2. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΤΡΗΤΑ 1/1/2016	50.000,00	2. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΤΡΗΤΑ 31/12/2016	0,00
3. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	60.000,00	3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ / ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΙΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ	22.000,00
4. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ	15.000,00	4. ΠΟΣΑ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ	3.261,25
5. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΠΙΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑΙΑ Ή ΜΗ	3.000,00	5. ΠΟΣΑ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	3.824,16
ΣΥΝΟΛΟ	760.545,15	6. ΠΟΣΑ ΦΟΡΩΝ, ΤΕΛΩΝ, ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ	3.251,00
		7. ΠΟΣΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	21.452,36
		8. ΑΓΟΡΕΣ ΠΕΡΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	165.000,00
		ΣΥΝΟΛΟ	844.325,13

Πίνακας 4.9

Αποτελέσματα από την εφαρμογή της αρχής της ρευστότητας

ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	760.545,15
ΑΝΑΛΩΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	844.325,13
ΜΗ ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΥΛΗ	83.779,98

Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή της αρχής της ρευστότητας των έμμεσων τεχνικών ελέγχου, ο ελεγκτής συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο το Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου και τον Προσωρινό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου και μετά την πάροδο 20 ημερών και εφόσον ο ελεγχόμενος δεν

προσκόμισε κάποια νέα στοιχεία που να αντικρούουν τις απόψεις του ελέγχου όπως αυτές αναφέρονται στο Σημείωμα Διαπιστώσεων Ελέγχου, συνέταξε και κοινοποίησε στον ελεγχόμενο την Έκθεση Ελέγχου και τον Οριστικό Διορθωτικό Προσδιορισμό Φόρου.

Πίνακας 4.10

Οριστικός Διορθωτικός Προσδιορισμός Φόρου με χρήση του Σ.Μ.Τ.Α. –Λ.Π.

ΑΝΑΛΥΣΗ		ΔΗΛΩΣΗΣ	ΕΛΕΓΧΟΥ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Φορολογητέο εισόδημα	του υπόχρεου	30.000,00	125.979,98	95.979,98
	της συζύγου			
Υπόλοιπο φόρου	Πιστωτικό ποσό			
	Χρεωστικό ποσό	7.800,00	38.619,39	30.819,39
Προκαταβολή φόρου				
Τέλη χαρτοσήμου μισθωμάτων ακινήτων				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στα πιο πάνω τέλη χαρτοσήμου				
Πρόστιμο φόρου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.			15.409,70	15.409,70
Πρόστιμο τελών χαρτοσήμου άρθρου 58 Κ.Φ.Δ.				
Εισφορά υπέρ ΟΓΑ στο πρόστιμο τελών χαρτοσήμου				
Ειδική εισφορά αλληλεγγύης		420,00	7.558,80	7.138,80
Τέλος επιτηδεύματος		650,00	650,00	
Φόρος πολυτελούς διαβίωσης				
.....				
Διαφορά συμψηφισμού				
Ποσό που επιστράφηκε ή ζητήθηκε προς επιστροφή				
Σύνολο φόρων τελών & εισφορών	για καταβολή	14.720,00	68.087,89	53.367,89
	για επιστροφή			

Ο Δ κλήθηκε να πληρώσει συμπληρωματικό φόρο 30.819,39 ευρώ, 15.409,70 ευρώ πρόστιμο του άρθρου 58 του Νόμου 4987/2022 και 7.138,80 ευρώ εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση του ελεγχόμενου και αντίστοιχα έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό ανέρχεται στο ποσό των 53.367,89 ευρώ. Το παραπάνω ποσό καταβάλλεται έντοκα όπως ορίζει το άρθρο 53 του Νόμου 4987/2022.

Παρακάτω παρατίθεται συγκριτικός πίνακας αποτελεσμάτων με χρήση και με απουσία των δεδομένων του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών για να γίνει κατανοητό το μέγεθος της προστιθέμενη αξίας.

Πίνακας 4.11

Συγκριτικά αποτελέσματα ελέγχου με και χωρίς χρήση Σ.Μ.Τ.Α. – Λ.Π.

	Συνολική επιβάρυνση φορολογούμενου Δ
Έλεγχος <u>χωρίς χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Α. –Λ.Π.	2.940,00 ευρώ
Έλεγχος <u>με χρήση</u> Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π.	53.367,89 ευρώ

4.5 Ανακεφαλαίωση

Στις προηγούμενες ενότητες έγινε μια προσπάθεια, με την παράθεση τριών περιπτώσεων φορολογικών ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν από το Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου, να αναδειχθεί με αριθμητικά δεδομένα και σε πραγματικές συνθήκες η επίδραση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ. Π. στην αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων. Έγινε αντιληπτό ότι επίδραση αυτή είναι καταλυτική.

Αποδείχθηκε ότι η φράση που χρησιμοποιήθηκε στην εισαγωγή αυτής της εργασίας “Ένας «έξυπνος» επιχειρηματίας με έναν «ικανό» λογιστή μπορούν να πραγματοποιήσουν μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγή και ταυτόχρονα η τήρηση των βιβλίων και η υποβολή δηλώσεων να γίνεται με υποδειγματικό τρόπο” δεν αποτελεί απλά ένα εύηχο απόφθεγμα αλλά μία πραγματικότητα που συναντάται καθημερινά σε όλους τους τομείς άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ

5.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν σε μορφή συνέντευξης απόψεις, θέσεις και πληροφορίες της κυρίας Βασιλικής Ηλιοπούλου. Η κυρία Ηλιοπούλου, συνταξιούχος πλέον, υπήρξε υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών και μετέπειτα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων από το 1983 έως το 2021. Από το 1989 έως το 2011 άσκησε τα καθήκοντα του ελεγκτή σε διάφορες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και ελεγκτικά κέντρα. Από το 2011 έως το 2016 διατέλεσε προϊσταμένη τμήματος ελέγχου στη Φορολογία Αωνύμων Εταιριών (Φ.Α.Ε.) Αθηνών, στο Διαπεριφερειακό Ελεγκτικό Κέντρο Αθηνών και στο Κέντρο Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου. Από το 2016 έως το 2020 διατέλεσε Διευθύντρια του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου. Τέλος πριν τη συνταξιοδότηση της το 2020 και το 2021 υπηρέτησε την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων από την υψηλότερη στην κλίμακα της ιεραρχίας θέση μετά τη θέση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., αυτή της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.). Παραθέτοντας στο σημείο αυτό μία προσωπική μου άποψη ως υπάλληλος της Α.Α.Δ.Ε. από το 2010 μπορώ με βεβαιότητα να πω ότι η θητεία της στη θέση αυτή δεν είχε τιμητικό ή διεκπεραιωτικό χαρακτήρα. Άσκησε τα καθήκοντα της με θέρμη και αφοσίωση και παρήγαγε ουσιαστικό έργο. Η κυρία Ηλιοπούλου είναι απόφοιτος του τμήματος Οικονομικής Επιστήμης της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (Α.Σ.Ο.Ε.Ε.) νυν Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Η συνεισφορά της παρέμβασης – συνέντευξης αυτής στην παρούσα εργασία κρίνεται ιδιαίτερος χρήσιμη, καθώς το ζητούμενο αυτής είναι κυρίως μια αποτύπωση εμπειρικών διαπιστώσεων ως προς την επίδραση ενός εργαλείου όπως είναι το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και η μετεξέλιξη του το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.) στην αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων. Η κυρία Ηλιοπούλου από θέσεις ευθύνης στο Υπουργείο Οικονομικών και μετέπειτα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων έχει μια πανοραμική και εμπειρισταωμένη

εικόνα των διενεργηθέντων φορολογικών ελέγχων τόσο με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π όσο και χωρίς τη χρήση αυτών. Η αποτύπωση της εμπειρία της και των απόψεων της επί του θέματος που πραγματεύεται η παρούσα εργασία έχει σαφώς θετικό πρόσημο.

5.2 Η συνέντευξη

Κυρία Ηλιοπούλου ευχαριστώ που δεχτήκατε να καταθέσετε την προσωπική σας εμπειρία για του σκοπούς αυτής της έρευνας. Υπηρετείται τη φορολογική διοίκηση από το 1983 ανελλιπώς από διάφορες θέσεις. Πως εισήχθη το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών στην εργαλειοθήκη των φορολογικών ελέγχων.

Η φορολογική διοίκηση μέχρι το 2010 ήταν πολύ φειδωλή στο άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών. Όταν και όπου αυτό ήταν επιβεβλημένο για συγκεκριμένες επαληθεύσεις υπήρχε υποχρέωση έκδοσης εισαγγελικής παραγγελίας. Για πρώτη φορά το 2011 θεσπίστηκε ο θεσμός του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος με στόχο την δίωξη του πάσης φύσεως οικονομικού εγκλήματος σε όλη την επικράτεια. Όταν για πρώτη φορά παραδόθηκε η λίστα Φαλτσιανί (Λαγκάρντ) το 2010 στον τότε Υπουργό οικονομικών Γεώργιο Παπακωνσταντίνου διαπιστώθηκε μετά από αλληπάλληλες διαβουλεύσεις, η αναγκαιότητα συσχετισμού των ποσών που βρέθηκαν σε αυτήν την λίστα με την πηγή προέλευσης τους και τον τρόπο απόκτησης τους από τους κατόχους των λογαριασμών.

Το 2012 οι Οικονομικοί Εισαγγελείς κύριοι Γρηγόρης Πεπόνης και Σπύρος Μουζακίτης διέταξαν την διερεύνηση των ελληνικών τραπεζικών λογαριασμών όσων φυσικών και νομικών προσώπων περιλαμβάνονταν στην λίστα Φαλτσιανί (Λαγκάρντ) ή είχαν συνολικές πιστώσεις εντός ενός έτους πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ ή το ύψος των τραπεζικών καταθέσεων τους δεν δικαιολογείτο από τα δηλωθέντα εισοδήματα. Τότε αντλήθηκαν από το τραπεζικό σύστημα πληροφορίες για 1 εκατομμύριο περίπου μοναδικούς Αριθμούς Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

Αρχικά υπήρχαν σοβαρά προβλήματα συνεργασίας και διασύνδεσης του τραπεζικού συστήματος και της φορολογικής διοίκησης. Η κάθε ελληνική τράπεζα διατηρούσε δικό της και διαφορετικό κωδικολόγιο για τις τραπεζικές συναλλαγές με συνέπεια να ήταν αδύνατον να δημιουργηθούν οι κατάλληλες μακροεντολές οι οποίες θα ενοποιούσαν τις κινήσεις των τραπεζικών λογαριασμών των ελεγχόμενων και να αφαιρεθούν οι συναλλαγές εκείνες οι οποίες δεν προσέδιδαν υπεραξία στον φορολογικό έλεγχο. Οι τραπεζικές χορηγήσεις επίσης δεν ήταν ταξινομημένες και κωδικοποιημένες ανά λήπτη

(φυσικό ή νομικό πρόσωπο). Μετά από το 2012 και κατόπιν διαβουλεύσεων της πολιτικής ηγεσίας με τους διοικητές των τραπεζών και τον διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος αποφασίσθηκε η χρήση ενιαίου κωδικολογίου για όλο το τραπεζικό σύστημα και ξεκίνησε η προσπάθεια δημιουργίας ενός ενιαίου αρχείου με χρήση συναρτήσεων και μακροεντολών για τις τραπεζικές κινήσεις κάθε ενός μοναδικού Α.Φ.Μ. σε όλο το τραπεζικό σύστημα ομαδοποιημένα κατά ημερομηνία και προϊόν. Έτσι δημιουργήθηκε το Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και μετέπειτα το Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.

Πως αξιοποιήθηκαν αρχικά οι παραπάνω πληροφορίες από τα τραπεζικά ιδρύματα;

Στις περιπτώσεις υποθέσεων για έλεγχο με άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, κατόπιν παραλαβής CD από τον Οικονομικό Εισαγγελέα, διενεργείτο επεξεργασία των δεδομένων των κινήσεων των τραπεζικών λογαριασμών που συμπεριλαμβάνονταν, προκειμένου να απομονωθούν οι πρωτογενείς πιστώσεις, πιστώσεις δηλαδή που δεν φαίνονταν να σχετίζονται με δηλωθέντα εισοδήματα. Στη συνέχεια συντάσσονταν ενημερωτικό σημείωμα προς τον Οικονομικό Εισαγγελέα, στο οποίο αναφέρονταν τα αποτελέσματα αυτής της επεξεργασίας καθώς και τα δηλωθέντα εισοδήματα τόσο του ελεγχόμενου όσο και των τυχόν συνδικαιούχων, προκειμένου να αποφασίσει ο Εισαγγελέας την έκδοση ή μη απόφασης δέσμευσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ελεγχόμενου.

Θέλω να επισημάνω σε αυτό το σημείο ότι πολλές φορές η φορολογική διοίκηση οδηγήθηκε σε εσφαλμένα συμπεράσματα και δεσμεύθηκαν περιουσίες φορολογουμένων χωρίς να υπάρχει επάρκεια πληροφορίας με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Μετά την παραλαβή της απόφασης περί δέσμευσης ή μη από τον Οικονομικό Εισαγγελέα ξεκινούσε η διαδικασία ελέγχου για τον εντοπισμό αδικαιολόγητης προσαύξησης περιουσίας βάση των τραπεζικών δεδομένων.

Το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών δηλαδή θεσμοθέτησε μια νέα ξεχωριστή μεθοδολογία ελέγχου, αυτής του ελέγχου αδικαιολόγητης προσαύξησης περιουσίας;

Αρχικά επικράτησε αυτή η κουλτούρα ελέγχου. Ο ελεγκτής έκανε μια επεξεργασία των τραπεζικών κινήσεων και όποια πίστωση δεν μπορούσε να συσχετισθεί με τα δηλωθέντα εισοδήματα λογίζονταν ως προσαύξηση περιουσίας από άγνωστη πηγή και προστίθονταν στο φορολογητέο εισόδημα. Αυτή όμως η τακτική οδήγησε σε λανθασμένα συμπεράσματα πολλές φορές ή μη επαρκώς αιτιολογημένα και αρκετές

υποθέσεις κατέπεσαν στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών και στα δικαστήρια. Στο πέρασμα του χρόνου όμως η φορολογική διοίκηση και τα στελέχη της αντιλήφθηκαν ότι ο έλεγχος και η επεξεργασία των τραπεζικών κινήσεων δεν αποτελεί μία αυτόνομη ελεγκτική διαδικασία παρά ένα ισχυρό εργαλείο που ενίσχυε την αποτελεσματικότητα των παλαιότερων μεθόδων ελέγχου αφενός και αφετέρου έδινε τη δυνατότητα εφαρμογής νέων μεθοδολογιών ελέγχου όπως οι έμμεσες τεχνικές.

Μπορείτε να προσδιορίσετε το μέγεθος αυτής της «ενίσχυσης»;

Θα μπορούσα να χαρακτηρίσω ασύλληπτο το μέγεθος. Υπάρχει πλήθος περιπτώσεων φοροδιαφυγής που άνευ της πληροφόρησης που έχει η φορολογική διοίκηση από τα τραπεζικά ιδρύματα θα ήταν αδύνατον να εντοπιστεί. Υπάρχουν ελεγκτικές μέθοδοι όπως οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου που χωρίς αυτή την πληροφόρηση δεν θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν, τουλάχιστον κάποιες από αυτές. Χαρακτηριστικά να αναφέρω ότι την τριετία 2017 – 2019 εκδόθηκαν από το Κ.Ε.Φ.Ο.Μ.Π. πράξεις οριστικού προσδιορισμού εισοδήματος για 1.261 υποθέσεις και βεβαιώθηκαν 760.024.883,09 ευρώ. Επιπλέον αυτών των υποθέσεων ελέγχθηκαν στο ίδιο διάστημα 2.119 υποθέσεις για τις οποίες δεν εκδόθηκαν καταλογιστικές πράξεις καθώς οι ελεγχόμενοι κάνοντας χρήση των ευεργετικών διατάξεων των Ν.4446/2016 και Ν.4512/2018 υπέβαλαν οικιοθελώς τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος διαρκούντος του ελέγχου. Δυστυχώς δεν μπορώ να προσδιορίσω το ποσό που εισπράχθηκε από το ελληνικό δημόσιο από την υποβολή αυτών των δηλώσεων γιατί τυπικά αυτά τα ποσά δεν είναι αποτέλεσμα του διενεργούμενου ελέγχου αλλά προϊόν οικιοθελούς δήλωσης, στην πράξη όμως ο έλεγχος και οι διαπιστώσεις του είναι αυτές που οδηγούν έναν ελεγχόμενο να υποβάλει τροποποιητική δήλωση και να επωφεληθεί των ευεργετικών διατάξεων που περιορίζουν το πρόστιμο του άρθρου 54 του Ν.4174/2013 στο 60%. Αυτά τα ποσά είναι κατά κύριο λόγο αποτέλεσμα της χρήσης του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π. στην ελεγκτική διαδικασία.

Συνοψίζοντας η αξιοποίηση των τραπεζικών δεδομένων κατά τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου είναι μονόδρομος; Είναι ικανή αυτή η αξιοποίηση να εξαλείψει τη φοροδιαφυγή;

Η αξιοποίηση των τραπεζικών δεδομένων κατά τη διάρκεια του φορολογικού ελέγχου είναι μονόδρομος υπό την έννοια ότι δίνει τη δυνατότητα να εντοπισθεί όχι μόνο η φοροδιαφυγή ως διαδικασία αλλά κυρίως δίνει τη δυνατότητα να εντοπισθεί το προϊόν της φοροδιαφυγής. Δεν υπάρχει πλέον το στεγανό σημείο ανάμεσα στην επιχείρηση και τον επιχειρηματία. Παλαιότερα αν η φορολογική διοίκηση

«προλάβαινε» να εντοπίσει το προϊόν της φοροδιαφυγής στην επιχείρηση μπορούσε να παρέμβει, όταν αυτό το προϊόν μεταβιβαζόταν από την επιχείρηση στον επιχειρηματία η δυνατότητες παρέμβασης της φορολογικής διοίκησης ήταν από περιορισμένες έως μηδαμινές. Πλέον αυτό δεν ισχύει. Στο δεύτερο σκέλος η απάντηση είναι όχι, δεν θα εξαιρεθεί η φοροδιαφυγή. Σίγουρα όμως περιορίζεται και σίγουρα γίνεται πιο δύσκολο να αποκρυφτεί. Αν δεν περάσει κατά οποιοδήποτε τρόπο από τα γρανάζια του τραπεζικού συστήματος δεν μπορεί να εντοπιστεί. Όταν όμως το προϊόν της φοροδιαφυγής δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για καθημερινές χαμηλού συνήθως μεγέθους καταναλωτικές δαπάνες που δεν προϋποθέτουν την χρήση τραπεζικών μέσων και δεν καταγράφονται, τότε το κίνητρο για φοροδιαφυγή περιορίζεται σημαντικά.

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας κυρία Ηλιοπούλου.

5.3 Ανακεφαλαίωση - σχολιασμός

Από την συνέντευξη που παραχώρησε η κυρία Βασιλική Ηλιοπούλου στον ερευνητή για τους σκοπούς αυτής της έρευνας και την αποτύπωση των απόψεων της προέκυψαν χρήσιμα συμπεράσματα που ενδυναμώνουν την άποψη ότι η αξιοποίηση των δεδομένων που παρέχονται από το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.) μεγιστοποιεί την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων.

Προέκυψε όμως και μία ακόμα παράμετρος. Ο πολίτης που δραστηριοποιείται οικονομικά στην ελληνική επικράτεια, δηλαδή ο εν δυνάμει ελεγχόμενος γνωρίζει ότι οι κινήσεις του στο πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού συστήματος αφήνουν αποτύπωμα που η φορολογική διοίκηση μπορεί να ανακτήσει και να αξιοποιήσει. Το γεγονός αυτό λειτουργεί αποτρεπτικά για τη φοροδιαφυγή, τουλάχιστον για τη φοροδιαφυγή μεγάλου μεγέθους. Γιατί γνωρίζει ο πολίτης ότι το προϊόν της φοροδιαφυγής δεν δύναται να αξιοποιηθεί δια μέσου του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Έτσι το κίνητρο της φοροδιαφυγής περιορίζεται σημαντικά. Αυτή η διαδικασία οδηγεί στην ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης των πολιτών. Βλέπουμε λοιπόν ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ - Λ.Π. λειτουργεί, όχι μόνο κατασταλτικά αλλά και προληπτικά για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η ταυτότητα της έρευνας. Συγκεκριμένα θα αναφερθούν τα ερευνητικά ερωτήματα και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αυτών και θα γίνει αναφορά στις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση αυτής της εργασίας.

6.2 Ερευνητικά ερωτήματα & προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ο ερευνητικός στόχος της παρούσας έρευνας είναι να επιβεβαιώσει ή να απορρίψει την ορθότητα των υποθέσεων που παρουσιάζονται παρακάτω.

- Η χρήση του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.) είναι απαραίτητο εργαλείο για την εφαρμογή εναλλακτικών μορφών φορολογικών ελέγχων, όπως για παράδειγμα οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου, ο έλεγχος προσαύξησης περιουσίας και ο έλεγχος εμβασμάτων.
- Η εφαρμογή των προαναφερόμενων νέων εναλλακτικών μορφών φορολογικών ελέγχων παράγουν σημαντικά ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα στην αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και φορολογικών παραβάσεων ουσίας.
- Η εφαρμογή των προαναφερόμενων νέων εναλλακτικών μορφών φορολογικών ελέγχων είναι αποτελεσματική σε πεδία που οι κλασικοί και παραδοσιακοί φορολογικοί έλεγχοι αδυνατούν να παράξουν αποτέλεσμα.
- Η αξιοποίηση των δεδομένων του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.) βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των κλασικών μορφών φορολογικού ελέγχου.
- Η χρήση του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.) μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαιώση των φορολογικών ελέγχων.

Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα αυτής της έρευνας είναι να επιβεβαιωθούν οι ερευνητικές υποθέσεις που τέθηκαν παραπάνω. Παράλληλα να εντοπιστούν ελλείψεις και αδυναμίες στη δομή και τη λειτουργία αυτών των συστημάτων και να προκύψουν

προτάσεις για τη βελτίωση και τη μετεξέλιξη του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.) ως προς την ποιότητα και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

6.3 Μεθοδολογία της έρευνας

Για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μέθοδοι:

- Μελέτη και αποτύπωση της σχετικής βιβλιογραφίας, της νομοθεσίας και των σχετικών Π.Ο.Λ. και αποφάσεων του Υπουργείου Οικονομικών και της Α.Α.Δ.Ε., των σχετικών αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (Δ.Ε.Δ.) και του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.Τ.Ε.) καθώς και πληροφορίες από τους επίσημους ιστότοπους της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και άλλων εμπλεκόμενων φορέων αλλά και ιστοσελίδων φορολογικού ενδιαφέροντος ιδιωτικών φορέων.
- Καταγραφή και αποτύπωση προσωπικών εμπειριών του ερευνητή καθώς από το 2012 ασκεί ελεγκτικά καθήκοντα στο Κέντρο Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου και χρησιμοποιεί κατεξοχήν το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.). Επιπλέον το 2012 συμμετείχε στην ομάδα των υπαλλήλων που είχαν τεθεί από το Κ.ΕΦΟ.ΜΕ.Π. στη διάθεση του Οικονομικού Εισαγγελέα για την διενέργεια ελέγχων στα φυσικά πρόσωπα της «Λίστας Λαγκάρντ». Οι έλεγχοι αυτοί είχαν πραγματοποιηθεί με επεξεργασία των τραπεζικών δεδομένων των ελεγχόμενων, τα οποία είχαν παραδοθεί από τον Εισαγγελέα σε οπτικό δίσκο (cd) (πριν τη δημιουργία του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.).
- Διενέργεια συνέντευξης και παράθεση απόψεων και εμπειριών από την κυρία Βασιλική Ηλιοπούλου πρώην στέλεχος του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που από θέσεις ευθύνης συμμετείχε και συνετέλεσε στη διαμόρφωση των διαδικασιών που οδήγησαν στην ενσωμάτωση των δύο αυτών συστημάτων – εργαλείων που πραγματεύεται η παρούσα εργασία, στις ελεγκτικές διαδικασίες.
- Ποσοτική έρευνα με σύνταξη ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθηκε στους ελεγκτές του Κέντρου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου, που αποτελεί την

υπηρεσία που χρησιμοποιεί διαχρονικά και κατεξοχήν τόσο το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.) όσο και τα πρώιμα στάδια αυτών (έγχαρτη πληροφόρηση, οπτικοί δίσκοι).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

7.1 Διαμόρφωση και δομή του ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο απαρτίζεται πέντε μέρη. Το μέρος Α περιλαμβάνει 5 ερωτήσεις και καταγράφει τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτούμενων. Το μέρος Β περιλαμβάνει 8 ερωτήσεις και επιδιώκεται να καταγραφούν οι απόψεις των ερωτώμενων για την προστιθέμενη αξία των δύο συστημάτων που πραγματεύεται η έρευνα, στην εφαρμογή συγκεκριμένων μορφών ελέγχου και στην αναγκαιότητα ύπαρξης τους για την εφαρμογή άλλων μορφών ελέγχου. Το μέρος Γ περιλαμβάνει 5 ερωτήσεις και επιδιώκεται να καταγραφούν οι απόψεις των ερωτώμενων για την αποδοτικότητα αυτών των μορφών ελέγχου ως προς τον εντοπισμό αδήλωτων εσόδων. Στο μέρος Δ υπάρχουν 7 ερωτήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις των ερωτώμενων σχετικά με τη γενικότερη επίδραση της χρήσης του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους, της λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν αυτά τα δύο συστήματα, της εκπαίδευσης – κατάρτισης τους σχετικά με τη χρήση αυτών και της εξοικείωσης που έχουν αποκτήσει με τη χρήση τους. Τέλος στο μέρος Ε δύνεται η δυνατότητα στους ερωτώμενους με μορφή ελεύθερου κειμένου να υποβάλουν προτάσεις για τη βελτίωση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών πληρωμών ως προς τις δομή του και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Αυτό που επιδιώκεται με τη συγκεκριμένη δόμηση του ερωτηματολογίου είναι να αποδειχθεί ότι τα δύο αυτά συστήματα αποτελούν αναγκαία αλλά όχι ικανή συνθήκη για την επίτευξη του βασικού σκοπού που δεν είναι άλλος από τον εντοπισμό αποκρυφθείσας φορολογητέας ύλης και συνεπακόλουθα την αύξηση των φορολογικών εσόδων και την εδραίωση της φορολογικής συμμόρφωσής. Το ερωτηματολόγιο εκτός του μέρους Α που καταγράφει τα δημογραφικά στοιχεία, αποτελείται από ερωτήσεις με πενταβάθμιες κλίμακες likert οι οποίες αποτυπώνουν τον βαθμό συμφωνίας των ερωτώμενων. Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από αυτά θα δημοσιευθούν ομαδοποιημένα. Διανεμήθηκαν και συλλέχθηκαν με φυσική παρουσία του ερευνητή. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2023.

7.2 Δείγμα και πληθυσμός της έρευνας

Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν στους ελεγκτές και τους προϊσταμένους ελέγχου του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.). Η επιλογή

της συγκεκριμένης υπηρεσίας έγινε καθώς οι υπάλληλοι αυτής χρησιμοποιούν διαχρονικά και κατεξοχήν τόσο το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. – Λ.Π.) όσο και τα πρώιμα στάδια αυτών (έγχαρτη πληροφόρηση, οπτικοί δίσκοι). Τη χρονική στιγμή που πραγματοποιήθηκε η έρευνα στο ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π. υπηρετούσαν 78 ελεγκτές και 13 προϊστάμενοι ελέγχου. Μοιράστηκαν 85 ερωτηματολόγια καθώς 6 υπάλληλοι απουσίαζαν με μακροχρόνιες άδειες και απαντήθηκαν 71.

7.3 Αποτελέσματα της έρευνας

Στις επόμενες υποενότητες παρουσιάζεται το αποτέλεσμα της επεξεργασίας των ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν, και απεικονίζονται οι σχετικοί πίνακες και τα γραφήματα που προέκυψαν.

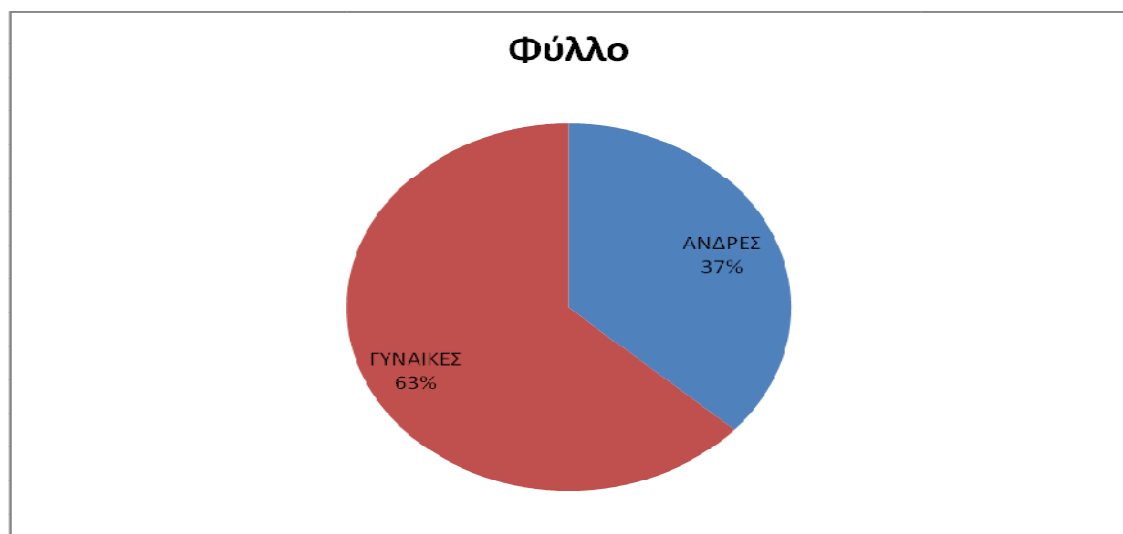
7.3.1 Δημογραφικά στοιχεία

Φύλλο

Πίνακας 7.1 Φύλλο

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΑΝΔΡΕΣ	26	36,62%	36,62%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	45	63,38%	100,00%

Στην έρευνα συμμετείχαν 26 (36,62%) άνδρες και 45 γυναίκες (63,38%).

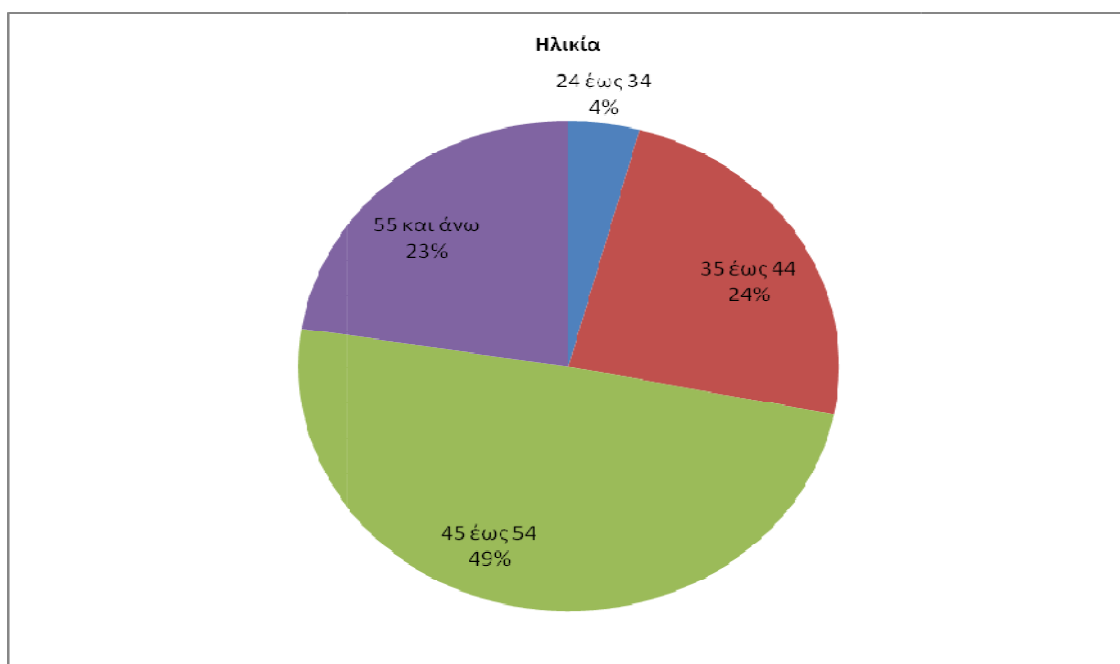
Γράφημα 7.1 Φύλλο

Ηλικία

Πίνακας 7.2 Ηλικία

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
24 ΕΩΣ 34	3	4,23%	4,23%
35 ΕΩΣ 44	17	23,94%	28,17%
45 ΕΩΣ 54	35	49,30%	77,46%
55 ΚΑΙ ΑΝΩ	16	22,54%	100,00%

Σχετικά με την ηλικία παρατηρούμε ότι από τους συμμετέχοντες 3 (4,23%) ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 24 έως 34, 17 (23,94%) στην ομάδα 35 έως 44 35 (49,30%) στην ομάδα 45 έως 54 και 16 (22,54%) στην ομάδα 55 και άνω.

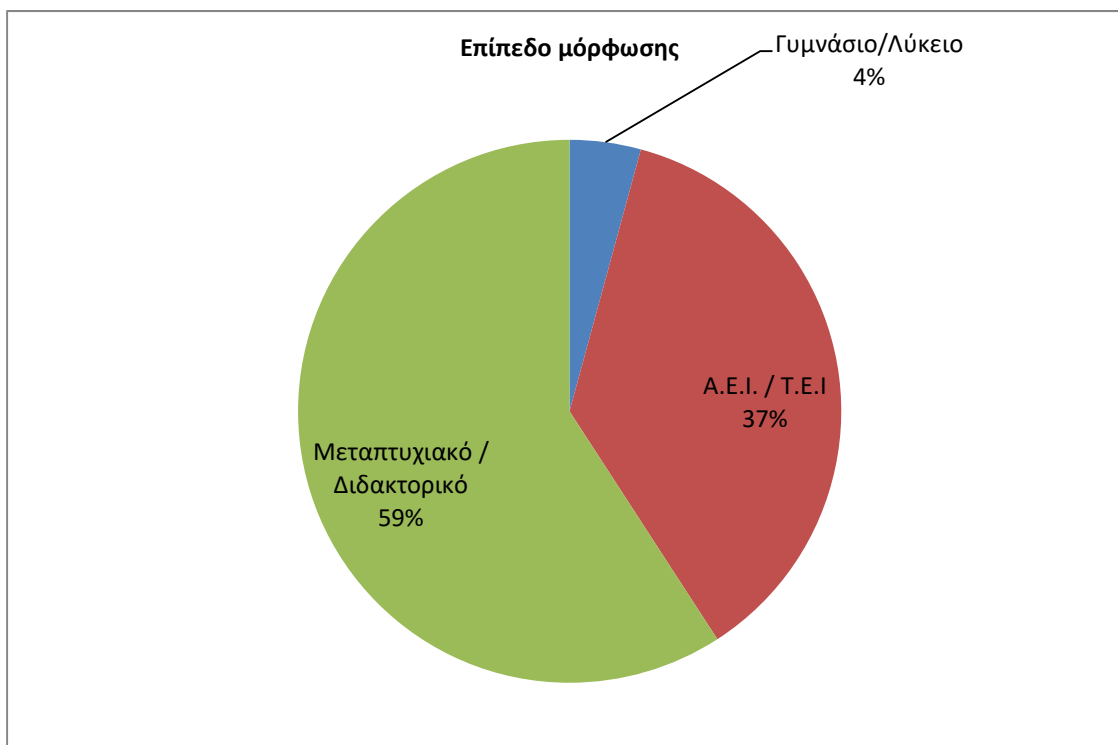
Γράφημα 7.2 Ηλικία

Επίπεδο μόρφωσης

Πίνακας 7.3 Επίπεδο μόρφωσης

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ / ΛΥΚΕΙΟ	3	4,23%	4,23%
Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.	26	36,62%	40,85%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ / ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	42	59,15%	100,00%

Ως προς το επίπεδο μόρφωσης παρατηρούμε ότι 26 (36,62%) υπάλληλοι κατέχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. και 42 (59,15%) μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο. Μόλις 3 (4,23%) υπάλληλοι είναι απόφοιτοι γυμνασίου ή λυκείου. Οι συγκεκριμένοι 3 βάσει των δεδομένων της ερώτησης 4 έχουν πάνω από 20 χρόνια προϋπηρεσίας. Αυτό οφείλεται ότι στις προκηρύξεις των πιο πρόσφατων ετών για πλήρωση θέσεων στο υπουργείο οικονομικών και την Α.Α.Δ.Ε. δεν προβλέπονται θέσεις για αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

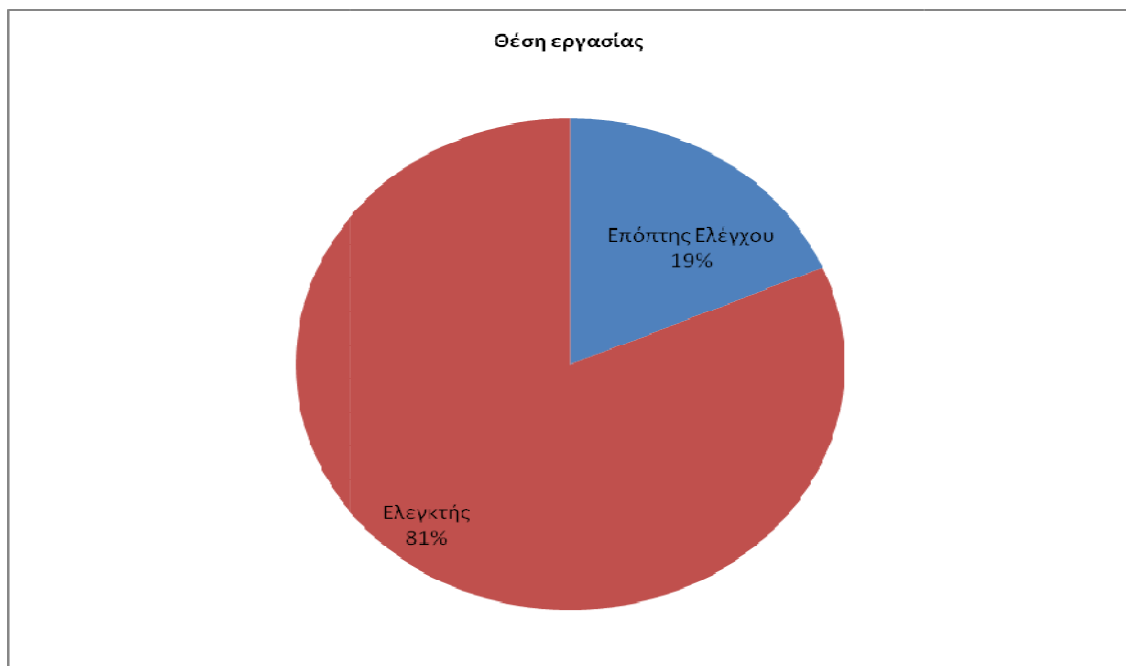
Γράφημα 7.3 Επίπεδο μόρφωσης

Θέση εργασίας

Πίνακας 7.4 Θέση εργασίας

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΕΠΟΠΤΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	13	18,31%	18,31%
ΕΛΕΓΚΤΗΣ	58	81,69%	100,00%

Στην έρευνα συμμετείχε το σύνολο (13) των προϊσταμένων τμημάτων ελέγχου του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. και 58 ελεγκτές.

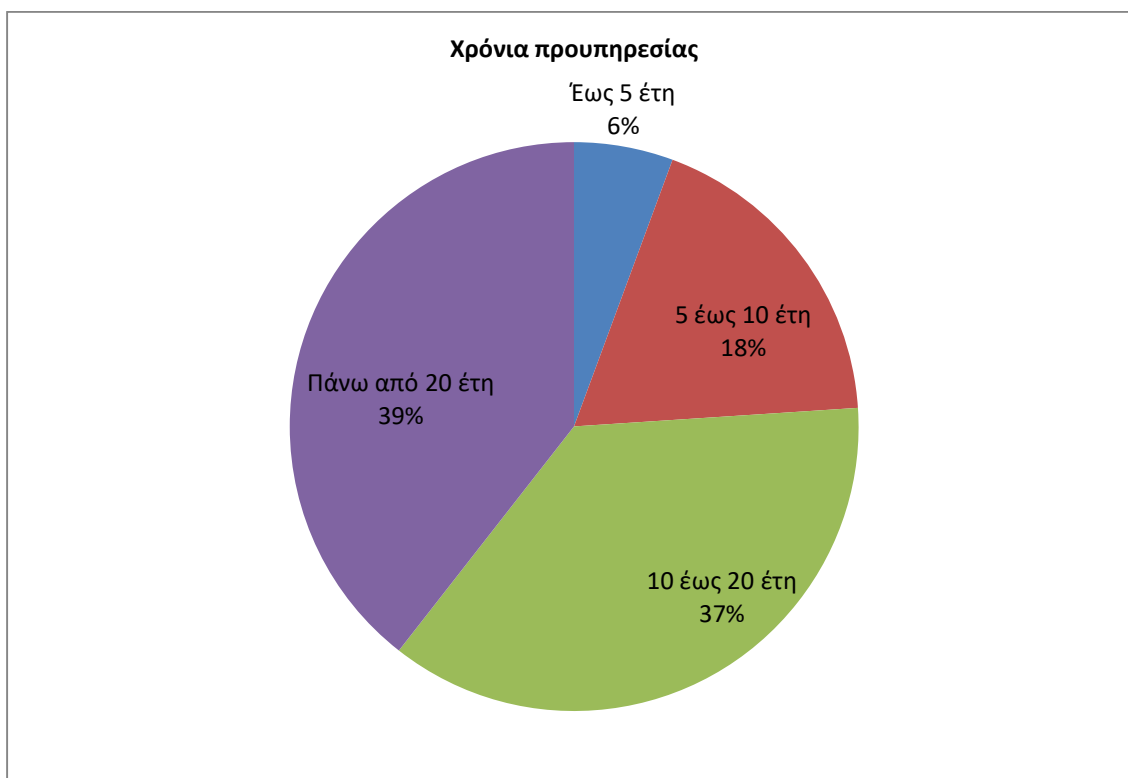
Γράφημα 7.4 Θέση εργασίας

Χρόνια προϋπηρεσίας

Πίνακας 7.5 Χρόνια προϋπηρεσίας

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
Έως 5 ετη	4	5,63%	5,63%
5 εως 10 ετη	13	18,31%	23,94%
10 εως 20 ετη	26	36,62%	60,56%
Πάνω από 20 ετη	28	39,44%	100,00%

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα 13 (18,31%) υπάλληλοι έχουν προϋπηρεσία 5 έως 10 έτη 26 (36,62%) 10 έως 20 έτη 28 (39,44%) πάνω από 20 έτη και μόλις 4 (5,63%) κάτω από 5 έτη. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ΚΕ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. είναι μια υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. υψηλών απαιτήσεων που χειρίζεται πολύπλοκες υποθέσεις και η διαχείριση τους χρειάζεται υψηλή εμπειρία.

Γράφημα 7.5 Χρόνια προϋπηρεσίας

7.3.2 Μέρος Β

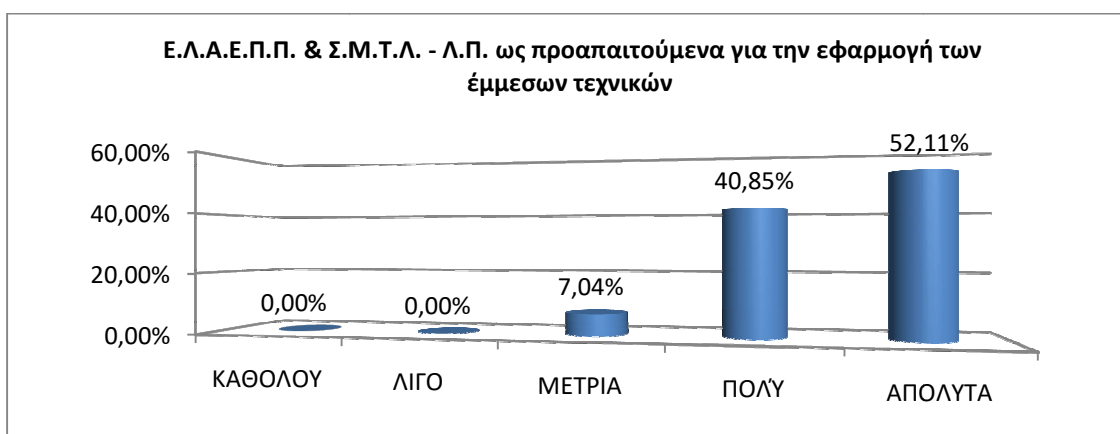
ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου.

Πίνακας 7.6

Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	5	7,04%	7,04%
ΠΟΛΥ	29	40,85%	47,89%
ΑΠΟΛΥΤΑ	37	52,11%	100,00%

Μόλις 5 υπάλληλοι (7,04%) απάντησαν στη συγκεκριμένη ερώτηση ότι συμφωνούν μέτρια με τη άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου. Αντίθετα 66 υπάλληλοι (92,96%) συμφωνούν πολύ και απόλυτα με την παραπάνω άποψη.

Γράφημα 7.6 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών

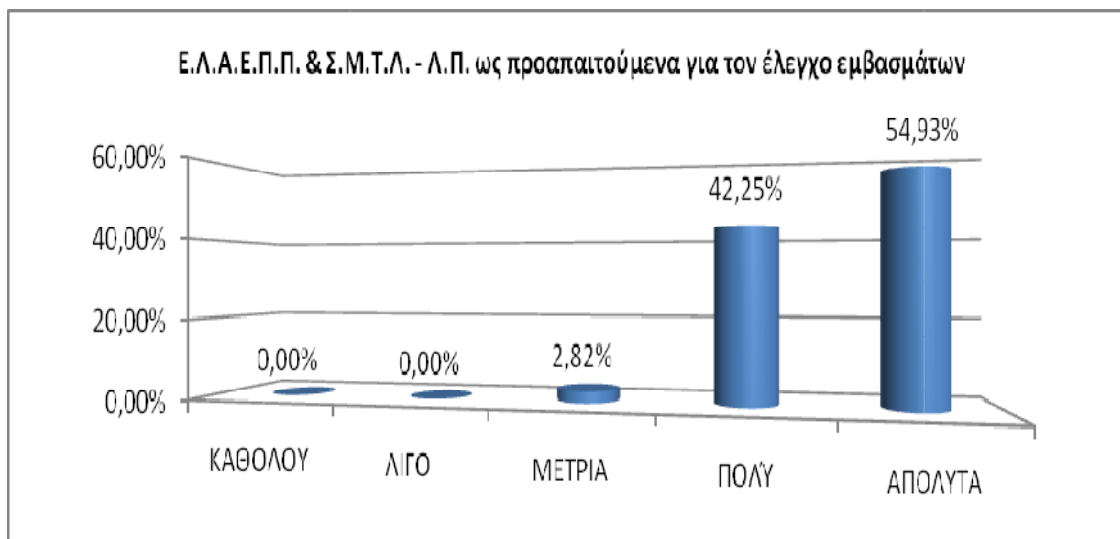
ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των ελέγχων εμβασμάτων.

Πίνακας 7.7

Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο εμβασμάτων

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	2	2,82%	2,82%
ΠΟΛΥ	30	42,25%	45,07%
ΑΠΟΛΥΤΑ	39	54,93%	100,00%

Δύο υπάλληλοι (2,82%) απάντησαν στη συγκεκριμένη ερώτηση ότι συμφωνούν μέτρια με τη άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή των ελέγχων εμβασμάτων. Αντίθετα 69 υπάλληλοι (97,18%) συμφωνούν πολύ και απόλυτα με την παραπάνω άποψη.

Γράφημα 7.7 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο εμβασμάτων

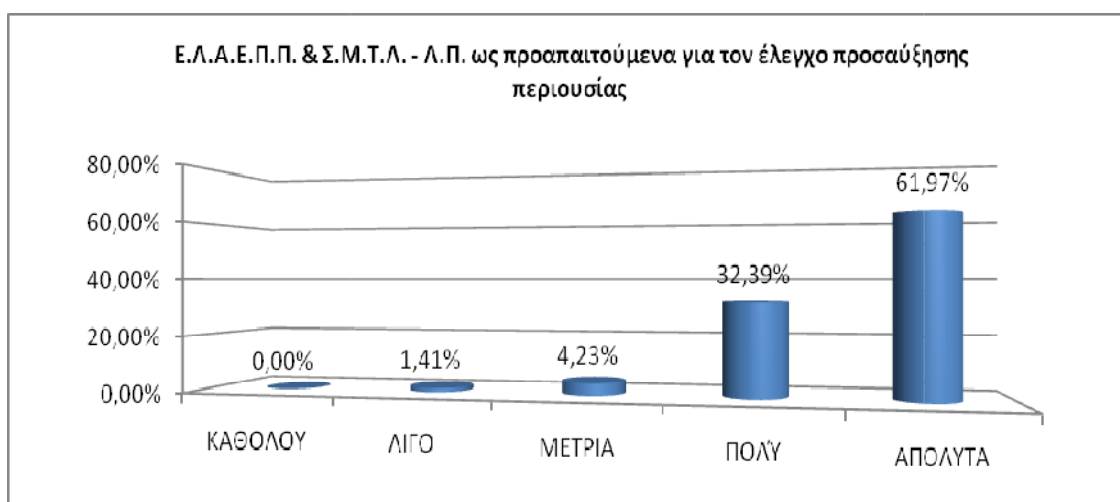
ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας.

Πίνακας 7.8

Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	1	1,41%	1,41%
ΜΕΤΡΙΑ	3	4,23%	5,63%
ΠΟΛΥ	23	32,39%	38,03%
ΑΠΟΛΥΤΑ	44	61,97%	100,00%

Ένας ερωτώμενος απάντησε ότι συμφωνεί λίγο με τη άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι λίγο απαραίτητη προϋπόθεση για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας και άλλοι 3 συμφωνούν μέτρια. Το συνολικό ποσοστό αυτών ανέρχεται στο 5,63%. Στην άλλη πλευρά 77 ερωτώμενοι (94,36%) συμφωνούν με την παραπάνω άποψη πολύ και απόλυτα.

Γράφημα 7.8 Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ως προαπαιτούμενα για τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας

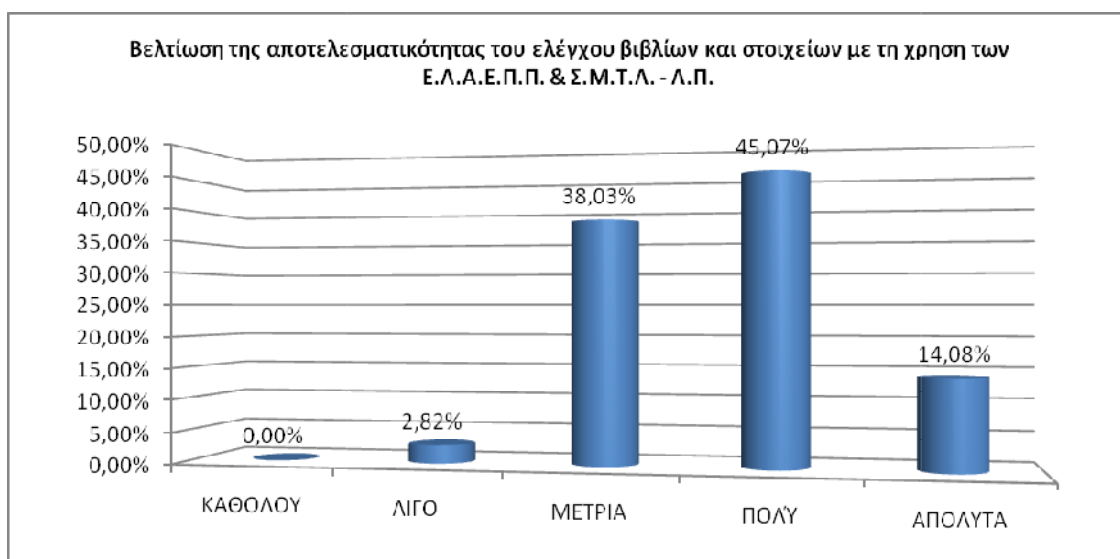
ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για τον ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων.

Πίνακας 7.9

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	2	2,82%	2,82%
ΜΕΤΡΙΑ	27	38,03%	40,85%
ΠΟΛΥ	32	45,07%	85,92%
ΑΠΟΛΥΤΑ	10	14,08%	100,00%

Σχετικά με την άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για τον ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων παρατηρούμαι μία πιο μοιρασμένη τοποθέτηση των ερωτώμενων σε σχέση με τις προηγούμενες ερωτήσεις. Είκοσι εννέα υπάλληλοι (40,85%) συμφωνούν λίγο ή μέτρια με την άποψη αυτή ενώ 42 υπάλληλοι (59,15%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα.

Γράφημα 7.9 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

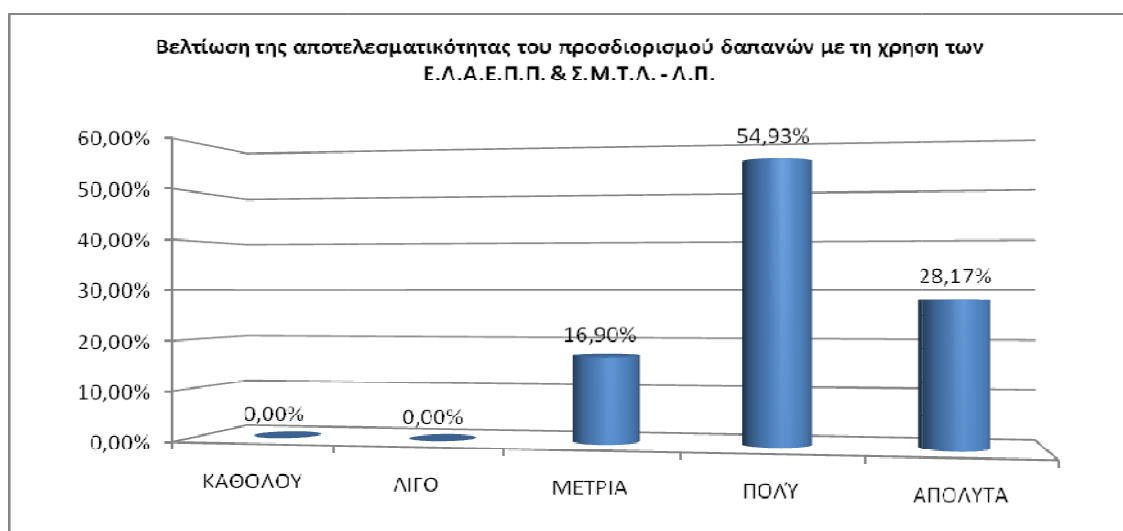
ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π. είναι σημαντική για τον προσδιορισμό των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και απόκτησης εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων.

Πίνακας 7.10

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προσδιορισμού δαπανών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	12	16,90%	16,90%
ΠΟΛΥ	39	54,93%	71,83%
ΑΠΟΛΥΤΑ	20	28,17%	100,00%

Δώδεκα υπάλληλοι (16,9%) απάντησαν ότι συμφωνούν μέτρια με την άποψη ότι ο προσδιορισμός των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και απόκτησης εταιρικών μεριδίων γίνεται αποτελεσματικότερος με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π. Τριάντα εννέα (54,93%) συμφωνούν πολύ και 20 (28,17%) συμφωνούν απόλυτα.

Γράφημα 7.10 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προσδιορισμού δαπανών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Α. - Λ.Π.

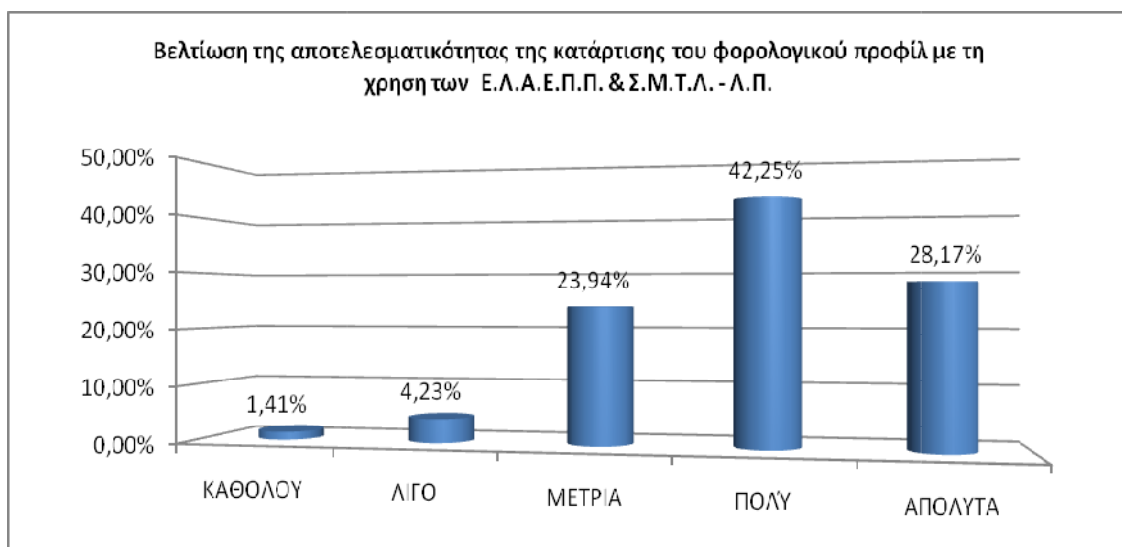
ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου.

Πίνακας 7.11

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης του φορολογικού προφίλ με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	3	4,23%	5,63%
ΜΕΤΡΙΑ	17	23,94%	29,58%
ΠΟΛΥ	30	42,25%	71,83%
ΑΠΟΛΥΤΑ	20	28,17%	100,00%

Σχετικά με την άποψη ότι με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. βελτιώνεται η δυνατότητα του ελεγκτή να καταρτίσει ένα αξιόπιστο φορολογικό προφίλ του ελεγχόμενου 17 ερωτώμενοι (23,94%) συμφωνούν μέτρια, 30 (42,25%) συμφωνούν πολύ, 20 (28,17%) συμφωνούν λίγο και υπάρχουν και 4 απαντήσεις (5,63%) που συμφωνούν λίγο ή καθόλου.

Γράφημα 7.11 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης του φορολογικού προφίλ με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

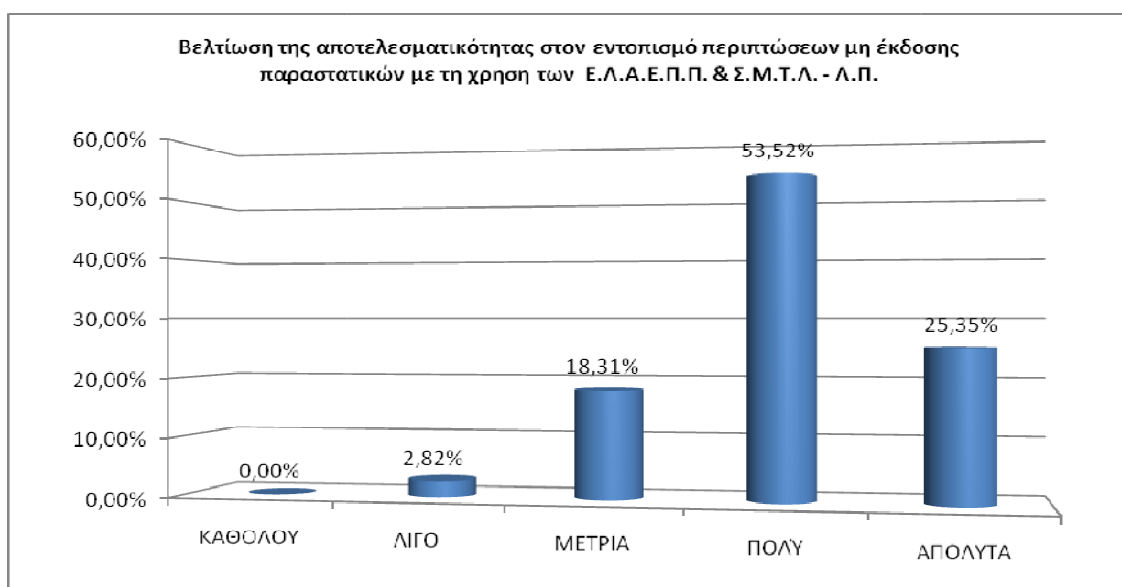
ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την αποκάλυψη εσόδων από μία επιχείρηση για τα οποία δεν έχει εκδώσει τα νόμιμα παραστατικά.

Πίνακας 7.12

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στον εντοπισμό περιπτώσεων μη έκδοσης παραστατικών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	2	2,82%	2,82%
ΜΕΤΡΙΑ	13	18,31%	21,13%
ΠΟΛΥ	38	53,52%	74,65%
ΑΠΟΛΥΤΑ	18	25,35%	100,00%

Με την άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. βοηθάει σημαντικά στην αποκάλυψη περιπτώσεων πραγματοποίησης συναλλαγών χωρίς την έκδοση νόμιμου παραστατικού 56 υπάλληλοι (78,87%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα, 13 (18,31%) μέτρια και 2 ερωτώμενοι (2,82%) λίγο.

Γράφημα 7.12 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στον εντοπισμό περιπτώσεων μη έκδοσης παραστατικών με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

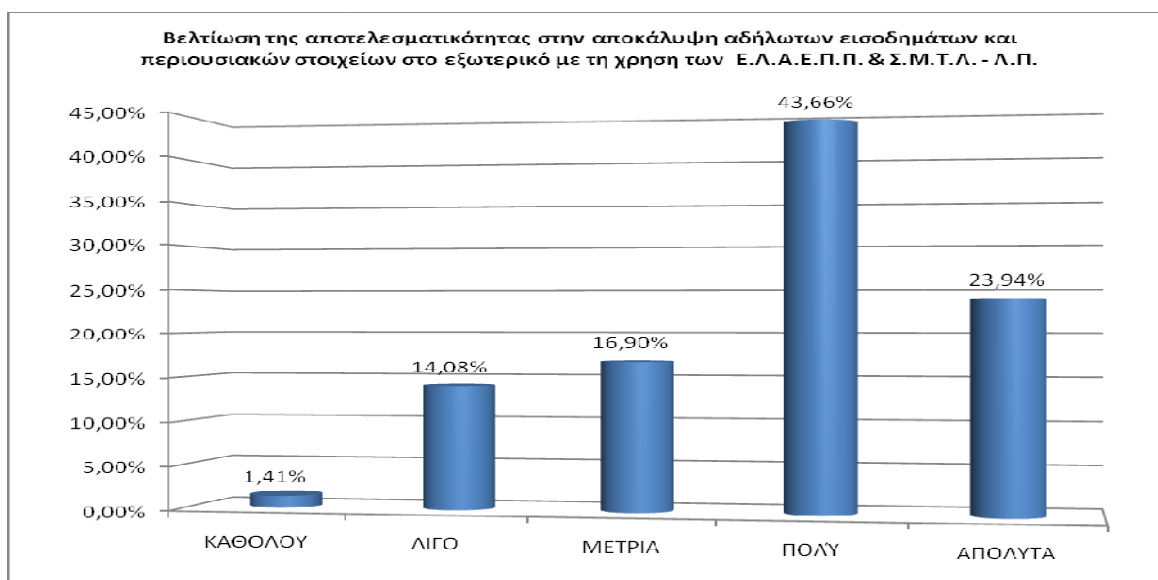
ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την αποκάλυψη ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων και αδήλωτων περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό.

Πίνακας 7.13

Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	10	14,08%	15,49%
ΜΕΤΡΙΑ	12	16,90%	32,39%
ΠΟΛΥ	31	43,66%	76,06%
ΑΠΟΛΥΤΑ	17	23,94%	100,00%

Έντεκα υπάλληλοι (15,49%) συμφωνούν λίγο ή καθόλου με την άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό. Δώδεκα υπάλληλοι (16,90%) συμφωνούν μέτρια ενώ 48 (67,60%) υπάλληλοι συμφωνούν πολύ και απόλυτα.

Γράφημα 7.13 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην αποκάλυψη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό με τη χρήση των Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. & Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

7.3.3 Μέρος Γ

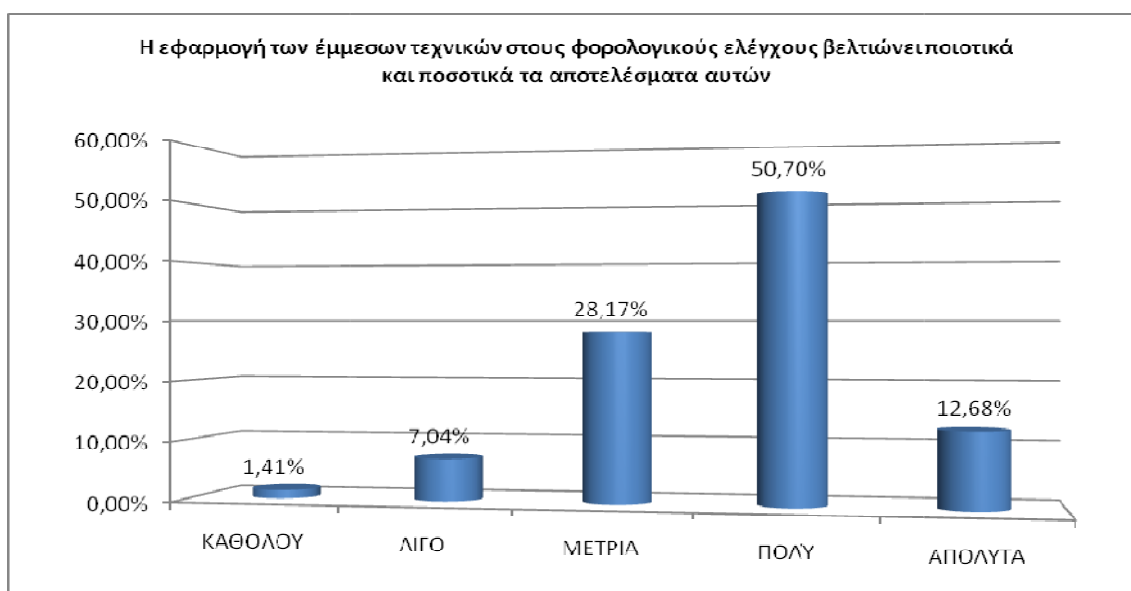
ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών.

Πίνακας 7.14

Η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	5	7,04%	8,45%
ΜΕΤΡΙΑ	20	28,17%	36,62%
ΠΟΛΥ	36	50,70%	87,32%
ΑΠΟΛΥΤΑ	9	12,68%	100,00%

Σαράντα πέντε (63,38%) ερωτώμενοι συμφωνούν πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα τους. Είκοσι (28,17%) ερωτώμενοι συμφωνούν μέτρια ενώ μόλις 6 (8,45%) συμφωνούν λίγο ή καθόλου.

Γράφημα 7.14 Η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών

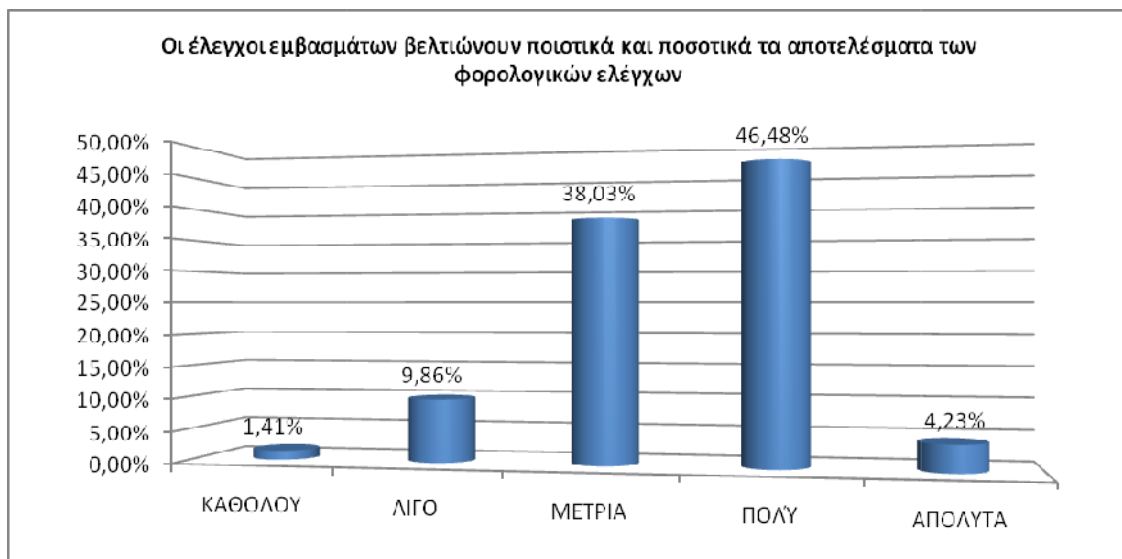
ΕΡΩΤΗΣΗ 10^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

Πίνακας 7.15

Οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	7	9,86%	11,27%
ΜΕΤΡΙΑ	27	38,03%	49,30%
ΠΟΛΥ	33	46,48%	95,77%
ΑΠΟΛΥΤΑ	3	4,23%	100,00%

Ως προς την θετική επίδραση των ελέγχων εμβασμάτων στην αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων, παρατηρούμε ότι 8 υπάλληλοι (11,27%) συμφωνούν λίγο ή καθόλου ότι η επίδραση αυτή είναι υπαρκτή, 27 (49,30%) συμφωνούν μέτρια και 36 (50,71%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα.

Γράφημα 7.15 Οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

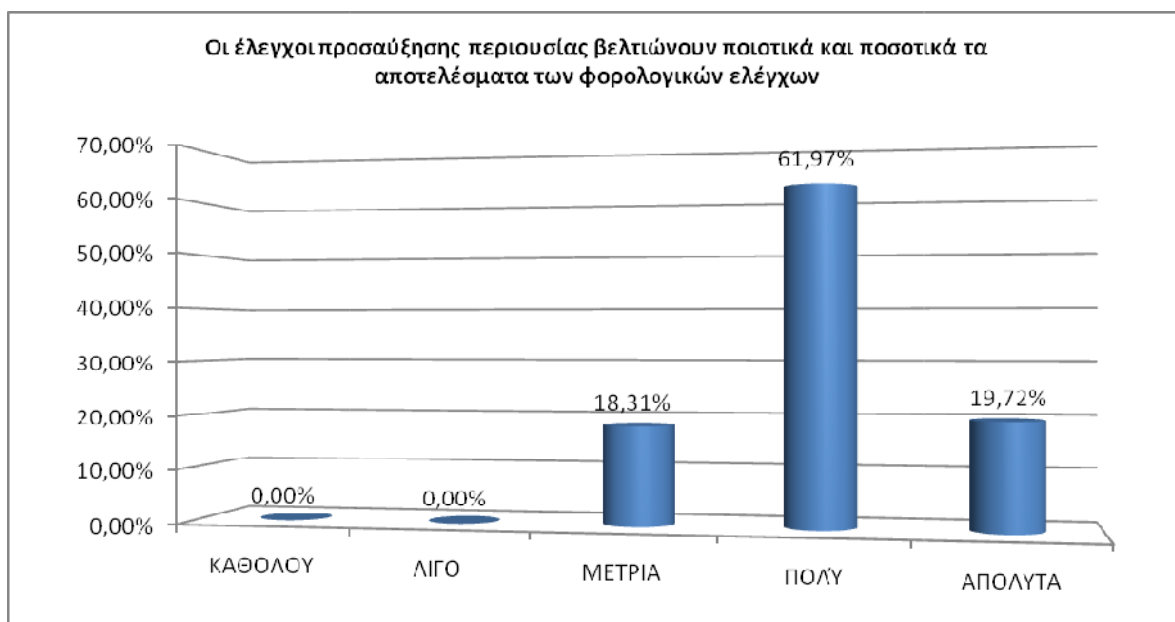
ΕΡΩΤΗΣΗ 11^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

Πίνακας 7.16

Οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	13	18,31%	18,31%
ΠΟΛΥ	44	61,97%	80,28%
ΑΠΟΛΥΤΑ	14	19,72%	100,00%

Στην ερώτηση πόσο θεωρείτε ότι οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων, 13 (18,31%) απάντησαν ότι συμφωνούν μέτρια, 44 (61,97%) ότι συμφωνούν πολύ και 14 (19,72%) ότι συμφωνούν απόλυτα. Δεν υπήρξαν ερωτώμενοι που να συμφωνούν λίγο ή να διαφωνούν.

Γράφημα 7.16 Οι έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

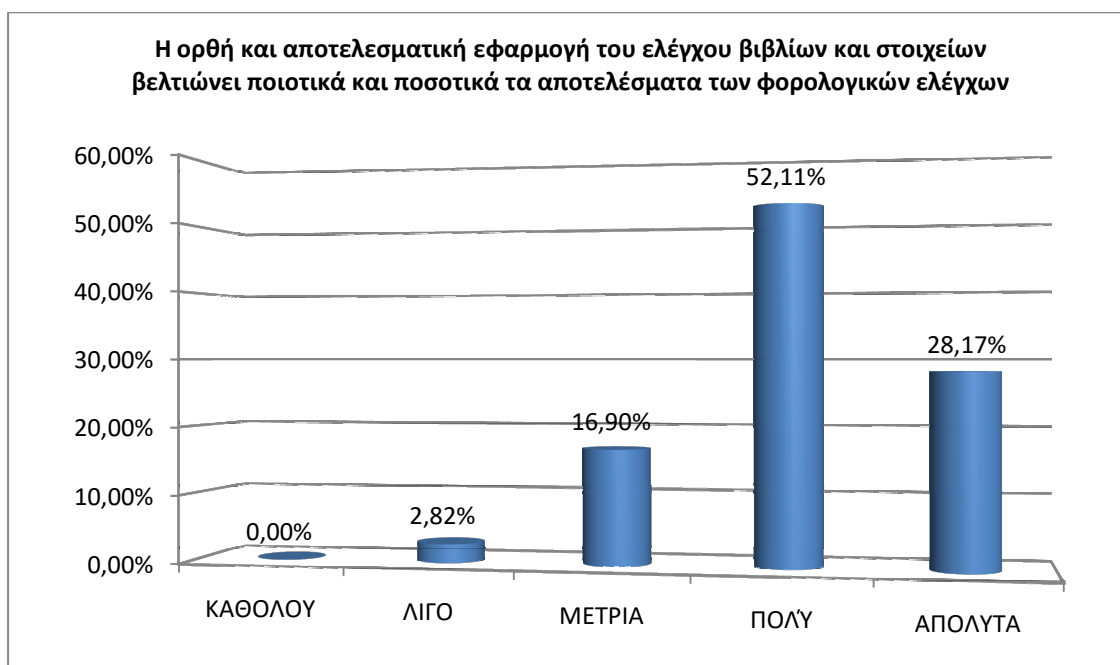
ΕΡΩΤΗΣΗ 12^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

Πίνακας 7.17

Η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	2	2,82%	2,82%
ΜΕΤΡΙΑ	12	16,90%	19,72%
ΠΟΛΥ	37	52,11%	71,83%
ΑΠΟΛΥΤΑ	20	28,17%	100,00%

Πενήντα επτά ερωτώμενοι (80,28%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα ότι η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων. Δώδεκα ερωτώμενοι (16,90%) συμφωνούν μέτρια, ενώ υπήρξαν και 2 ερωτώμενοι (2,82%) που συμφωνούν λίγο.

Γράφημα 7.17 Η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ελέγχου βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

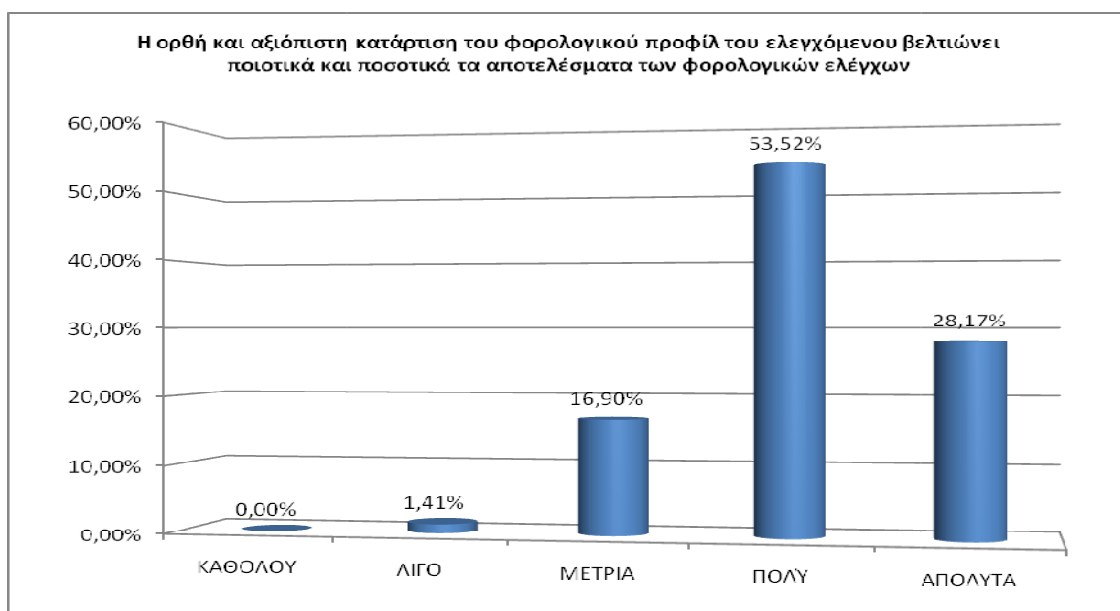
ΕΡΩΤΗΣΗ 13^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

Πίνακας 7.18

Η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	1	1,41%	1,41%
ΜΕΤΡΙΑ	12	16,90%	18,31%
ΠΟΛΥ	38	53,52%	71,83%
ΑΠΟΛΥΤΑ	20	28,17%	100,00%

Πενήντα οχτώ ερωτώμενοι (81,69%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα ότι η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων. Δώδεκα ερωτώμενοι (16,90%) συμφωνούν μέτρια, ενώ υπήρξε και 1 ερωτώμενος (1,41%) που συμφωνεί λίγο.

Γράφημα 7.18 Η ορθή και αξιόπιστη κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

7.3.4 Μέρος Δ

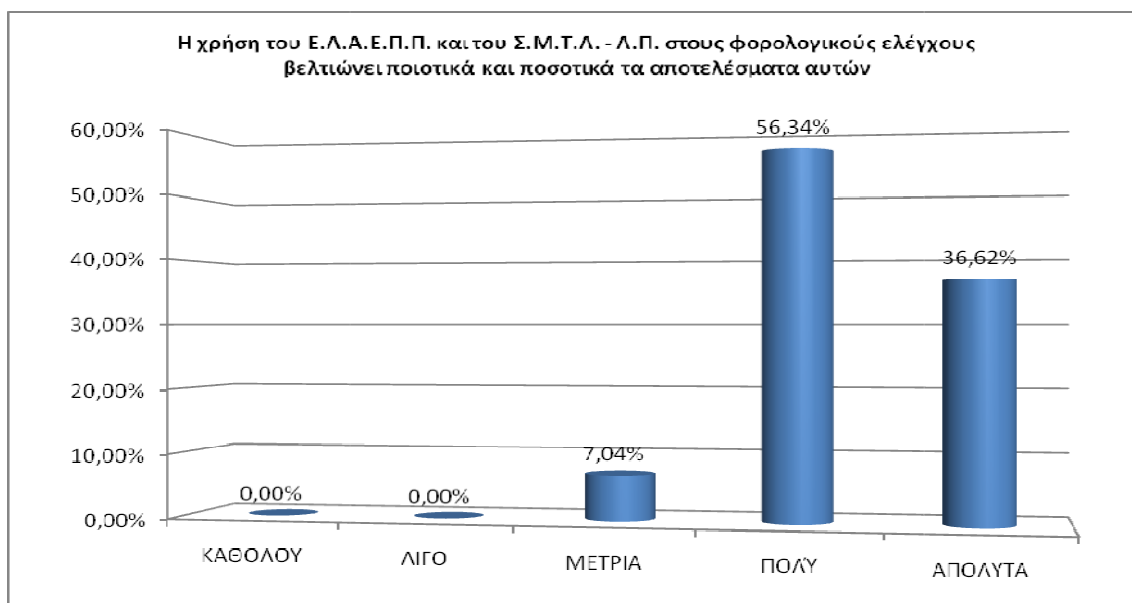
ΕΡΩΤΗΣΗ 14^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών.

Πίνακας 7.19

Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	5	7,04%	7,04%
ΠΟΛΥ	40	56,34%	63,38%
ΑΠΟΛΥΤΑ	26	36,62%	100,00%

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων, 66 υπάλληλοι (92,96%) συμφωνούν πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών. Μόλις 5 ερωτώμενοι (7,04%) συμφωνούν μέτρια, ενώ δεν υπήρξαν ερωτώμενοι που να συμφωνούν λίγο ή καθόλου.

Γράφημα 7.19 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών

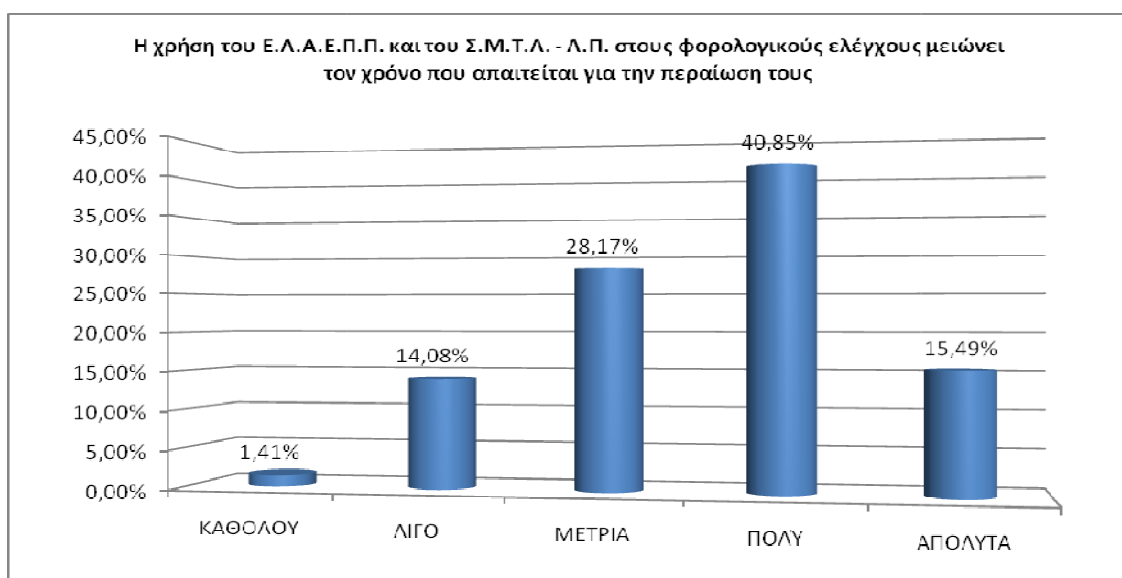
ΕΡΩΤΗΣΗ 15^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους.

Πίνακας 7.20

Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	10	14,08%	15,49%
ΜΕΤΡΙΑ	20	28,17%	43,66%
ΠΟΛΥ	29	40,85%	84,51%
ΑΠΟΛΥΤΑ	11	15,49%	100,00%

Ως προς την μείωση του χρόνου που απαιτείται για την περαίωση του φορολογικού ελέγχου με χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. οι απαντήσεις των ερωτώμενων εμφανίζονται πιο μοιρασμένες σε σχέση με την αύξηση της αποτελεσματικότητας. Συγκεκριμένα 11 υπάλληλοι (15,49%) απάντησαν ότι συμφωνούν απόλυτα, 29 (40,85%) ότι συμφωνούν λίγο, 20 (28,17%) πολύ, 10 (14,08%) λίγο και υπήρξε και μια απάντηση (1,41%) ότι δεν συμφωνεί καθόλου.

Γράφημα 7.20 Η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους

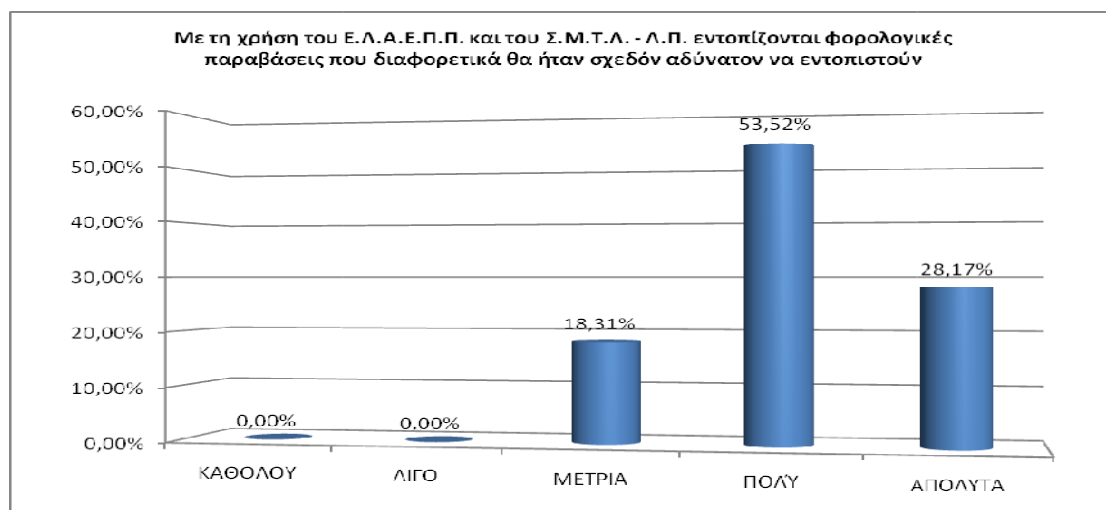
ΕΡΩΤΗΣΗ 16^η : Κατά πόσο θεωρείτε ότι με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις και αδήλωτα εισοδήματα που με τους παραδοσιακούς κλασικούς φορολογικούς ελέγχους θα ήταν σχεδόν αδύνατο να εντοπιστούν.

Πίνακας 7.21

Με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις που διαφορετικά θα ήταν σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0,00%	0,00%
ΛΙΓΟ	0	0,00%	0,00%
ΜΕΤΡΙΑ	13	18,31%	18,31%
ΠΟΛΥ	38	53,52%	71,83%
ΑΠΟΛΥΤΑ	20	28,17%	100,00%

Η πλειοψηφία των ερωτώμενων, 58 υπάλληλοι (81,69%) απάντησαν ότι συμφωνούν πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις και αδήλωτα εισοδήματα που με τους παραδοσιακούς κλασικούς φορολογικούς ελέγχους θα ήταν σχεδόν αδύνατο να εντοπιστούν. Δεκατρείς ερωτώμενοι (18,31%) απάντησαν ότι συμφωνούν μέτρια, ενώ δεν υπήρξαν ερωτώμενοι που να συμφωνούν λίγο ή να μη συμφωνούν.

Γράφημα 7.21 Με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις που διαφορετικά θα ήταν σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν

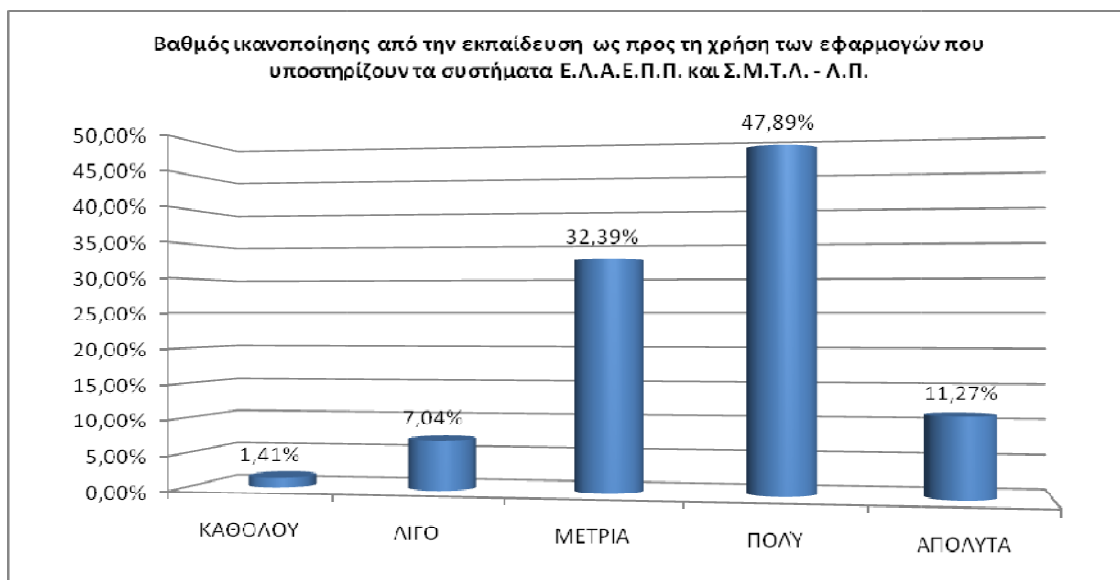
ΕΡΩΤΗΣΗ 17^η : Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την εκπαίδευση σας ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

Πίνακας 7.22

Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	5	7,04%	8,45%
ΜΕΤΡΙΑ	23	32,39%	40,85%
ΠΟΛΥ	34	47,89%	88,73%
ΑΠΟΛΥΤΑ	8	11,27%	100,00%

Ως προς το βαθμό ικανοποίησης που αισθάνονται από την εκπαίδευση που έχουν λάβει για τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. οι ερωτώμενοι τοποθετήθηκαν ως εξής. Έξι (8,45%) είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι, 23 (32,39%) είναι μέτρια ικανοποιημένοι ενώ 42 (59,16%) είναι πολύ ή απόλυτα ικανοποιημένοι.

Γράφημα 7.22 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

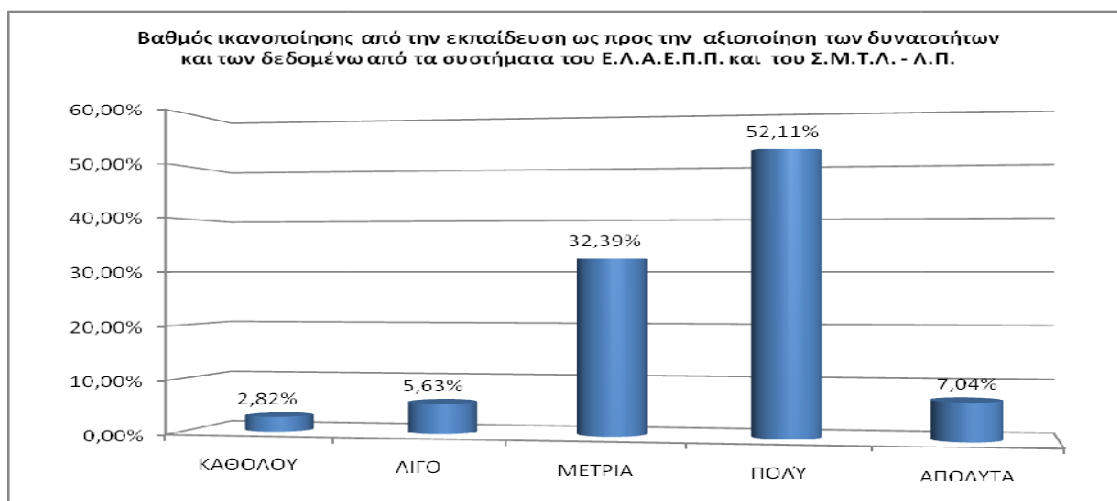
ΕΡΩΤΗΣΗ 18^η : Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την εκπαίδευση σας ως προς την αποτελεσματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στη διενέργεια των φορολογικών ελέγχων.

Πίνακας 7.23

Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των δεδομένων από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	2	2,82%	2,82%
ΛΙΓΟ	4	5,63%	8,45%
ΜΕΤΡΙΑ	23	32,39%	40,85%
ΠΟΛΥ	37	52,11%	92,96%
ΑΠΟΛΥΤΑ	5	7,04%	100,00%

Παρόμοια εμφανίζεται η κατανομή των απαντήσεων και όσο αφορά το βαθμό ικανοποίησης που αισθάνονται οι ερωτώμενοι από την εκπαίδευση που έχουν λάβει ως προς την αποτελεσματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στη διενέργεια των φορολογικών ελέγχων. Αναλυτικά Έξι (8,45%) είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι, 23 (32,39%) είναι μέτρια ικανοποιημένοι ενώ 42 (59,16%) είναι πολύ ή απόλυτα ικανοποιημένοι.

Γράφημα 7.23 Βαθμός ικανοποίησης από την εκπαίδευση ως προς την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των δεδομένων από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

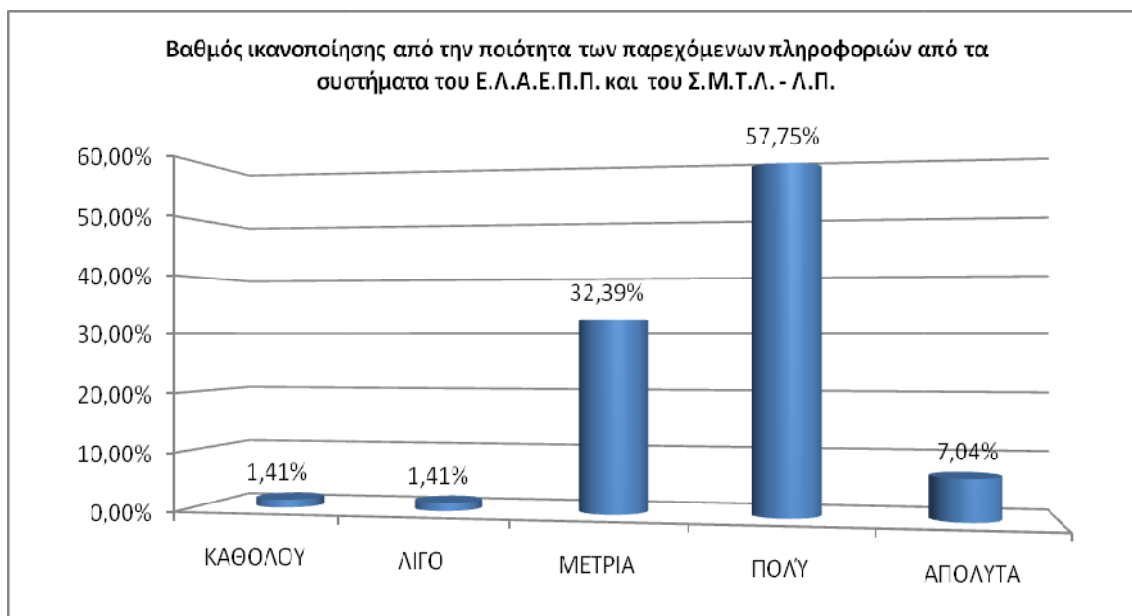
ΕΡΩΤΗΣΗ 19^η : Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την ποσότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

Πίνακας 7.24

Βαθμός ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	1	1,41%	2,82%
ΜΕΤΡΙΑ	23	32,39%	35,21%
ΠΟΛΥ	41	57,75%	92,96%
ΑΠΟΛΥΤΑ	5	7,04%	100,00%

Σχετικά με την ποσότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π., 2 (2,82%) ερωτώμενοι απάντησαν ότι είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι, 23 (32,39%) απάντησαν ότι είναι μέτρια ικανοποιημένοι ενώ 46 (64,79%) απάντησαν ότι είναι πολύ ή απόλυτα ικανοποιημένοι.

Γράφημα 7.24 Βαθμός ικανοποίησης από την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

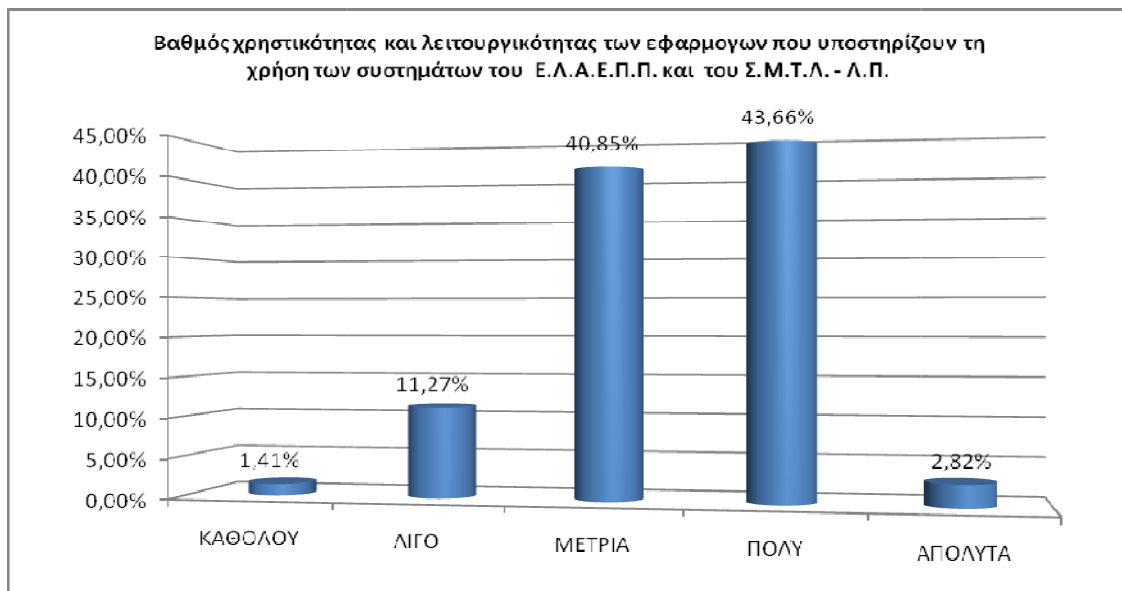
ΕΡΩΤΗΣΗ 20^η : Πόσο εύχρηστες και λειτουργικές κρίνετε τις εφαρμογές που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

Πίνακας 7.25

Βαθμός χρηστικότητα και λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	ΑΠΟΛΥΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	1,41%	1,41%
ΛΙΓΟ	8	11,27%	12,68%
ΜΕΤΡΙΑ	29	40,85%	53,52%
ΠΟΛΥ	31	43,66%	97,18%
ΑΠΟΛΥΤΑ	2	2,82%	100,00%

Ως προς το βαθμό χρηστικότητα και λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. 9 (12,68%) ερωτώμενοι απάντησαν ότι είναι λίγο ή καθόλου ικανοποιημένοι, 29 (40,85%) απάντησαν ότι είναι μέτρια ικανοποιημένοι ενώ 33 (46,48%) απάντησαν ότι είναι πολύ ή απόλυτα ικανοποιημένοι.

Γράφημα 7.25 Βαθμός χρηστικότητα και λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

7.3.5 Μέρος Ε

ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Αναφέρετε προτάσεις για τη βελτίωση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών πληρωμών ως προς τις δομή του και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Από τα 71 ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν τα 14 εμπεριείχαν σχόλια στην ερώτηση ελεύθερου κειμένου. Στα υπόλοιπα 57 ερωτηματολόγια δεν απαντήθηκε η ελεύθερη ερώτηση. Στις περισσότερες περιπτώσεις επαναλαμβάνονταν παρόμοιες προτάσεις. Παρακάτω παρατίθεται μια ομαδοποίηση αυτών των προτάσεων.

Σε 9 από τις 14 απαντήσεις οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι θεωρούν απαραίτητο να ενταχθούν στο Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. όλα τα είδη των λογαριασμών από όλες τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Όπως αναφέρθηκε και στο δεύτερο κεφάλαιο στην ενότητα 2.2 οι επιλογές αναζήτησης λογαριασμών δεν είναι διαθέσιμες στο σύνολο τους για όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και για όλα τα είδη χρηματοοικονομικών προϊόντων και σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται επικοινωνία εκτός της εφαρμογής με την διεύθυνση κανονιστικής συμμόρφωσης αυτών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μέσω επιστολών ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προκειμένου να αντληθούν τα απαραίτητα δεδομένα σε έντυπη μορφή. Η διαδικασία αυτή όντως αποτελεί τροχοπέδη στην ελεγκτική διαδικασία καθώς αφενός ο χρόνος απόκρισης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι αρκετά μεγαλύτερος από αυτόν που απαιτείται με τη χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. αφετέρου οι απαντήσεις δίδονται σε έντυπη μορφή και προκειμένου να ενοποιηθούν με τα υπόλοιπα δεδομένα που είναι σε αρχεία Microsoft excel, και να επεξεργαστούν χρειάζεται επιπλέον χρόνος. Στην καλύτερη περίπτωση με ένα πρόγραμμα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων «Optical Character Recognition – OCR» και τις απαραίτητες χειροκίνητες προσαρμογές και διορθώσεις, στη χειρότερη περίπτωση με αποκλειστικά χειροκίνητη εισαγωγή δεδομένων.

Σε 7 από τις 14 απαντήσεις οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι επιθυμούν την επέκταση του συστήματος Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και στα έτη που ελέγχονται στο παρόν. Διευκρινίζεται ότι τη στιγμή που πραγματοποιήθηκε η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων (Μάιος 2023) ελέγχονται τα φορολογικά έτη από το 2017 και μετά (εκτός εξαιρέσεων ισχύει πενταετή παραγραφή του δικαιώματος της φορολογικής διοίκησης να ελέγξει έναν φορολογούμενο) ενώ το Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. έχει δεδομένα έως το έτος 2014. Όπως αναφέρθηκε και στο πρώτο κεφάλαιο στην ενότητα 1.2 το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) περιελάμβανε

τραπεζικά δεδομένα επεξεργασμένα και σε ενιαία τυποποίηση ανεξαρτήτως τραπεζικού ιδρύματος για την περίοδο 01/01/2002 έως 31/12/2014. Είναι προφανές ότι στην περίπτωση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. ο ελεγκτής απαλλάσσεται από τη διαδικασία της ενοποίησης των αρχείων και της επεξεργασίας των δεδομένων και αυτό το γεγονός έχει θετικό πρόσημο. Υπάρχει όμως και η αρνητική διάσταση. Αφενός όταν η επεξεργασία των κινήσεων έχει γίνει από ένα τρίτο πρόσωπο ή σύστημα ο ελεγκτής χάνει τη δυνατότητα να αποκομίσει πληροφορίες όπως οι συναλλακτικές συνήθειες του ελεγχόμενου που να μην μπορεί να μην έχουν άμεσο φορολογικό ενδιαφέρον βοηθούν όμως να σχηματιστεί ένα αξιόπιστο προφίλ του ελεγχόμενου. Ένα αξιόπιστο προφίλ με τη σειρά του μπορεί να βοηθήσει τον ελεγκτή να επικεντρώσει το ενδιαφέρον του σε συναλλαγές που ενδεχόμενα υποκρύπτουν προβατική συμπεριφορά. Αφετέρου η επεξεργασία που έχουν υποστεί οι λογαριασμοί του ελεγχόμενου (π.χ. ο χαρακτηρισμός μιας πίστωσης ως μεταφορά χωρίς φορολογικό ενδιαφέρον) λογίζεται ως «πρόταση» και ο υποβάλλων την πρόταση δε φέρει καμία ευθύνη έναντι του νόμου για πιθανό λάθος που μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια εσόδων του δημοσίου. Υπόλογος είναι ο ελεγκτής που με την περαίωση των διαδικασιών υπογράφει την έκθεση ελέγχου.

Σε 9 από τις 14 απαντήσεις οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι επιθυμούν στο Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. να περιέχονται περισσότερα πεδία πληροφοριών. Ενδεικτικά θεωρούν χρήσιμο να αναφέρεται το δεύτερο μέρος μιας διμερούς συναλλαγής με πρώτο μέρος τον ελεγχόμενο. Όταν για παράδειγμα υπάρχει στο λογαριασμό του ελεγχόμενου μια πίστωση από τρίτο πρόσωπο να αναφέρονται τα στοιχεία του τρίτου προσώπου.

Ένα ακόμα θέμα που απασχολεί τους ελεγκτές (γίνεται σχετική αναφορά σε 8 από τις 14 απαντήσεις) είναι η απλοποίηση της διαδικασίας και ο περιορισμός των βημάτων και των διαδικασιών που χρειάζεται να γίνουν. Όπως αναφέρθηκε και στο πρώτο κεφάλαιο υπάρχει το πρώτο βήμα από το οποίο παρέχεται πληροφόρηση του πλήθους των λογαριασμών στους οποίους έχει υπάρξει δικαιούχος ή συνδικαιούχος ο ελεγχόμενος. Αυτό το βήμα θα μπορούσε να παραληφθεί αν η απάντηση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος περιελάμβανε μόνο τους λογαριασμούς του ελεγχόμενου που υπήρξαν ενεργοί κατά την ελεγχόμενη περίοδο. Επίσης στο δεύτερο βήμα όπου ο ελεγκτής πρέπει να υποβάλει ξεχωριστό αίτημα για κάθε διαφορετικό λογαριασμό και για κάθε διαφορετικό έτος θα ήταν χρήσιμο (και προφανώς τεχνικά απλό) ο ελεγκτής να υποβάλει ένα αίτημα για κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που να περιλαμβάνει πίνακα με το σύνολο των λογαριασμών για το σύνολο της ελεγχόμενης περιόδου.

Τέλος σε 8 από τις 14 απαντήσεις οι ερωτώμενοι αναφέρουν ότι το Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. θα έπρεπε να επεκταθεί ή να δημιουργηθεί ένα παράλληλο σύστημα που να αποτυπώνει το σύνολο των χρηματιστηριακών συναλλαγών του ελεγχόμενου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

8.1 Εισαγωγή

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να μελετήσει την επίδραση του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π) στις διαδικασίες και την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκαν 4 διαφορετικές προσεγγίσεις.

Αρχικά έγινε μια θεωρητική προσέγγιση. Παρουσιάζοντας διαφορετικές μεθοδολογίες φορολογικού ελέγχου αναλύθηκε ο τρόπος που διενεργούνται αυτοί οι έλεγχοι και ο τρόπος που εισέρχεται στην ελεγκτική διαδικασία η αξιοποίηση των δεδομένων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν πραγματικές περιπτώσεις ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση των δεδομένων των συστημάτων αυτών από ελεγκτές του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. Έγινε η υπόθεση εργασίας ότι δεν υπήρχαν τα δεδομένα αυτά και παρουσιάστηκαν τα δυνητικά αποτελέσματα χωρίς τη χρήση αυτών. Τέλος έγινε μια συγκριτική παράθεση των αποτελεσμάτων με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. σε αντιδιαστολή με τη μη χρήση αυτών.

Παρουσιάστηκαν σε μορφή συνέντευξης οι απόψεις στελέχους της Α.Α.Δ.Ε. που από θέσεις ευθύνης έχει βιώσει τόσο την δημιουργία και την εξέλιξη των συστημάτων αυτών όσο και την πρακτική τους εφαρμογή.

Τέλος πραγματοποιήθηκε έρευνα με τη διανομή και συμπλήρωση ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν στους ελεγκτές και τους προϊσταμένους ελέγχου του Κέντρου Ελέγχου Φορολογουμένων Μεγάλου Πλούτου (ΚΕ.ΦΟ.ΜΕ.Π.). Η επιλογή της συγκεκριμένης υπηρεσίας έγινε καθώς οι υπάλληλοι αυτής χρησιμοποιούν διαχρονικά και κατεξοχήν τόσο το Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.) όσο και τα πρώιμα στάδια αυτών (έγχαρτη πληροφόρηση, οπτικοί δίσκοι).

8.2 Συμπεράσματα θεωρητικής προσέγγισης

Από την παρουσίαση των διαφορετικών μεθοδολογιών ελέγχου προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα.

- Κατά τον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι ιδιαίτερα σημαντική για την εφαρμογή της μεθόδου. Στις δε περιπτώσεις που το προϊόν της φοροδιαφυγής δεν χρησιμοποιείται για αγορές περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να ανιχνευθούν με διαφορετικές μεθόδους (π.χ. αγορά ακινήτου) η χρήση των δύο αυτών συστημάτων καθίσταται αναγκαία συνθήκη για την αποτελεσματικότητα του ελέγχου προσαύξησης περιουσίας.
- Κατά τον έλεγχο για τον προσδιορισμό των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι εξίσου σημαντική. Κυρίως για την απόκτηση εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων καθώς δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος πληροφόρησης για τη φορολογική διοίκηση αλλά και για την αγορά περιουσιακών στοιχείων στις περιπτώσεις που στην επίσημη αποτύπωση (π.χ. συμβόλαιο αγοράς ακινήτου) υπάρχει απόκρυψη του πραγματικού τιμήματος.
- Κατά τον έλεγχο βιβλίων και στοιχείων η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. διευκολύνει σε κάποιες περιπτώσεις την εφαρμογή των ελεγκτικών επαληθεύσεων. Η συγκεκριμένη ελεγκτική διαδικασία όμως μπορεί να ολοκληρωθεί με υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας και χωρίς τη χρήση των παραπάνω συστημάτων.
- Κατά τον έλεγχο για την ύπαρξη αδήλωτων εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ενδέχεται να υποδείξει περιπτώσεις απόκρυψης εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό χωρίς όμως αυτό να είναι δεδομένο.
- Κατά την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου η επίδραση της χρήσης του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. διαφοροποιείται ανάλογα με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται. Κατά την εφαρμογή της αρχής των αναλογιών της σχέσης της τιμής πώλησης προς τον συνολικό όγκο κύκλου εργασιών δεν γίνεται χρήση των δύο συστημάτων καθώς πρόκειται για δύο μεθοδολογίες που δεν σχετίζονται με την παρουσία του ελεγχόμενου στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Για την εφαρμογή των υπόλοιπων τριών μεθόδων, του ύψους των τραπεζικών καταθέσεων και των δαπανών σε μετρητά, της ανάλυσης ρευστότητας του φορολογούμενου και της καθαρής θέσης του φορολογούμενου η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. αποτελεί

αναγκαία συνθήκη. Η εφαρμογή τους χωρίς τα δεδομένα των συστημάτων αυτών είναι αδύνατη.

8.3 Συμπεράσματα μελέτης περιπτώσεων

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν 3 πραγματικές περιπτώσεις ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. από ελεγκτές του Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.

Από τη σύγκριση που έγινε μεταξύ των αποτελεσμάτων αυτών των ελέγχων και των υποθετικών αποτελεσμάτων που θα είχαν αυτοί οι έλεγχοι χωρίς τη χρήση των δεδομένων αυτών των συστημάτων, με όλες τις υπόλοιπες παραμέτρους σταθερές προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα.

- Στην πρώτη περίπτωση η συνολική επιβάρυνση για τον ελεγχόμενο ανήλθε στο ύψος των 77.928,75 ευρώ έναντι της δυνητικής επιβάρυνσης που θα προέκυπτε για τον ελεγχόμενο αν ο ελεγκτής δεν είχε στη διάθεση του τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. των 1.567,50 ευρώ . Η προστιθέμενη αξία που προσδίδει η χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στον συγκεκριμένο έλεγχο ανέρχεται σε 76.361,25 ευρώ ή διαφορετικά 4.871,53 % αύξηση του ποσού που εισπράττει το ελληνικό δημόσιο.
- Στην δεύτερη περίπτωση η συνολική επιβάρυνση για τον ελεγχόμενο ανήλθε στο ύψος των 52.980,00 ευρώ έναντι της δυνητικής επιβάρυνσης που θα προέκυπτε για τον ελεγχόμενο αν ο ελεγκτής δεν είχε στη διάθεση του τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. των 3.217,32 ευρώ . Η προστιθέμενη αξία που προσδίδει η χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στον συγκεκριμένο έλεγχο ανέρχεται σε 49.762,68 ευρώ ή διαφορετικά 1.546,71 % αύξηση του ποσού που εισπράττει το ελληνικό δημόσιο.
- Στην τρίτη περίπτωση η συνολική επιβάρυνση για τον ελεγχόμενο ανήλθε στο ύψος των 53.367,89 ευρώ έναντι της δυνητικής επιβάρυνσης που θα προέκυπτε για τον ελεγχόμενο αν ο ελεγκτής δεν είχε στη διάθεση του τα δεδομένα του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. και του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π., των 2.940,00 ευρώ . Η προστιθέμενη αξία που προσδίδει η χρήση του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. και του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. στον συγκεκριμένο έλεγχο ανέρχεται σε 50.427,89 ευρώ ή διαφορετικά 1.715,23 % αύξηση του ποσού που εισπράττει το ελληνικό δημόσιο.

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν με τη θεωρητική προσέγγιση του αντικειμένου αυτής της έρευνας επιβεβαιώνονται πλήρως σε πραγματικές συνθήκες.

8.4 Συμπεράσματα από τη συνέντευξη

Κατά την άποψη της κυρίας Βασιλικής Ηλιοπούλου η προστιθέμενη αξία που προσδίδει το Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και το Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στην αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων έχει «ασύλληπτο» μέγεθος. Η κυρία Ηλιοπούλου επίσης υποστήριξε ότι επιπλέον της αύξησης των κρατικών εσόδων από τη χρήση αυτών των συστημάτων στη διενέργεια των φορολογικών ελέγχων λειτουργεί και με ένα διαφορετικό τρόπο. Προέκυψε όμως και μία ακόμα παράμετρος. Η εισαγωγή των δεδομένων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στην ελεγκτική διαδικασία λειτουργεί αποτρεπτικά για τη φοροδιαφυγή. Έχει δηλαδή όχι μόνο κατασταλτικό αλλά και προληπτικό χαρακτήρα.

Η άποψη της κυρίας Ηλιοπούλου έχει ιδιαίτερη βαρύτητα καθώς υπήρξε υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών και μετέπειτα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων από το 1983 έως το 2021 και υπηρέτησε σε νευραλγικές θέσεις με τελευταία πριν τη συνταξιοδότηση της αυτή της Προϊσταμένης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης (Γ.Δ.Φ.Δ.).

8.5 Συμπεράσματα έρευνας βάση ερωτηματολογίων

Στην ποσοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε μέσω της διανομής και συμπλήρωσης δομημένων ερωτηματολογίων ερευνήθηκε κατά πόσο συγκεκριμένες μεθοδολογίες φορολογικού ελέγχου και ελεγκτικές επαληθεύσεις αποφέρουν σημαντικά αποτελέσματα. Σε δεύτερο επίπεδο ερευνήθηκε εάν η του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη για την εφαρμογή κάποιων από τις μεθόδους αυτές ή άλλως βελτιώνει σημαντικά τα αποτελέσματα αυτών. Από την συνδυαστική ανάλυση των απαντήσεων που έδωσαν οι ερωτώμενοι προέκυψαν τα κάτωθι συμπεράσματα ανά μεθοδολογία ελέγχου.

8.5.1. Έμμεσες τεχνικές ελέγχου

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ένα υψηλό ποσοστό 63,38% συμφωνεί πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών ενώ μόλις το 8,45% συμφωνεί λίγο ή καθόλου. Σε δεύτερο επίπεδο το 92,96% των ελεγκτών συμφωνεί απόλυτα ή πολύ ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι προαπαιτούμενο για την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών. Να σημειωθεί ότι δεν υπήρξε καμία απάντηση που να συμφωνεί λίγο ή καθόλου με την άποψη αυτή. Συνεπώς κατά την άποψη των ερωτούμενων ελεγκτών η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους

φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών και η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι προαπαιτούμενο για την εφαρμογή τους.

8.5.2 Έλεγχος προσαύξησης περιουσίας

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα η συντριπτική πλειοψηφία σε ποσοστό 81,69% συμφωνεί πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι ο έλεγχος προσαύξησης περιουσίας βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων ενώ δεν υπήρξε ερωτώμενος που να συμφωνεί λίγο ή καθόλου. Σε δεύτερο επίπεδο το 94,37% των ελεγκτών συμφωνεί απόλυτα ή πολύ ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι προαπαιτούμενο για την εφαρμογή του ελέγχου προσαύξησης περιουσίας. Μόλις το 1,41% συμφωνεί λίγο ή καθόλου με την άποψη αυτή. Συνεπώς κατά την άποψη των ερωτούμενων ελεγκτών ο έλεγχος προσαύξησης περιουσίας βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων και η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι προαπαιτούμενο για την εφαρμογή τους.

8.5.3 Έλεγχος βιβλίων και στοιχείων

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ένα πολύ μεγάλο ποσοστό 80,28% συμφωνεί πολύ ή απόλυτα με την άποψη ότι ο έλεγχος βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων ενώ μόλις το 2,82% των ερωτούμενων ελεγκτών συμφωνεί λίγο ή καθόλου. Ως προς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων βιβλίων και στοιχείων με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. πολύ ή απόλυτα συμφωνεί το 59,15% ενώ λίγο ή καθόλου συμφωνεί το 2,82%. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι κατά την άποψη των ερωτούμενων ελεγκτών ο έλεγχος βιβλίων και στοιχείων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων και η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. βελτιώνει την αποτελεσματικότητα αυτών των ελέγχων. Η προστιθέμενη αξία της χρήσης των δύο αυτών συστημάτων στον έλεγχο βιβλίων και στοιχείων αν και υψηλή είναι σαφώς χαμηλότερη κατά την άποψη των ερωτούμενων ελεγκτών σε σχέση με αυτήν στην εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου και στον έλεγχο προσαύξησης περιουσίας.

8.5.4 Έλεγχος εμβασμάτων

Από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ένα ποσοστό 50,70% συμφωνεί με την άποψη ότι ο έλεγχος εμβασμάτων βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των

φορολογικών ελέγχων ενώ υπάρχει και ένα ποσοστό 11,27% που συμφωνεί λίγο ή καθόλου με την άποψη αυτή. Στο ερώτημα αν η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. αποτελεί προαπαιτούμενο για την εφαρμογή των ελέγχων εμβασμάτων η συντριπτική πλειοψηφία σε ποσοστό 97,18% συμφωνεί με την άποψη αυτή ενώ δεν βρέθηκαν ερωτώμενοι που να συμφωνούν λίγο ή καθόλου. Σε σχέση με τις απόψεις των ελεγκτών για τον έλεγχο βιβλίων και στοιχείων και την επίδραση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. σε αυτόν παρατηρούμε μία αντίστροφη προσέγγιση. Η προστιθέμενη αξία της χρήσης των δύο αυτών συστημάτων στον έλεγχο εμβασμάτων είναι απόλυτη καθώς αποτελεί προαπαιτούμενο για την εφαρμογή του ενώ για την αποτελεσματικότητα αυτού του είδους του ελέγχου αν και το ποσοστό που θεωρεί ότι είναι σημαντική για τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων είναι αξιόλογο, είναι σαφώς μικρότερο σε σχέση με αυτό της περίπτωσης της εφαρμογής των έμμεσων τεχνικών ελέγχου και του ελέγχου προσαύξησης περιουσίας.

8.5.5 Φορολογικοί έλεγχοι συνολικά

Υπήρξαν και δύο ερωτήσεις που ερευνούν τη συνολική επίδραση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στη διαδικασία των φορολογικών ελέγχων γενικά χωρίς να εξειδικεύεται η μεθοδολογία που ακολουθείται. Η πρώτη καταγράφει το βαθμό συμφωνίας με την άποψη ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών και η δεύτερη το βαθμό συμφωνίας με την άποψη ότι με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις που διαφορετικά θα ήταν σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν. Και στις δύο περιπτώσεις ο βαθμός συμφωνίας είναι ιδιαίτερα υψηλός. Στην μεν πρώτη συμφωνεί πολύ ή απόλυτα το 92,96% ενώ στη δεύτερη το 81,69%. Σε καμία από τις δύο ερωτήσεις δεν βρέθηκε ερωτώμενος που να συμφωνεί λίγο ή καθόλου.

8.6 Προτάσεις

Καταγράφοντας τις απόψεις που διατύπωσαν οι ερωτώμενοι στην ερώτηση ελεύθερου κειμένου «Αναφέρετε προτάσεις για τη βελτίωση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών πληρωμών ως προς τις δομή του και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών» καταλήγουμε ότι για την περεταίρω βελτίωση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.) και συνεπώς την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στην

αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων είναι χρήσιμο να γίνουν οι παρακάτω παρεμβάσεις.

- Να ενταχθούν στο Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. όλα τα είδη των λογαριασμών από όλες τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Να εμπλουτιστούν οι παρεχόμενες πληροφορίες όπως για παράδειγμα τα στοιχεία του συναλλασσόμενου.
- Να απλοποιηθεί η όλη διαδικασία και να περιοριστούν τα απαιτούμενα βήματα.
- Να επεκταθεί το Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. ή να δημιουργηθεί ένα παράλληλο σύστημα που να αποτυπώνει το σύνολο των χρηματιστηριακών συναλλαγών του ελεγχόμενου.

Το Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ. Π.) όπως αποδείχθηκε από την παρούσα έρευνα αποτελεί ένα εργαλείο που βελτιώνει καταλυτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων. Η όποια προσπάθεια βελτίωσης του είναι σίγουρο ότι θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, την εδραίωση της φορολογικής συμμόρφωσης και εν τέλει την αύξηση των κρατικών εσόδων και την αποκατάσταση του αισθήματος δικαιοσύνης στην κοινωνία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Υπουργείο Οικονομικών Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (2016) Εγχειρίδιο Ελεγκτή Εφαρμογής Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσάυξης Περιουσίας
- Δαλιάνης, Γ και Νιφορόπουλος, Κ. (2020), Οδηγός φορολογικών ελέγχων - Θεωρία και πράξη : «Παραδοσιακές» και «έμμεσες» μέθοδοι , Αθήνα, Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Μεντής, Γ., Μουζάκης, Α., Πέττας, Ν. (2020), Έμμεσες Τεχνικές Προσδιορισμού Φορολογητέας Ύλης, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Μελάς, Δ. (2015), Μέθοδοι φορολογικού ελέγχου εισοδήματος φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων, Αθήνα, Εκδόσεις Έψιλον.
- Απολογισμός Έργου Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π. 2016 – 2020 (ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020)

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

- Νόμος 4170/2013 «Διοικητική Συνεργασία στο Φορολογικό Τομέα»
- Νόμος 4172/2013 «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος»
- Νόμος 4174/2013 «Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις»
- Νόμος 4211/2013 «Κύρωση ΠΝΠ Τέλος ταξινόμησης/Δηλώσεις ΦΠΑ/Τέλος Πλόων/Τελωνικά κλπ»
- Νόμος 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας-Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού κλπ»
- Νόμος 4446/2016 «Ν 4416/2016: Τροποποίηση ν.4099/2012»
- Νόμος 4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου, ασφαλιστικές διατάξεις, προστασία εργαζομένων, δικαιώματα ΑμεΑ»
- Νόμος 4509/2017 «Μέτρα θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής κλπ»
- Ν.4987/2022 «Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας»

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

- ΣΤΕ 1542/2016 Διενέργεια ελέγχου - Τυπική πλημμέλεια του φύλλου ελέγχου.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

- Απόφαση Δ.Ε.Δ. 2367/20-06-2022

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- ΑΥΟ 4105/10-6-2015 Σύσταση, συγκρότηση και ορισμός μελών Ομάδας Εργασίας στο Υπουργείο Οικονομικών για την αυτοματοποίηση της ελεγκτικής διαδικασίας προσδιορισμού προσάυξης περιουσίας μέσω καθορισμού

παραμέτρων μηχανογραφικής εφαρμογής διαχείρισης συνολικών δεδομένων
Υπουργείου Οικονομικών και πιστωτικών ιδρυμάτων

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Α.Α.Δ.Ε.

- ΠΟΛ 1258/2013 «Ρύθμιση οργανωτικών και τεχνικών θεμάτων λειτουργίας του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών»
- ΠΟΛ. 1033/2014 «Υποχρεώσεις πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδρυμάτων πληρωμών, Ελληνικών Ταχυδρομείων, Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, επιχειρήσεων ιδιωτικής ασφάλισης, ιδιωτικών θεραπευτηρίων, ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, εταιριών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, εταιριών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α΄/ 26-07-2013)»
- ΠΟΛ.1050/2014 «Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β΄, γ΄ και ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους εμμέσου προσδιορισμού»
- ΠΟΛ.1036/2017 «Πρόγραμμα ελέγχου επιχειρήσεων, που τηρούν διπλογραφικά βιβλία του ν. 4308/2014 (ΦΕΚ Α΄ 251), για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2014»
- ΑΠΟΦΑΣΗ Α.Α.Δ.Ε. Α.1293/2019 «Πρόγραμμα ελέγχου προσώπων που τηρούν απλογραφικά βιβλία, για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά»

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- <https://www.aade.gr/> (Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων)
- <http://www.publicrevenue.gr/elib/dedsearch> (Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων)
- <https://www.hba.gr/> (Ελληνική Ένωση Τραπεζών)
- <https://lawdb.intrasoftnet.com> (ΝΟΜΟΣ - Βάσεις Νομικών Δεδομένων)
- <https://www.taxheaven.gr/>
- <https://www.forin.gr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

Ερωτηματολόγιο έρευνας

«Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.).

Η επίδραση τους στις διαδικασίες και την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων.»

Η παρούσα έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα «Ειδικό Λογισμικό Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.)». Η επίδραση τους στις διαδικασίες και την αποτελεσματικότητα των φορολογικών ελέγχων» για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Δημόσια Οικονομική & Πολιτική του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Σκοπός της έρευνας είναι να αναδειχθεί και να αποδειχθεί η συνεισφορά των συστημάτων αυτών και της μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε με την χρήση τους στην ελεγκτική διαδικασία γενικότερα και ειδικότερα στον έλεγχο φυσικών προσώπων. Η συμβολή σας στην επιτυχή διεξαγωγή της έρευνας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν και θα δημοσιοποιηθούν ομαδοποιημένα αυστηρά και μόνο στο πλαίσιο της στατιστικής ανάλυσης της έρευνας. Ο χρόνος που απαιτείται για τη συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου εκτιμάται στα 5 με 7 λεπτά.

Σας ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων για τη συμβολή σας και το χρόνο σας.

Με εκτίμηση,

Θεοδώρου Μάριος

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Παρακαλούμε απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις, σημειώνοντας με X στο τετράγωνο που αντιστοιχεί στην απάντησή σας.

ΜΕΡΟΣ Α

Δημογραφικά στοιχεία ερωτώμενου

1. Φύλο:

Άνδρας Γυναίκα

2. Ηλικία:

24 – 34 35 – 44 45 – 54 55 και άνω

3. Επίπεδο Μόρφωσης:

Απόφοιτος Γυμνασίου/Λυκείου

Απόφοιτος Πανεπιστημίου/ΤΕΙ

Μεταπτυχιακές Σπουδές /Διδακτορικό

4. Θέση Εργασίας:

Επόπτης Ελέγχου Ελεγκτής

5. Χρόνια Προϋπηρεσίας:

Έως 5 έτη

5 – 10 έτη

10 – 20 έτη

Πάνω από 20 έτη

ΜΕΡΟΣ Β

Στο Μέρος Β περιλαμβάνονται 8 ερωτήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις σας σχετικά με την προστιθέμενη αξία της χρήσης του Ειδικού Λογισμικού Αυτοματοποιημένου Ελέγχου Προσαύξησης Περιουσίας (Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π.) και του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών (Σ.Μ.Τ.Λ – Λ.Π.) στην εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων μορφών ελέγχου και ελεγκτικών επαληθεύσεων.

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις χρησιμοποιώντας την κλίμακα από το 1 - 5 ως εξής: 1=Καθόλου 2=Λίγο 3=Μέτρια 4=Πολύ 5=Απόλυτα

- 1) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή των **έμμεσων τεχνικών ελέγχου**.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

- 2) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των **ελέγχων εμβασμάτων**.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

- 3) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον **έλεγχο προσαύξησης περιουσίας**.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

- 4) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για τον ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του **ελέγχου βιβλίων και στοιχείων.**

1   2   3   4   5

Καθόλου   Απόλυτα

- 5) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για τον **προσδιορισμό των δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και απόκτησης εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων.**

1   2   3   4   5

Καθόλου   Απόλυτα

- 6) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την **κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου.**

1   2   3   4   5

Καθόλου   Απόλυτα

- 7) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την **αποκάλυψη εσόδων από μία επιχείρηση για τα οποία δεν έχει εκδώσει τα νόμιμα παραστατικά.**

1   2   3   4   5

Καθόλου   Απόλυτα

8) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. είναι σημαντική για την αποκάλυψη ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων και αδήλωτων περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

ΜΕΡΟΣ Γ

Στο Μέρος Γ περιλαμβάνονται 5 ερωτήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις σας σχετικά με την σημαντικότητα εφαρμογής συγκεκριμένων μορφών ελέγχου και ελεγκτικών επαληθεύσεων

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις χρησιμοποιώντας την κλίμακα από το 1 - 5 ως εξής: 1=Καθόλου 2=Λίγο 3=Μέτρια 4=Πολύ 5=Απόλυτα

9) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

10) Κατά πόσο θεωρείτε ότι οι έλεγχοι εμβασμάτων βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

11) Κατά πόσο θεωρείτε ότι οι **έλεγχοι προσαύξησης περιουσίας** βελτιώνουν ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

12) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του **ελέγχου βιβλίων και στοιχείων** βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

13) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η ορθή και αξιόπιστη **κατάρτιση του φορολογικού προφίλ του ελεγχόμενου** βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα των φορολογικών ελέγχων.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

ΜΕΡΟΣ Δ

Στο Μέρος Δ περιλαμβάνονται 7 ερωτήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις σας σχετικά με τη γενικότερη επίδραση της χρήσης του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους, της λειτουργικότητας των εφαρμογών που υποστηρίζουν αυτά τα δύο συστήματα, της εκπαίδευσης – κατάρτισης σας σχετικά με τη χρήση αυτών και της εξοικείωσης που έχετε αποκτήσει με τη χρήση τους.

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις χρησιμοποιώντας την κλίμακα από το 1 - 5 ως εξής: 1=Καθόλου 2=Λίγο 3=Μέτρια 4=Πολύ 5=Απόλυτα

14) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους βελτιώνει ποιοτικά και ποσοτικά τα αποτελέσματα αυτών.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

15) Κατά πόσο θεωρείτε ότι η χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους μειώνει τον χρόνο που απαιτείται για την περαίωση τους.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

16) Κατά πόσο θεωρείτε ότι με τη χρήση του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στους φορολογικούς ελέγχους εντοπίζονται φορολογικές παραβάσεις και αδήλωτα εισοδήματα που με τους παραδοσιακούς κλασικούς φορολογικούς ελέγχους θα ήταν σχεδόν αδύνατο να εντοπιστούν.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

17) Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την εκπαίδευση σας ως προς τη χρήση των εφαρμογών που υποστηρίζουν τα συστήματα Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

18) Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την εκπαίδευση σας ως προς την αποτελεσματική αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των παρεχόμενων πληροφοριών από τα

συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π. στη διενέργεια των φορολογικών ελέγχων.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

19) Πόσο ικανοποιητική κρίνετε την ποσότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από τα συστήματα του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

20) Πόσο εύχρηστες και λειτουργικές κρίνετε τις εφαρμογές που υποστηρίζουν τη χρήση των συστημάτων του Ε.Λ.Α.Ε.Π.Π. και του Σ.Μ.Τ.Λ. - Λ.Π.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Απόλυτα

ΜΕΡΟΣ Ε

Αναφέρετε προτάσεις για τη βελτίωση του Συστήματος Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών πληρωμών ως προς τις δομή του και την ποσότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

.....
.....
.....